

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català

La conjuntura política,
la qüestió nacional
i el dret a decidir

Testimonis
Parlamentaris, 38

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català

La conjuntura política,
la qüestió nacional
i el dret a decidir

Barcelona, 2016

Gispert i Català, Núria de, 1949-

Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català. La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir : recull d'intervencions i textos presidencials de la IX i la X legislatures. – (Testimonis parlamentaris ; 38)

ISBN 9788439394198

I. Catalunya. Parlament II. Títol III. Col·lecció: Testimonis parlamentaris ; 38

1. Catalunya. Parlament – Història – S. XXI – Fonts 2. Independència – Catalunya 3. Referèndum – Catalunya 4. Discursos de circumstància – Catalunya 5. Discursos catalans

32Gispert i Català, Núria de(042.5)

Primera edició

Barcelona, abril del 2016

Col·lecció Testimonis Parlamentaris, 38

© Parlament de Catalunya

Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona

Tel. 933 046 635 · Fax 933 046 636

www.parlament.cat

A/e: edicions@parlament.cat

© de la fotografia: Miquel González

Disseny: TriasQuodDesign

ISBN: 978-84-393-9419-8

DL: B.9445-2016

Taula

Pròleg	11
------------------	----

La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir

Discurs de constitució de la IX legislatura	17
Homenatge als immolats per la llibertat de Catalunya	21
Lectura de Sant Jordi	23
Recepció als ambaixadors dels estats membres de la Unió Europea	25
Sopar del cos consular amb motiu del Dia d'Europa	28
Presentació del llibre <i>Paraules del president Ernest Benach i Pascual</i>	30
Comiat del M. H. Sr. Heribert Barrera i Costa, president del Parlament de 1980 a 1984	32
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Josep Guardiola i Sala	35
«Novament, la Diada Nacional»	39
Celebració del 40è aniversari del discurs de Pau Casals davant l'ONU	41
Conferència al Fòrum Europa Tribuna Catalunya	44
Homenatge al Dr. Víctor Ferro Pomà	50
Paraules de benvinguda en l'audiència al president del Parlament Europeu	52
Recepció del cos consular amb motiu de la commemoració del Dia d'Europa	54
Commemoració del 6è centenari del Compromís de Casp	57
Presentació del llibre institucional sobre el Parlament de Catalunya	59
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Òmnium Cultural i Càritas Catalunya	62
Rebuda de la delegació de l'Assemblea Nacional Catalana de l'Associació de Municipis per la Independència, convocants de la manifestació de la Diada	65
Discurs de finiment de la IX legislatura	67
Inauguració del cicle de conferències «El dret català en el 80è aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya»	69
Conferència anual de la European Parliamentary Technology Assessment (EPTA)	71
Audiència amb els guardonats amb els premis Josep M. Batista i Roca	74
Lliurament dels premis Capital de la Sardana 2012	77
Discurs de constitució de la X legislatura	80
Rebuda de la Flama de la Llengua Catalana	84
Recepció de la Conferència Anual de la European Political Science Association (EPSA)	86

Constitució de la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir	88
Commemoració del 30è aniversari de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística	90
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Núria Gispert, Carme Ruscalleda i Anna Veiga	93
Presentació del llibre <i>El Parlament de Catalunya. República, guerra civil i exili</i>	97
Audiència amb els guardonats amb els premis Josep M. Batista i Roca	100
Commemoració del Dia de la UNESCO	102
Commemoració del trentè aniversari del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	105
Lliurament dels premis Ateneus 2013	107
Pregó de la festa major de Sant Antoni	109
Recepció d'una delegació d'hereus i pubilles i de Foment de les Tradicions Catalanes	112
Intervenció en el marc del Dinar de la Cambra: «El Parlament, la societat i el país en uns temps decisius»	114
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Josep Carreras i Coll	118
Discurs inaugural del curs acadèmic 2014-2015 de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya: «El nostre dret i la seva vitalitat en el Tricentenari del 1714»	121
Presentació del llibre <i>¿Existe el derecho a decidir?</i>	127
Acte d'electes a favor del 9-N	130
Presentació del llibre <i>Aportacions catalanes universals</i>	132
Audiència amb una delegació del Parlament de Baden-Württemberg	134
Cloenda de la commemoració del 50è aniversari de l'edició d' <i>Els altres catalans</i> , de Francesc Candel	136
Inauguració de la 10a edició del Catalunya Model de Nacions Unides (C'MUN 2015)	139
«La independència és necessària per a la supervivència de Catalunya»	141
Paraules amb motiu del darrer ple de la X legislatura	143
Presentació de la XXXVI Travessa Matagalls-Montserrat	146
Glossa de la Diada Nacional de Catalunya	149
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a la Fundació Institut Guttmann i a les vuit diputades de la I legislatura del Parlament de Catalunya	152
«Junts per les institucions», de Núria de Gispert, Joan Rigol i Ernest Benach	156

Pròleg

El llibre que teniu a les mans és el primer dels dos volums de la col·lecció «Testimonis Parlamentaris» que recolliran les *Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català*, i que s'afegiran als dedicats als sis expresidents del Parlament que l'han precedida, des de la recuperació del Parlament de Catalunya al 1980. Amb *Paraules de la presidenta Núria de Gispert i Català* el Parlament de Catalunya vol posar a l'abast del públic interessat una tria de discursos i altres escrits de la presidenta Núria de Gispert al llarg de les dues legislatures, la novena i la desena, en les quals ha tingut la responsabilitat de presidir el Parlament de Catalunya.

No hi ha cap dubte que aquestes dues legislatures conformen un quinquenni (2010-2015) que ha estat transcendental per a la història de Catalunya, perquè ha entrat en col·lapse la Catalunya autonòmica i se n'ha plantejat la superació, en un context de greu crisi econòmica, amb els estralls socials que ha causat.

Així ho preveia la presidenta Núria de Gispert en el seu discurs de constitució de la IX legislatura, al 16 de desembre de 2010, després de ser investida presidenta de Parlament per primera vegada: «La novena legislatura, afirmava, obre noves portes i nous horitzons». Tanmateix, resultava difícil concebre, per endavant, l'abast i la inusitada velocitat dels esdeveniments, el grau d'incertesa en el qual s'installaria la política catalana, l'excepcionalitat del que s'hauria de viure, la tensió política suscitada i sovint atiada interessadament, però també les grans dosis de creativitat esmerçades en la gestió política a Catalunya, en unes condicions que podrien qualificar-se de tempesta perfecta.

Entre el pacte fiscal que es reivindicava en uns primers anys i la celebració del 9-N i de les eleccions del setembre de 2015, amb un caràcter plebiscitari, hi ha hagut una forta evolució, marcada per l'anomenat Procés pel dret a decidir, que ha condicionat poderosament el desenvolupament i la durada de les legislatures. Han estat uns anys difícils, uns temps interessants (així els va descriure la presidenta en la seva intervenció en el marc del Dinar de la Cambra, al juny de 2014), no aptes per a qui no hagués estat disposat a exercir la seva responsabilitat política en condicions d'elevada intensitat, exigència i acceleració, superant noves fronteres, avançant per terres ignotes.

Sens dubte, les dues legislatures presidides per Núria de Gispert han estat legislatures curtes, frenètiques, en les quals el Parlament ha adquirit una gran rellevància mediàtica, com a reflex inevitable de la politització creixent de la societat catalana i del pes específic que ha guanyat el legislatiu català. A més, han tingut una lògica interna, que ens mena a tractar-les com si haguessin estat una única legislatura excepcionalment llarga, de gairebé

cinc anys. Per això, a l'hora d'editar la tria de paraules de la presidenta i de confegir els dos volums que havien de recollir-les, hem considerat aconsellable adoptar un criteri que no es basés en el marc temporal de les legislatures.

En conseqüència, el primer dels volums, el que teniu a les mans, i que hem titulat «La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir», recull les intervencions que, per la seva naturalesa o per l'oportunitat del moment en el qual es van pronunciar o escriure, tenen un fort contingut referit als reptes polítics i nacionals de Catalunya. Són unes paraules que tenen una vigència i un interès clars, en la mesura que permeten capbussar-nos en el debat polític de la mà —i amb els ulls— d'una persona que ens pot aportar informació i idees molt rellevants pel que fa a la situació del Procés pel dret a decidir, la seva concreció i el seu desenvolupament. I això, fonamentalment per dos motius: per la posició institucional que ocupa, amb la càrrega d'incidència política i d'accés a informació que comporta; i perquè ens il·lustra sobre l'evolució dels plantejaments catalanistes de la presidenta Núria de Gispert, sobretot en allò referent a l'opció per la independència de Catalunya com a sortida a l'atzucac nacional i social on estem encara ubicats, una evolució que val a dir que ha discorregut paral·lela a la de bona part del país. Precisament per l'interès que creiem que tenen aquesta evolució presidencial i les seves etapes, superades tan ràpidament, en aquest volum els discursos i els escrits de la presidenta hi estan ordenats seguint un criteri escrupolosament cronològic; i, a més, n'hem volgut ressaltar els fragments més directament relacionats amb la matèria.

Hem deixat per al segon volum una tria d'altres paraules de la presidenta Núria de Gispert, sobre altres matèries rellevants, i que, per això, esperem que ajudin a compendiar-ne el pensament i les preses de posició públiques. Així, hi haurà discursos sobre societat i economia; sobre la solidaritat i el tercer sector social; sobre la cultura, en totes les seves facetes; sobre la memòria i els referents que tenim; sobre les dones, els seus drets i el talent femení (no en debades ha estat la primera dona en presidir el Parlament de Catalunya, i veritablement n'ha exercit, de primera presidenta!)... En aquest segon volum podrem posar-hi en valor l'activitat institucional de la presidenta Núria de Gispert, oberta a tots els fronts, àmbits i sensibilitats, coherent amb la seva opció per un Parlament proper i receptiu a les dinàmiques i a les demandes cíviques.

Tornant al llibre que estem prologant, la tasca d'edició, més enllà de la tria dels textos que conté, haurà consistit en preparar-los per a una lectura més fàcil i fruitosa, òbviament sense que s'operi un canvi en l'essència dels continguts. En aquest sentit, hem obviat salutacions i comiats protocol·laris, i també interpellacions directes a l'auditori i el recurs a anècdotes que desviessin l'atenció del missatge real de les paraules pronunciades. D'altra banda, hem volgut estalviar al lector reiteracions, motivades singularment per la voluntat de la presidenta de fer pedagogia del sentit del parlamentarisme català i del simbolisme del Palau del Parlament, sobretot davant delegacions i convidats de l'exterior i auditoris infantils i juvenils.

Assumim que, actuant d'aquesta manera, haurem sacrificat, en bona mesura, l'espontaneïtat i l'estil directe i proper que caracteritzen les intervencions públiques de la presidenta Núria de Gispert, i que emanen d'un tarannà planer i confiat que li ha causat algun ensurt i més d'un disgust. En tot cas, prou s'ho val la fita pretesa, que és que aquest llibre esdevingui una eina útil per conèixer, una mica més i millor, la política catalana dels darrers anys.

La presidenta Núria de Gispert ha pres partit, sense fer partidisme: ha viscut personalment la tensió entre el manteniment d'un sentit institucional inherent al càrrec i la necessitat de dir-hi la seva, en defensa d'unes idees i d'unes vies polítiques plenament democràtiques, cíviques i constructives; i l'ha vençuda, sobretot en el darrer tram de la seva Presidència, optant per posicionar-se, superant prevencions i assumint riscos, perquè les circumstàncies ho imposaven, i sense minvar el caràcter institucional. Convé advertir, en aquest punt, que l'últim text publicat en aquest llibre és un article valent, de campanya, signat pels tres darrers presidents del Parlament, en base a una primera proposta del president Benach, que es titula, precisament, «Junts per les institucions».

Per acabar, convé subratllar que aquest recull d'intervencions de la presidenta és el resultat d'una obra col·lectiva: amb una protagonista molt destacada, per descomptat, però amb l'aportació imprescindible dels serveis del Parlament. Per això, cal destacar i agrair l'ajut inestimable de les àrees de Protocol, de Comunicació i de Secretaria i Gabinet de la Presidència en l'organització, la celebració i la difusió de la multitud d'actes institucionals i protocol·laris en què ha intervingut la presidenta del Parlament, al Palau del Parlament i arreu del país.

Les paraules de gratitud i de reconeixement no s'esgoten aquí, però: totes les àrees de l'Administració parlamentària hi són concernides. I s'imposa un missatge final de confiança, perquè hem constatat la professionalitat, la identificació institucional i l'alt nivell dels treballadors al Palau del Parlament, que entenc que han de servir per donar garantia de continuïtat, i així estabilitat i solidesa, al Parlament de Catalunya, i per facilitar molt la singladura d'un vaixell que, d'una manera inevitable, es mou a mercè de l'oratge electoral.

Xavier Armengol González-Rothvoss

Cap del Gabinet de Presidència de la IX i X legislatures

La conjuntura política, la qüestió nacional i el dret a decidir

Recull d'intervencions i textos
presidencials de la IX i la X legislatures

Discurs de constitució de la IX legislatura

Palau del Parlament, 16 de desembre de 2010

En quedar constituït en aquest acte el Parlament de la novena legislatura del vigent Estatut vull que les meves primeres paraules siguin d'agraïment, en nom dels membres de la Mesa i en el meu propi, per l'honor amb què ens han distingit i la confiança que ens han fet amb l'elecció que avui s'ha celebrat.

També vull expressar la satisfacció, la illusió i l'emoció continguda que sento com a dona en assolir aquest càrrec. Formem el Parlament més paritari dels que hi ha hagut des del 1980 i tindrem, tindreu, la primera dona per presidir-lo. També en això em sento molt honorada i feliç, perquè tinc ben clar que en la meua carrera política hi ha dues circumstàncies vitals que m'han marcat profundament: una, el fet de ser dona, i, l'altra, el fet d'haver optat per una carrera jurídica, seguint una tradició familiar que el meu pare, Ignasi de Gispert, conseller de Justícia en el primer govern del president Pujol, va saber exemplificar a la perfecció. A ell i a la meua mare els demano el seu ajut.

Sóc conscient de la responsabilitat històrica que assumeixo en ser la primera dona presidenta del Parlament de Catalunya, un parlament que ja existia al segle XIII. És important per a les dones, però també per als homes, però encara ho és més per a la normalització de la nostra societat i del nostre país.

Permetin-me que, essent aquest un moment històric, dediqui unes breus paraules a totes les dones, que representen el 50 per cent de la nostra societat, i especialment a aquell moviment de dones que des de fa més de cent cinquanta anys han lluitat per assolir la igualtat legal i ho varen aconseguir.

Estem lluny, avui, d'aquella societat en què les dones no tenien dret a vot, no aixecaven la veu en presència dels homes, no rebien la mateixa educació ni tenien accés a determinats treballs. Estem lluny d'aquelles lleis que no fa ni tan sols trenta-cinc anys requerien que les dones tinguessin el consentiment del pare o marit per poder treballar, o que establien que la potestat sobre els fills l'exercís només el pare; i que la mare la rebés quan es quedava vídua, i, per tant, més desamparada. La dona estava catalogada en el grup dels menors i dels incapacitats. Estem molt més lluny d'aquells sistemes jurídics primitius, fins i tot del dret romà dels orígens, on la dona passava de la tutela del pare a la del marit; si bé és cert que el nostre dret civil català al llarg de la nostra història contribuï decisivament a aixecar la posició de la dona catalana en la família i en la societat, a diferència del que es regulava en el dret de Castella. S'ha dit que la separació de béns i el règim capitular han estat la constitució política de les llars catalanes i en elles les dones han tingut un paper primordial, així com el reconeixement de la seva plena capacitat.

Però som ara al segle XXI, i al segle XXI les dones comptem amb una imatge més forta quant a drets i participació en l'esfera pública, però hem de seguir lluitant, assumint la diferència com a font d'igualtat, i hem de trencar el sostre de vidre, que no es veu però impedeix assolir la igualtat real. El perill és no percebre que segueix mancant igualtat, malgrat tots els canvis i els progressos evidents. Segueix mancant, sobretot, aquella igualtat aparentment menor i quotidiana sense la qual no hi ha llibertat, ja que el problema radica en com articular el món privat i el públic. I per això és necessari un canvi cultural i de valors.

I això ho reclamem perquè representem el 50 per cent de la societat, i la nostra presència activa és necessària i pot aportar una visió de la vida diferent, ni millor ni pitjor, formes distintes de prendre decisions. Aportem altres valors, més propers al dia a dia, més propers a les persones. Les dones estem acostumades a solucionar les petites coses de cada dia, a escoltar, a anar per feina.

També jo vull estar a l'altura del digne, sofer i lúcid poble català, que sempre, però sobretot en temps de crisi, necessita i reclama seriositat, dedicació i sentit comú.

Crec que avui és un moment històric que pot donar satisfacció i resposta a moltes de les nostres reivindicacions. Dedico aquesta part del meu discurs especialment a totes les dones de Catalunya i a les seves filles, i a les filles de les seves filles, perquè puguin, gràcies a la feina feta, arribar a trencar el sostre de vidre que ens impedeix assolir la igualtat real i perquè facin realitat el sentit i el contingut de les següents paraules, que posen punt i final a aquesta part del meu discurs: les dones, llevat d'alguns casos, no hem escrit la història fins ara, però volem escriure-la en el futur.

Com a òrgan col·legiat dedicarem els nostres esforços a complir les responsabilitats encomanades, i com a presidenta representaré tan dignament com sàpiga aquest Parlament: compliré i faré complir el Reglament i esmerçaré tota la meva dedicació a aquelles funcions que el nou Estatut de Catalunya, les lleis i el nostre Reglament encomanen al president. Aquest és el meu deure principal.

Aquesta exigència de complir i fer complir el Reglament l'exerciré, sempre que pugui, assolint el màxim consens possible, més enllà de l'aritmètica parlamentària legítima. Tots vostès i cada un de vostès representen un tros de Catalunya. M'esforçaré, com a presidenta, a facilitar-ho.

Seré una presidenta de tots, d'un parlament que és de tots. Seré accessible i planera, institucional i propera. I desitjo que aquest sigui un parlament obert a tots els sectors socials, econòmics i jurídics, obert a la cultura i a la innovació, obert a totes les contrades del nostre país.

Vull que les fites que marquin aquesta presidència i el treball de la Mesa que presidiré siguin la sensibilitat, l'austeritat i la presència.

En la defensa de la legítima discrepància i en la recerca del consens en les qüestions bàsiques em tindran sempre, personalment, compromesa, perquè tots compartim els valors democràtics i estem al servei de les mateixes institucions polítiques, però també perquè, en avançar junts, enfortim i donem gruix i cohesió al nostre país.

Crec prou important destacar expressament un estil de fer política estretament lligat amb Catalunya. Era com una marca de la casa. És allò que ens llegà també Maritain a l'hora de parlar de fer política des de l'amistat cívica. És fugir del maniqueisme dels bons i dels dolents. És fer del diàleg premissa bàsica del nostre quadern de bitàcola. És foragitar del nostre manual de conducta l'insult i l'exabrupte. És entendre la política com a servei.

Necessitem tots junts alçar la mirada a aquells reptes de present i de futur als quals s'està enfrontant la societat catalana i sobre els quals hem de treballar des d'aquest Parlament. Si el poble català ens veu preocupats per les seves inquietuds, si ens veu treballar amb fidelitat a Catalunya, amb patriotisme, construint un futur esperançador, refermarà la illusió i la confiança en els seus representants polítics i en el país.

La segona funció de la presidència del Parlament és representar la institució dins i fora de Catalunya. Procuraré, com a presidenta, fer-ho amb la màxima dignitat, allà on se'm requereixi.

Tinc la sort del mestratge dels qui m'han precedit en la presidència d'aquesta cambra: els presidents Barrera, Coll i Alentorn, Xicoy, Reventós, Rigol i Benach. Vull expressar la meua admiració pel seu testimoni ben qualificat, per la seva integritat i per la seva abnegació patriòtica. El llistó està ben alt i assumeixo el repte d'agafar aquest testimoni, ben exigent. I ho faig amb solemnitat, amb responsabilitat, amb un sentit de transcendència que vull transmetre a tots vostès i als conciutadans i conciutadanes que em puguin escoltar o llegir. També jo vull estar a l'altura del digne, sofer i lúcid poble català, que sempre, però sobretot en temps de crisi, necessita i reclama seriositat, dedicació i sentit comú.

Hem tingut una història difícil, però ja som al segle XXI i som aquí, i se-
guim aquí. I podem dir que mai ningú ha apagat la flama de la catalanitat
i ni la voluntat de ser un poble lliure i una nació plena.

Aquesta novena legislatura obre noves portes i nous horitzons, però també en tanca d'altres. La vuitena legislatura va estar marcada per tres fets rellevants: el primer, per l'aprovació del nou Estatut d'autonomia i l'inici del seu desenvolupament; el segon, per la sentència del Tribunal Constitucional, que resolía el recurs interposat contra el nostre Estatut i obria seriosos interrogants en les relacions Catalunya-Espanya, i el tercer, l'aparició de la crisi econòmica global més profunda dels darrers cinquanta anys.

Aquesta novena legislatura, com deia, obre noves portes i nous horitzons. Ve marcada per la lluita contra una crisi econòmica que està minant la seguretat i les esperances de la gent, per l'assoliment de més cotes d'autogovern, per unes noves o diferents relacions amb Espanya i per un nou Parlament que transmeti confiança a la ciutadania i refermi la imatge de prestigi que necessita el nostre país.

Aquests fets —crisi econòmica i autogovern, model d'estat i confiança i autoestima— són els que segurament seguiran preocupant els nostres conciutadans en els propers anys, i aquest Parlament, que vol el millor per a Catalunya, s'esforçarà, segur, perquè les iniciatives que aquí s'emprenguin donin resposta a les necessitats dels catalans i mantinguin en ells l'orgull de ser-ho.

Hem de ser conscients que som hereus del nostre gloriós passat: des de les Assemblees de Pau i Treva, els Usatges, el Consolat de Mar, les nostres constitucions, passant per la Generalitat republicana i per les Corts Generals, que ja al segle XIII tenien caràcter constitucional.

També hem de ser conscients que la nostra història està plena de moments de crisi, caiguda i fins i tot capitulacions. Hem estat perseguits i enfrontats a molts reptes polítics, econòmics, d'identitat, de llengua i cultura i de valors col·lectius; d'intents de trencar la nostra convivència i la nostra cohesió social.

Hem tingut una història difícil, però ja som al segle XXI i som aquí, i seguim aquí. I podem dir que mai ningú ha apagat la flama de la catalanitat i ni la voluntat de ser un poble lliure i una nació plena. Però hi som. I quan s'analitza la nostra història, llunyana i recent, hem d'arribar a la conclusió que alguna cosa deu tenir Catalunya que li ha permès superar tants moments difícils.

Com a hereus d'aquest passat, protagonistes del present i responsables d'un futur incert però esperançador, hem de seguir treballant per ser dignes successors d'aquells legisladors que foren sembradors de pau i de justícia. I com deia Carles Cardó, pensador humanista, eclesialístic i escriptor: «Que Catalunya sigui per endavant reconeguda com una nació o que no ho sigui, té poca importància. Essent intensament, ho serà més que afirmant-ho entusiastament.»

Declaro constituït aquest Parlament en la seva novena legislatura. Visca Catalunya!

Homenatge als immolats per la llibertat de Catalunya

Palau del Parlament, 14 d'abril de 2011

Em plau pronunciar aquestes breus paraules davant de tots vostès en un acte com el que ens convoca aquesta tarda, un acte que volem solemne, emotiu, de dignitat, però també de record i d'afirmació democràtica. I em plau pronunciar-les al costat de les persones perseguides pel franquisme i de les seves famílies, representades per l'Associació pro Memòria als Immolats per la Llibertat de Catalunya.

Aquest acte coincideix enguany amb el vuitantè aniversari de la proclamació de la república. Aquests darrers dies han aparegut diversos retrats biogràfics en alguns mitjans de comunicació, perfils d'illustres catalans que confluïren el 1931 pels valors cívics lligats a l'ideal republicà. En aquest acte, enmig de persones perseguides pel franquisme i dels seus familiars, podem evocar les figures i les obres del president màrtir Lluís Companys, de Manuel Carrasco i Formiguera, executat a Burgos el 1938, o de Pompeu Fabra, de Josep Trueta, de Pere Coromines o de Pau Casals, entre molts altres que van experimentar el cruel exili. Vull aprofitar el dia d'avui per evocar també l'*exili violeta* —tal com l'ha qualificat Marta Pessarrodona, flamant premi nacional de cultura en literatura— de dones intel·lectuals i artistes com Anna Murià, Mercè Rodoreda o Lola Anglada, que van experimentar també la diàspora o l'exili interior.

El millor homenatge que podem fer a tots els qui van morir defensant Catalunya i les llibertats és fer caure espigues d'or, d'una manera perseverant i militant, d'una manera compromesa i pacífica, per tal d'assolir noves fites de progrés social i nacional per a Catalunya!

Però també, un dia com el d'avui, cal recordar la vida i la feina de molts altres catalans i catalanes —amb noms i cognoms, amb els seus projectes vitals, amb les seves esperances i amb els seus neguits— que van sofrir en les seves carns la petjada de la repressió franquista, que prou saben que va significar execucions, internaments, exili, depuracions acadèmiques, represàlies en l'àmbit social i professional o negació de les llibertats i dels drets culturals. A tots ells, i a les seves famílies, dediquem l'homenatge d'avui.

Permetin-me també que avui, dia de record i d'afirmació, expressem el nostre rebuig explícit, unànim i rotund a tot el que sigui negació de la democràcia i de la vida, i que alhora refermem el nostre compromís amb tot el que signifiqui o comporti concòrdia, construcció, diàleg i entesa.

Abans hem parlat amb el senyor Pere Fortuny. Jo pensava que era el cinquè any que aquest acte se celebrava al Parlament, i no és així, perquè els primers vuit anys de democràcia també s'hi va celebrar. Entenc que no hi ha lloc millor per fer aquest acte que el Palau del Parlament de Catalunya, perquè aquest Parlament, per vocació i per mandat estatutari, representa el poble de Catalunya, un poble de pau i per la pau, ric en la seva diversitat, que vol conviure i que no vol, en definitiva, reviure aquelles pàgines tan agres del nostre passat col·lectiu.

A la Catalunya del segle XXI, que aspira a créixer en llibertat i en harmonia, no tenen sentit ni el revisionisme històric ni la temptació de quedar-nos ancorats en l'odi, però tampoc ens convé l'amnèsia sobre el nostre passat recent. Hem de preservar la memòria de la nostra nació i mantenir-ne viu el record.

Per això, és adient recordar i honorar cada any els immolats per la llibertat de Catalunya. També per això considero que el millor homenatge que podem fer a tots els qui van morir defensant Catalunya i les llibertats és, tal com s'afirma al nostre himne nacional, fer caure espigues d'or, d'una manera perseverant i militant, d'una manera compromesa i pacífica, per tal d'assolir noves fites de progrés social i nacional per a Catalunya!

Lectura de Sant Jordi

Palau del Parlament, 15 d'abril de 2011

Novament, el Parlament de Catalunya, amb el concurs de la Institució de les Lletres Catalanes, ha organitzat aquesta lectura pública amb motiu de la Diada de Sant Jordi, amb què volem celebrar la vitalitat de la nostra llengua i de la nostra cultura, proclamar qui som d'una manera festiva, pacífica i constructiva, i afirmar-nos com a país que es vol fonamentar en uns valors de convivència, de dignitat personal i de ple desenvolupament de les persones en el si de la comunitat que les integra i acomboia.

El Parlament, que representa el poble de Catalunya amb tota la seva riquesa i varietat, és un àmbit privilegiat per al diàleg. Precisament perquè és un escenari civilitzat i d'impliació cívica, té un lligam sòlid amb la cultura, un lligam que actua com el d'avui ajuden a reforçar d'una manera ben significativa.

... afirmar-nos com a país que es vol fonamentar en uns valors de convivència, de dignitat personal i de ple desenvolupament de les persones en el si de la comunitat que les integra i acomboia.

Enguany, en la vuitena edició de la lectura pública, divulguem *La ben plantada*, d'Eugeni d'Ors, Xènius, quan fa cent anys de la seva publicació. El conseller de Cultura ja ha explicat a bastament què és aquesta novella o aquest poema en prosa, què és el que ens deia en aquesta publicació Eugeni d'Ors.

Es tracta d'un llibre, des del meu punt de vista, amb una prosa exquisida, amb un català ben viu i expressiu, que reflecteix una manera de fer de la Catalunya benestant d'inici del segle xx, i que transmet amb eficàcia els valors del Noucentisme, del qual Xènius fou un dels principals impulsors i ideòlegs, i que va tenir un paper tan important en la cultura i la vida política de Catalunya de començament del segle xx.

Permetin-me que els llegeixi ara un petit fragment del llibre, ben entenedor i plàstic, que no té res a veure amb el que hauré de llegir després, en iniciar la lectura pública. Aquest és molt curt: «No diem a un arbre ben plantat quan té fortes arrels en la seva terra? Sí. Però repareu que les branques són unes altres arrels, unes arrels superiors. Per les arrels baixes, l'arbre és ben plantat en la terra; per les arrels altes, és ben plantat en l'aire i el cel.»

... la importància de la creació artística, del patrimoni immaterial i del progrés espiritual del nostre poble, per tal de construir la Catalunya rica i plena que anhelem i amb què estem compromesos vitalment.

El *plantament en lo futur*, com diria Xènius, d'aquestes arrels altes, àvides d'espai i de llum, és el que ens ha de permetre projectar-nos personalment i col·lectivament des de la nostra identitat.

Vet aquí, en definitiva, la importància de la creació artística, del patrimoni immaterial i del progrés espiritual del nostre poble, per tal de construir la Catalunya rica i plena que anhelem i amb què estem compromesos vitalment.

Les meves paraules finals són d'agraïment, que reitero, a totes les persones que han fet possible aquest acte, i també d'afirmació de la nostra doble fidelitat a Catalunya i a la cultura, que una diada com la de Sant Jordi ens permet conjuntar d'una manera harmònica, vistosa i fecunda.

Recepció als ambaixadors dels estats membres de la Unió Europea

Palau del Parlament, 28 d'abril de 2011

Me complace darles la bienvenida a la sede del Parlament, la institución que encarna y representa al pueblo de Cataluña, en esta primera jornada de su visita oficial a nuestro país por invitación del gobierno catalán y a propuesta de la embajada de Hungría, como estado que actualmente preside la Unión Europea.

La història d'aquesta seu reflecteix la dels darrers tres segles de Catalunya. Sobre les runes d'una Barcelona i una Catalunya que van perdre la guerra de successió l'11 de setembre de 1714, i en el solar que ocupa aquest palau, va ser construït l'arsenal de la Ciutadella per ordre del monarca Felip V com a instrument de repressió contra Barcelona. Pel Decret de Nova Planta, de 1716, Catalunya va perdre les seves llibertats i el seu dret públic i varen ser suprimides les seves institucions polítiques. Aquest palau va albergar dos segles més tard, l'any 1932, el Parlament de la Generalitat republicana, dissolta també abruptament com a conseqüència del triomf de l'Espanya franquista. Aquest règim comportà el tancament de les instal·lacions parlamentàries i la negació de les llibertats personals i col·lectives fins al restabliment de la democràcia i el règim constitucional, al final dels anys setanta.

Precisament fa quatre mesos vam iniciar la IX legislatura del Parlament de Catalunya des que fou recuperat l'any 1980. Però no podem deixar de destacar que la trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny, i vol anar molt més lluny, encara. El poble de Catalunya ha mantingut al llarg dels segles una vocació constant d'autogovern, encarnada en institucions pròpies com la Generalitat, creada a les Corts de Cervera del 1359.

Des del punt de vista parlamentari, i més enllà dels primers precedents del segle XI —les assemblees de pau i treva i la cort comtal—, podem remuntar-nos al segle XIII, i concretament a les Corts de Barcelona del 1283, moment en el qual, mitjançant la constitució *Volem, estatuïm*, es va establir el sistema de sobirania pactada característic del dret constitucional català medieval i modern.

Es troben en un país, Catalunya, amb una clara vocació internacional i pels drets humans, reflectida en el preàmbul de l'Estatut d'autonomia, en el qual es declara solemnement que «Catalunya, des de la seva tradició humanista, afirma el seu compromís amb tots els pobles per construir un ordre mundial pacífic i just».

Fa quaranta anys, concretament el 24 d'octubre de 1971, les paraules de Pau Casals, eminent músic i patriota català, ressonaren a Nova York, a la seu de les Nacions Unides, amb motiu del discurs d'agraïment per la concessió de la Medalla de la Pau. I ho feien en aquest

sentit pacífic, profundament democràtic. Pau Casals va dir: «A més, jo sóc català. Catalunya avui és una província d'Espanya. Però, què ha estat, Catalunya? Catalunya ha estat la nació més gran del món. Us explicaré per què. Catalunya va tenir el primer Parlament, molt abans que Anglaterra. Catalunya va tenir l'inici de les Nacions Unides. En el segle XI totes les autoritats de Catalunya es van reunir en una ciutat de França —Toluges, al Rosselló, aleshores Catalunya— per parlar de la pau. En el segle XI. Pau en el món i contra, contra, contra les guerres, la inhumanitat de les guerres.»

No podem deixar de destacar que la trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny, i vol anar molt més lluny, encara.

Es troben també en un país, Catalunya, amb una clara i ben arrelada vocació europea i europeïsta. El mateix preàmbul de l'Estatut proclama que «Catalunya, per mitjà de l'Estat, participa en la construcció del projecte polític de la Unió Europea, els valors i els objectius de la qual comparteix». El poble català sempre ha mirat cap a Europa, ha volgut ser part de l'Europa unida. En aquest punt semblen adients els versos del poeta Salvador Espriu, quan es refereix al «nord enllà, on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç!».

Europa no és cap miratge o cap producte intel·lectual, artificios, sinó que és àmpliament sentida, alhora, com una necessitat i una oportunitat. Per això som Europa, per això fem Europa i ens reivindiquem europeus. Aquí rau precisament l'esperit europeïsta de Catalunya, i també la nostra fe en el futur del projecte europeu.

Per aquest motiu, no puc estar-me de ressaltar l'encert de la iniciativa que els aplega avui aquí —ni de felicitar qui l'ha impulsada—, perquè de segur que ha de servir per a un bon coneixement de la realitat catalana, d'una banda, però també per plasmar l'existència d'una consciència i un compromís europeus que ens han de permetre superar amb bona nota els reptes que les nostres societats tenen plantejats.

Efectivament, per a molts Europa no es pot considerar mai un problema. L'ideal europeu, centrat en la prosperitat personal i col·lectiva, en la llibertat i en la democràcia, necessita plasmar-se —especialment ara, en plenes turbulències— en una alternativa viable i vàlida per a un món convuls. O dit d'una altra manera: qualificat de vegades com a somni, com a intuïció genial o com a aventura, el projecte d'unificació europea, que sens dubte ha estat l'èxit polític més gran del segle XX, ha de ser una eina útil per als europeus d'ara i del futur.

Europa té reptes urgents, en un món global en crisi. Són uns reptes de pau, per garantir l'estabilitat política, social, econòmica. Més que mai, cal que treballem i caminem units, no solament Europa endins, sinó també Europa enfora. Europa no pot deixar de tenir protagonisme i incidència en l'escena internacional. Els europeus no podem deixar que altres escriguin la nostra història o ens en facin canviar el guió.

I això passa per tenir una veu europea potent i clara, que es faci escoltar, amb un missatge i una praxi que no es desdiguin d'aquest patrimoni compartit que sempre ha representat l'europeïsm, basat en la dignitat de la persona i dels pobles, en la democràcia i l'estat de dret.

En aquest punt cal ressaltar el paper de primer ordre que estan cridades a tenir les regions en la construcció d'aquesta Europa, en la consolidació d'aquest europeisme. L'Europa regional, en la qual sempre han volgut ser Catalunya i les seves institucions, aporta al projecte europeu vitalitat i pluralitat, i també una altra via per a la implicació cívica.

Des de les regions, i si més no des de Catalunya, reclamem més Europa. Però aquesta reclamació pretén també una Europa més diversa, amb més veus, que sàpiga harmonitzar-les, que sàpiga mobilitzar consciències i construir consensos més sòlids i estesos per avançar junts en la línia correcta, en la línia que ens ha de permetre compartir un futur pacífic basat en valors comuns.

Davant tantes apel·lacions, antigues i recents, a l'euroescepticisme, des de Catalunya volem practicar un eurorealisme esperançat, il·lusionat i militant, que posi les bases per a una Europa institucional més propera als ciutadans, veritablement «unida en la diversitat», que faci avançar la unitat dels pobles europeus i que alhora difongui més i millor el que és la Unió Europea i el que s'hi fa.

L'Europa regional, en la qual sempre han volgut ser Catalunya i les seves institucions, aporta al projecte europeu vitalitat i pluralitat, i també una altra via per a la implicació cívica.

Actes com el d'avui van en aquesta línia. Per això, reitero la satisfacció de poder rebre'ls i saludar-los en aquest lloc simbòlic, i els desitjo en nom propi, de la mesa del Parlament i del conjunt de diputats i diputades d'aquesta cambra, una bona estada a Catalunya, una nació d'Europa.

Sopar del cos consular amb motiu del Dia d'Europa

Barcelona, 9 de maig de 2011

Em plau donar-los la benvinguda al Palau del Parlament, la seu de la institució que encarna i representa el poble de Catalunya, en aquest sopar que oferim al cos consular amb motiu del Dia d'Europa. Vull que sentin l'hospitalitat, la mà estesa, la voluntat d'acollida d'un poble obert al Món, d'un país que des de la seva triple condició d'ibèric, mediterrani i europeu, ha tingut històricament moltes vies de projecció i de contactes amb l'exterior, i que ha viscut recentment l'arribada de moltes persones i famílies provinents de molts indrets del Món, que han volgut instal·lar-s'hi per guanyar-se la vida i que, de retruc, l'han fet més plural, variat, ric en colors i accents.

Catalunya, un país de pau i de convivència, és una nació d'Europa que acull i ahora es projecta, i que vol relacionar-se amb tots els pobles i situar-se al Món!

Tots vostès formen part d'un extens cos consular acreditat a Barcelona: podem afirmar amb orgull que la capital de Catalunya és, després de Nova York, la ciutat amb més cònsols del Món! Som una ciutat i un país oberts al Món. I els agraeixo molt la seva aportació en aquesta relació tan positiva i fecunda, i tot el que puguin fer per situar Catalunya (que és una societat oberta i moderna) al Món, tal com els demanava el president Artur Mas fa unes setmanes.

Conec alguns de vostès de la meva època de consellera de Governació i Relacions Institucionals del Govern de la Generalitat, fa una dècada. Per a molts, però, serà la primera vegada que ens podrem saludar, en el meu cas com a presidenta del Parlament de Catalunya. I vull expressar-los la meva satisfacció de poder fer-ho en aquest Palau del Parlament, les pedres del qual han estat espectadores de privilegi dels esdeveniments polítics i socials de la Barcelona i de la Catalunya dels darrers tres segles.

Permetin-me que, ara i aquí, els en faci unes pinzellades històriques, per tal de destacar l'alt valor simbòlic del Palau del Parlament, que fou construït amb un caire militar sobre les runes d'una Barcelona i d'una Catalunya que, al 1714, van perdre les seves llibertats i el seu dret públic, i que també ha estat projecte de palau reial i seu del Parlament de Catalunya durant la Generalitat republicana, en la dècada dels anys trenta del segle passat.

Es troben en un país —Catalunya— amb una clara vocació internacional i per als drets humans. El que passa al Món no ens resulta gens aliè. Per això, el Parlament de Catalunya

ha pogut recentment expressar la seva solidaritat amb el poble japonès pel tsunami i per l'accident nuclear que ha sofert, o la condemna més rotunda de l'atemptat de Marràqueix...

D'altra banda, la vocació europea i europeista de Catalunya també és clara i ben arrelada: la nostra geografia i la nostra història ho imposen. Per això, no pot estranyar que el mateix preàmbul de l'Estatut proclami que «Catalunya, per mitjà de l'Estat, participa en la construcció del projecte polític de la Unió Europea, els valors i els objectius de la qual comparteix.»

Dotze estrelles en un fons blau, aquesta és la nostra bandera, la bandera d'Europa. A més de la seva referència implícita a uns valors judeocristians sobre els quals s'ha construït Europa, és el símbol d'unitat i de perfecció, a la qual aspirem, a la qual ens aproximem: l'Europa unida com a factor de pau, d'estabilitat, de desenvolupament social i econòmic.

Els agraeixo la seva atenció, i els demano que, en la mesura del possible, difonguin als seus països el missatge que Catalunya, un país de pau i de convivència, és una nació d'Europa que acull i alhora es projecta, i que vol relacionar-se amb tots els pobles i situar-se al Món! Vostès ens han d'ajudar des de la posició privilegiada que ocupen!

Presentació del llibre *Paraules del president Ernest Benach i Pascual*

Barcelona, 20 de juny de 2011

Sigueu benvinguts i benvingudes a l'acte de presentació del llibre *Paraules del president Ernest Benach i Pascual*, de la col·lecció «Testimonis Parlamentaris», i que recull intervencions i altres textos pronunciats pel president Benach al llarg de la VIII legislatura.

Aquest és el volum núm. 32 de la col·lecció i he de dir, com a presidenta del Parlament, que, a més de ser un encert la publicació i el recull d'un gran nombre d'intervencions dels presidents del Parlament, personalment m'han estat molt útils aquest primer semestre de presidència.

Avui, tot el protagonisme l'han de tenir el llibre que presentem i, evidentment, el seu autor. Permetin-me, però, que, en aquest acte, davant els expresidents que avui han pogut acompanyar-nos, amb el record emocionat dels que no poden ser entre nosaltres (presidents Xicoy, Reventós, i Coll i Alentorn), en nom de tots ells i dels futurs presidents o presidentes d'aquest Parlament, digui unes paraules solemnes de defensa de la dignitat parlamentària, i també d'orgull envers una institució que representa el poble de Catalunya i el seu irrenunciable dret a l'autogovern.

Hem garantit la continuïtat democràtica, institucional, al servei de la nació, al servei del país. Els qui hem tingut la responsabilitat i l'honor de presidir el Parlament de Catalunya som persones de diferents orígens i condicions, ideologies i tarannà, però amb una sintonia en allò essencial: l'estimació profunda pel país i la voluntat de representar-lo en la seva rica pluralitat. Som, com els diputats i les diputades, els exdiputats i les exdiputades, persones amb voluntat de servei públic, amb compromís, amb encerts i errors, però que mereixem un respecte, lluny de la caricatura i de la banalització a què massa vegades s'han sotmès l'activitat política i parlamentària i els seus actors.

Vull recordar aquí que en un acte similar, quan el president Benach presentava les *Paraules del president Rigol* (25 de març de 2004), Joan Rigol va destacar que «s'havia sentit privilegiat per haver ocupat el càrrec de president del Parlament», ja que «la presidència té un abast que arriba a tots els estaments i àmbits del país». Per a ell, va ser una gran experiència comprovar com els ciutadans el reclamaven com a institució, i també va afegir que ha estat el càrrec que més el va arrelar al país. Per la seva banda, el president Benach, tot elogiant la tasca de Rigol, va afirmar que les seves idees formen part del pensament del país.

I, ara i aquí, vull afegir que, en rellegir la col·lecció «Testimonis parlamentaris» i especialment les publicacions que recullen les paraules pronunciades pels diferents presidents

de la cambra, hi veus un fil conductor: obrir les institucions a la societat, trobar les inquietuds de la gent i evitar, amb les eines que puguem tenir a l'abast en cada moment, el distanciament entre política i societat.

Hem garantit la continuïtat democràtica, institucional, al servei de la nació, al servei del país.

El d'avui és un acte cordial, de normalitat, de consolidació institucional. Constatem amb orgull que creix el patrimoni parlamentari adquirit: trenta-un anys d'activitat parlamentària donen també perquè els presidents del Parlament —i el president Benach no n'ha estat en absolut una excepció— hagin *creat doctrina*.

Convé destacar les contribucions al fet parlamentari de la gestió del president Benach, que ha comprès dues legislatures —els textos que avui presentem són una tria dels que va pronunciar en el seu segon mandat—, i que han significat tot un septenni important de la vida política i social del país. En tot cas, ha estat un president a l'altura del moment.

El president Benach —el sisè president del Parlament recuperat— ha estat un president actiu, molt actiu, que ha vetllat molt per la projecció externa del Parlament, i per la seva adequació a les noves tecnologies. Certament, hi ha deixat petjada. Si el president Barrera va donar presència i prestigi al Parlament recuperat, si el president Rigol va dotar de mitjans els diputats, va ser l'impulsor del Canal Parlament i en la seva etapa es van subscriure els primers acords amb la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals per retransmetre en directe el control del govern, el president Benach ha estat el president 2.0 o, millor dit, un gran impulsor de la Catalunya 2.0, que no és altra cosa que fer real la idea d'una Catalunya en xarxa, que avanci amb la participació de tothom. Una Catalunya que —en paraules del mateix president Benach— socialment esdevingui un projecte comú, plenament democràtica, activa, viva i canviant; una Catalunya productivament atenta a la innovació i capaç d'implementar les noves tecnologies. En definitiva, una Catalunya connectada de manera directa a la gran xarxa de xarxes que és el món global, una Catalunya que aprofiti l'ús de les noves tecnologies i la força de la seva societat.

El llibre que avui presentem deixarà constància —negre sobre blanc— de l'activisme i del rol institucional que ha tingut el president Benach al llarg de la VIII legislatura i, en general, de tota la seva presidència.

En tot cas, vull expressar-li, no solament en nom dels diputats i diputades, sinó també del conjunt de ciutadans i ciutadanes del nostre país, la gratitud per la feina feta en una posició privilegiada com la que representa la presidència d'aquesta institució, i que ha tirat endavant amb el compromís cívic de sempre.

Comiat del M. H. Sr. Heribert Barrera i Costa, president del Parlament de 1980 a 1984

Palau del Parlament, 29 d'agost de 2011

En primer lloc, vull expressar, en nom meu, de la Mesa i del conjunt de la cambra, unes paraules de sentit condol a la vídua del president Barrera, a les seves germanes, a les seves nebodes i nebots, i a la resta de la seva família, al seu entorn d'amics i a Esquerra Republicana de Catalunya, partit en el qual va militar i que va dirigir i representar amb tanta lleialtat i tant compromís.

Al mes de juny, a Lleida, enterràveu un altre diputat republicà, en Víctor Torres, molt vinculat vitalment al president Barrera. Precisament el president Barrera hi va definir en Víctor Torres com «un home intel·ligent que ha tingut una vida perfectament coherent i fidel a les seves idees i al partit». Aquestes paraules avui prenen encara més cos, perquè es poden repetir pensant en el president Barrera.

Amb la seva absència guanyem per sempre el referent i l'espero per a seguir avançant, individualment i col·lectivament, per una Catalunya plena.

Aquesta tarda, en aquest acte de comiat del qui fou el primer president del Parlament de Catalunya d'ençà de la recuperació institucional del nostre autogovern, no puc estar-me d'afirmar que vivim un dia molt trist per la pèrdua del president Barrera, però que hem de saber fer una passa més enllà i afirmar, amb una admiració sincera i entranyable, que la trajectòria no solament parlamentària, sinó també política i cívica del president Barrera ha estat tan llarga i fecunda que podem concloure que la seva vida no ha estat endebades, pel seu testimoni lúcid i generós al servei de Catalunya.

En aquest sentit, i tal com afirmava el president de la Generalitat en el comunicat que va emetre ahir, és un moment de celebrar una vida plena al servei de la nostra pàtria i un mestratge que tindrà continuïtat en el temps. Ara que el president Barrera ha mort, perdem la gran persona i el gran polític que va ésser; una persona ferma, sòlida, íntegra, respectuosa i tolerant, de fermes conviccions, i un gran polític que va treballar incansablement per Catalunya, amb abnegació patriòtica. Però amb la seva absència guanyem per sempre el referent i l'espero per a seguir avançant, individualment i col·lectivament, per una Catalunya plena.

El record, l'homenatge i el reconeixement de qui va ésser el president Barrera i de la seva obra ens permeten, així mateix, fer un acte d'afirmació del Parlament de Catalunya, que

va presidir tan dignament en la primera legislatura de la Generalitat recuperada, i també d'expressió del nostre orgull envers una institució que representa el poble de Catalunya i el seu irrenunciable dret a l'autogovern.

Avui, en aquest acte de comiat, en la persona del president Barrera, el poble de Catalunya, mitjançant els seus representants, honorem els diputats que encetaren el camí fa tres dècades, després de la llarga nit franquista. Som on som gràcies a ells i a qui els va liderar amb tanta dedicació i estimació al país: el president Heribert Barrera.

Miquel Coll i Alentorn, Joan Reventós, Joaquim Xicoy i, ara, el president Barrera. El simple esment dels presidents del Parlament que ja no tenim físicament entre nosaltres commou profundament, superant fronteres partidàries. Ens en queda el mestratge i el testimoni: les parets d'aquest Palau del Parlament contenen impregnades tantes lliçons seves de democràcia, de dignitat, de servei al país en unes condicions extremes, ben exigents i difícils! Sempre en serem deutors. Quin gran privilegi haver compartit l'espai d'història concreta que ens ha pertocat i el minúscul territori per a viure-la, tal com deia Miquel Martí i Pol!

La Catalunya del segle XXI ha de tenir ben present que el millor homenatge que pot fer a tanta vida consagrada a Catalunya i a les nostres llibertats individuals i col·lectives és perseverar en la feina diària per la Catalunya que anhelaven i que va ésser motor de la seva vida i del seu compromís vital: una Catalunya rica i plena.

El president Barrera va ésser una peça destacada d'aquella generació de catalans i catalanes que, tot enllaçant generacionalment la Generalitat republicana i l'actual, i enfrontant-se frontalment i abnegadament a l'adversitat, han viscut per salvar-nos «els mots», tal com escrivia en Salvador Espriu, però també el nostre dret, la nostra cultura i la nostra dignitat nacional, i que no han defallit en la seva voluntat de retornar-nos «el nom de cada cosa, perquè seguíssim el recte camí d'accés al ple domini de la terra».

La Catalunya del segle XXI n'ha de guardar una perenne memòria, però sobretot ha de tenir ben present que el millor homenatge que pot fer a tanta vida consagrada a Catalunya i a les nostres llibertats individuals i col·lectives és perseverar en la feina diària per la Catalunya que anhelaven i que va ésser motor de la seva vida i del seu compromís vital: una Catalunya rica i plena. En tots els àmbits —el de la política, però també en totes les dimensions de l'activitat cívica—, hem de «fer caure espigues d'or» d'una manera compromesa i pacífica, per tal d'assolir noves cotes de progrés social i nacional per a Catalunya. I hem de fer-ho amb la convicció, amb l'ambició i amb la perseverança que va exhibir el president Barrera, al testimoni del qual li escauen tant i tan bé aquells versos del Miquel Martí i Pol que diuen: «Posem-nos / dempeus altra vegada i que se senti / la veu de tots solemnement i clara. / Cridem qui som i que tothom ho escolti. / I en acabat, que cadascú es vesteixi / com bonament li plagui i via fora!, / que tot està per fer i tot és possible.»

Amb la solemnitat i amb l'emoció que corresponen a actes com el d'avui, i en nom dels que han estat diputats i diputades d'aquest Parlament, en nom dels actuals diputats i diputades, i m'atreveixo a dir que també en nom dels qui vindran, us vull donar les gràcies, president Barrera, pel vostre testimoni de servei a Catalunya i a les llibertats.

Quan teníeu possibilitats de dedicar-vos a l'activitat científica, on excel·líeu, o a una lucrativa carrera professional, vau triar la via perillosa i compromesa de l'activisme polític, de la implicació en la primera línia de la governació del país, perquè volíeu per a Catalunya la plenitud nacional i la justícia social. Sapigueu que la vostra vida no haurà estat endebades, perquè heu deixat ben nítid i ferm un missatge de perseverança, d'integritat i d'intel·ligència al servei d'uns ideals als quals us vau consagrar.

El poeta Màrius Torres deia: «Això és la joia —ser un ocell, creuar / un cel on la tempesta deixà una pau intensa. / I això és la mort —tancar els ulls, escoltar / el silenci de quan la música comença.» En aquest moment de traspàs, ara que heu tancat definitivament els ulls, només resta dir-vos que descanseu en pau, president Barrera, i que sapigueu que la vostra petjada ha estat fonda, més fonda del que mai us haureu pogut imaginar.

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Josep Guardiola i Sala

Palau del Parlament, 8 de setembre de 2011

Fa uns dies, en aquest mateix auditori, acomiadàvem el president Barrera, després d'una llarga trajectòria cívica i política de lluita per la justícia, per la democràcia i per les llibertats nacionals de Catalunya. En la persona tan destacable del president Barrera, aprofitàvem per homenatjar tots aquells homes i dones, més o menys coneguts, que ens han ajudat a transitar pel complicat segle xx, i que ens han permès arribar a ser on som, malgrat totes les inclemències i tots els paranys que hem hagut de sofrir en el nostre caminar col·lectiu.

Som una nació que, malgrat les incerteses i les dificultats, sempre acaba avançant, que no té cap marge per a la renúncia.

Ara i aquí, en l'acte que ens aplega, fem un altre acte d'afirmació nacional, amb motiu de la Diada, a la qual hem volgut vincular el lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, distinció honorífica atorgada des de l'any 2000 a personalitats del país i a visitants il·lustres que es consideren creditors d'un reconeixement excepcional.

Avui és un dia alegre, celebrem un acte lluminós. Ho fem, però, des de la consciència que Catalunya no va prou bé i que moltes persones i famílies catalanes travessen una situació molt complicada. Ens trobem en uns moments que ens obliguen a no abaixar la guàrdia, ni l'exigència, per poder superar la crisi política i social. Ens trobem en uns moments en els quals, més que mai, hem de ser ben conscients que som un poble que vol i que sap progressar, construir i innovar. Hem de ser ben conscients que som una nació que, malgrat les incerteses i les dificultats, sempre acaba avançant, que no té cap marge per a la renúncia. Certament, la nostra història és plena de moments de crisi, de caiguda i, fins i tot, de capitulacions. Hem estat perseguits i enfrontats a molts reptes polítics, econòmics, d'identitat, de llengua i de valors col·lectius, d'intents de trencar la nostra convivència i la nostra cohesió social.

... un poble que és sofert i lúcid, però que no pot tolerar atacs a la seva cohesió interna ni a la convivència ciutadana en la qual vol i sap viure, ni veure violentades qüestions que afecten la seva fibra íntima, com és el cas de la llengua pròpia.

El Palau del Parlament és reflex d'aquesta història de superació: el que va ser una ciutadella, construïda per Felip V com a instrument de repressió contra els catalans i que ha funcionat com a caserna i museu, a més d'haver estat projectada com a palau reial, ha estat seu del Parlament de Catalunya en l'etapa breu de la Segona República i del 1980 ençà, i, per això, seu de la representació democràtica del poble català; un poble que és sofert i lúcid, però que no pot tolerar atacs a la seva cohesió interna ni a la convivència ciutadana en la qual vol i sap viure, ni veure violentades qüestions que afecten la seva fibra íntima, com és el cas de la llengua pròpia. Ningú no pot fer trontollar el sistema d'immersió lingüística a les escoles, que és un model cívic i pedagògic d'èxit, perquè ha permès integrar harmònicament tots els alumnes i no pas segregat-los.

El nostre poble, al llarg de la seva història mil·lenària, no ho ha tingut gens fàcil a l'hora de viure la seva identitat nacional i de fer-la respectar. Hem tingut una història difícil, però som al segle XXI i som aquí. I podem dir que mai res ni ningú no han apagat ni la flama de la catalanitat ni la voluntat de ser un poble lliure i una nació plena. Malgrat les dificultats, hi som, amb obstinació i amb perseverança. I, quan s'analitza la nostra història, la llunyana i la recent, hem d'arribar a la conclusió que alguna cosa ha de tenir Catalunya que li hagi permès superar tants moments difícils; ho devem portar en el nostre ADN col·lectiu. En tot cas, aquest és el sentit que té, any rere any, la celebració de l'Onze de Setembre, que té regust de desfeta, però que, sobretot, té el dolç i exigent missatge de la recuperació, de la voluntat de reincorporar-se, de no deixar-se morir, de no defallir, i amb un últim objectiu: que es puguin aplicar a Catalunya els versos del poeta, quan declarava, d'una manera clara i solemne: «No vull encomanar recels. Només proclamo la certesa d'un camí i una, ja, insubornable voluntat de caminar.»

El cantautor Raimon es definia com «un animal d'esperances i de memòria». També ens podríem definir així, com a poble: som una comunitat de persones fetes d'esperances i de memòria; tant les esperances com la memòria ens justifiquen, donen sentit a la nostra existència personal i col·lectiva, ens permeten viure la plenitud del present, aquest «espai d'història concreta que ens pertoca», on conflueixen passat i futur, amb les corresponents tensions.

I és que, a força de referents de passat i de nous horitzons i de persones i projectes que ens hi menin, les persones anem avançant individualment en la mesura que s'avança nacionalment.

Alguna cosa ha de tenir Catalunya que li hagi permès superar tants moments difícils; ho devem portar en el nostre ADN col·lectiu.

La situació que vivim actualment a Catalunya, complicada i exigent, fa que hàgim de tenir ben identificats i presents tant els referents com els horitzons, per no errar el camí. Per tirar endavant, ens calen l'excel·lència, el compromís i el seny dels quals han fet gala tantes persones que han habitat aquest país i que hem conegut i que enyorem; però també les que, a la Catalunya del 2011, aporten al nostre present detalls gloriosos, plens de talent i de creativitat, d'empenta i de força.

Avui, amb motiu dels actes relacionats amb la Diada de l'Onze de Setembre, de 2011, el Parlament de Catalunya ha acordat atorgar la Medalla d'Honor del Parlament, en la cate-

goria d'or, al senyor Josep Guardiola i Sala. Els seus mèrits són inqüestionables, i en la presentació de l'acte hi ha hagut una referència expressa quan s'ha llegit bona part de l'acord de la Mesa del Parlament de concessió de la medalla; també s'hi han referit els glossadors; el mateix Pep Guardiola, amb el seu discurs, ens ho ha corroborat, i en les tres glosses han sortit conceptes com passió, coratge, il·lusió, esforç, talent, autoexigència...

Per regla general, aquesta distinció s'ha atorgat a personalitats que ja tenien una certa edat i que havien destacat per una llarga trajectòria de compromís en l'àmbit dels drets civils, o en l'àmbit de la cultura i de les arts, o bé polítics, historiadors i activistes a favor de la pau en les darreries de la seva vida. Avui, no ha estat així. Avui hem volgut guardonar i distingir una persona més jove; una persona que ha demostrat, dia a dia, la implicació en un projecte, el seu compromís i la seva autoexigència.

En la seva vida i en la seva carrera, hi ha hagut moments en els quals va saber afrontar els reptes. Ell va ser una aposta de risc en un moment de crisi, i se la va jugar. El seu entusiasme, la seva il·lusió i la seva dedicació han fet que el Parlament hi pensés.

Els polítics parlem sovint de valors i diem que els hem de recuperar, especialment en moments de crisi. Uns valors sòlids, consistents, transmesos i viscuts en el si de la família; a l'escola, rebuts dels bons mestres; valors com el treball en equip, la iniciativa, l'autoexigència, la cultura de l'esforç, la capacitat de generar confiança, l'optimisme, la generositat, la discreció i la coherència vital.

La situació que vivim actualment a Catalunya, complicada i exigent, fa que hàgim de tenir ben identificats i presents tant els referents com els horitzons, per no errar el camí.

Si volem que Catalunya vagi endavant, necessitem idees, valors i actituds; necessitem persones que, amb la seva trajectòria personal, puguin donar exemple i transmetin a tot-hom, i especialment als joves, passió, exigència i compromís.

Necessitem, tots junts, alçar la mirada a aquells reptes de present i de futur als quals s'enfronta la societat catalana i sobre els quals hem de treballar des d'aquest Parlament, impulsant el talent, treballant amb fidelitat a Catalunya, amb patriotisme, construint un futur esperançador, recuperant la il·lusió i la confiança en el país.

Això comporta que totes les generacions hi concorrin solidàriament; hi està en joc la viabilitat i l'èxit de la nova Catalunya que està brostant, per a la qual cal que hi hagi saba renovada que aportí bones dosis de vitalitat i de vigoria al nostre projecte nacional. I tornem allà on érem: a proclamar la necessitat de testimonis, com el del president Barrera i tants i tants altres, que ens han mostrat el camí; però també dels que, com en Josep Guardiola, malgrat la seva joventut, són exemple de ser i de fer en positiu, amb coratge, buscant l'excel·lència gairebé d'una manera obsessiva. En Pep ho ha dit en les seves paraules: «T'obsessiones amb la teva feina, t'obsessiones amb la manera de fer, t'obsessiones amb l'equip.» I això avui es necessita, i per això és una de les raons, entre moltes, per les quals el Parlament va pensar-hi.

En el terreny de joc, a la sala de premsa o a la vida, sempre cal ressaltar i agrair que s'hi actui amb honestedat, amb seny i amb convicció. L'honestedat, el seny i la convicció dels

quals ha fet gala en Pep Guardiola, i que transcendeixen el seu club o la disciplina esportiva en la qual ha excel·lit tants anys, com a jugador o com a entrenador, per esdevenir missatges que abasten la població en general. En Pep fa anys que té una actuació pública consistent, diríem que invencible, perquè està feta a base d'esforç, de perseverança, de consagració professional, d'estimació gairebé artesanal a allò que fa; en Josep Guardiola fa anys que ens transmet, nítidament, un missatge solvent, un relat molt convincent, perquè està fet des de la mesura i amb un respecte sagrat a les formes, sense renunciar mai ni a l'autenticitat ni a la passió que sent per uns colors i per un esport.

Per això, i per acabar, vull reiterar la nostra felicitació a en Pep Guardiola, que faig extensiva a la seva família i al seu entorn d'amistats, però també a totes les persones que, des de l'esport professional i amateur, i també des de les altres facetes de l'activitat social a Catalunya, viuen i conreen quotidianament els valors d'excel·lència que, d'una manera tan destacada, encarna en Pep i que l'han fet merescudíssim creditor de la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya.

Us expresso el desig que tingueu, totes i tots, una bona Diada Nacional. Visca Catalunya!

«Novament, la Diada Nacional»

El Punt Avui, 11 de setembre de 2011

Novament, el curs polític i cívic a Catalunya s'enceta amb la Diada Nacional. Una Diada que, per primera vegada, se celebrarà amb l'absència física del president Barrera, traspasat recentment i a qui vam acomiadar amb el més alt sentit institucional i de país, que sens dubte mereixia. O potser, per la seva talla humana i cívica, el president Barrera hi serà més present que mai, perquè afirmar la condició catalana sense fissures, d'una manera autèntica i entenedora, i reclamar amb contundència i exigència democràtiques el que ens pertoca nacionalment estaran per sempre més associats al dir i al fer de qui tan brillantment va dirigir el Parlament de Catalunya recuperat en la seva primera legislatura.

No tenim cap altra sortida, ara i aquí, que no sigui donar vigència i impuls a l'ideal catalanista en la nostra quotidianitat, tot vivint la pàtria i posant els fonaments per poder viure-la en plenitud.

Seguint el seu exemple, el dels altres presidents del Parlament traspasats i el de tantes i tantes persones que arreu del país, i generació rere generació, han consagrat les seves vides a engrandir Catalunya en les moltes facetes de la vida social, cultural i econòmica, no tenim cap altra sortida, ara i aquí, que no sigui donar vigència i impuls a l'ideal catalanista en la nostra quotidianitat, tot vivint la pàtria i posant els fonaments per poder viure-la en plenitud. És aquesta una responsabilitat que hauríem d'assumir tothom, i al llarg de l'any, tot i que en commemoracions com la que fem avui adquireix tot el sentit reclamar-la.

Hi ha qui voldria descafeïnar la Diada, fins i tot banalitzar-la. L'hem de viure, per contra, amb intensitat, emoció i fermesa: la Diada Nacional de Catalunya serà festa i reivindicació alhora mentre hi hagi entrebancs en el nostre caminar col·lectiu cap a l'autogovern, mentre es vulgui atemptar contra la convivència i la cohesió social a Catalunya, mentre hi hagi agressions a la identitat catalana, a la llengua i al dret propis, mentre no ens respectin com a poble que vol gestionar el seu present i definir el seu futur, i que ho fa pacíficament, amb un alt contingut democràtic, i d'una manera solidària amb el seu entorn estatal, europeu i mediterrani.

La Diada Nacional de Catalunya serà festa i reivindicació alhora mentre hi hagi entrebancs en el nostre caminar col·lectiu cap a l'autogovern.

L'actualitat imposa enguany, malauradament, uns elements de preocupació: la reforma exprés de la Constitució, que ha trencat el consens constitucional, i la decisió judicial

recent que pretén fer trontollar la immersió lingüística a les escoles. No ens haurien de sorprendre del tot, però, perquè responen a vells missatges i tics centralistes, *loapitzants*, d'incomprensió radical del que és i representa Catalunya. La nostra resposta ha de ser contundent i clara: contra els que volen dinamitar el nostre model lingüístic, que ha estat una opció pedagògica d'èxit que ha evitat que se sembressin llavors de segregació ciutadana a les escoles, contra els que voldrien tallar les ales al nostre autogovern, cal molt consens i molta determinació, i anar construint nació i societat, fent país, sense trepitjar ningú, però sense deixar que ens trepitgin impunement.

Us encoratjo a contribuir, braç a braç, a la difusió d'una catalanitat oberta, constructiva, compromesa i reivindicativa, que guanya el present, que mereix i reclama respecte, que necessita progressar amb l'aportació de totes i tots.

Estic convençuda que ens en sortirem, que progressarem, que avançarem pel camí de la llibertat i de la justícia, amb concòrdia. Vull transmetre-us, per acabar, aquest missatge de dignitat, de confiança, d'afirmació i, sobretot, de sintonia. Per això, allà on sigueu, des del lloc on llegiu aquestes ratlles, us expresso un desig fratern de pau i de progrés, i us encoratjo a contribuir, braç a braç, a la difusió d'una catalanitat oberta, constructiva, compromesa i reivindicativa, que guanya el present, que mereix i reclama respecte, que necessita progressar amb l'aportació de totes i tots, i que, amb tots els matisos, accents i intensitats, permeti sumar més i més persones a la causa del catalanisme, que serà invencible si és la causa de tothom.

Que tingueu una bona Diada Nacional de Catalunya!

Celebració del 40è aniversari del discurs de Pau Casals davant l'ONU

Palau del Parlament, 24 d'octubre de 2011

Em plau cloure aquest acte de celebració del quarantè aniversari del discurs de Pau Casals davant l'ONU, que hem volgut fer coincidir amb la recepció del Premi Constructors de Pau.

Permetin-me, en primer lloc, que faci una salutació molt especial al pare abat de Montserrat i president de la Fundació Pau Casals, al vicepresident i a altres membres d'aquesta fundació, que d'una manera tan reeixida difon el coneixement i l'estimació de l'obra i, sobretot, del testimoni vital del mestre Pau Casals, que sense cap mena de dubte és mereixedor del qualificatiu de «català universal», i de qui Yehudi Menuhin, violinista i director d'orquestra, va ressaltar que «la seva simplicitat, grandesa i integritat restauren la nostra fe en la condició humana».

Permetin-me, també, que saludi els membres de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), encapçalats pel professor Rafael Grasa, i que són una viva representació de tota la societat civil que, arreu del nostre país, està especialment implicada en la construcció quotidiana de la pau, i els membres de l'Orfeó Lleidatà, que ens oferiran unes peces, i que celebren enguany el seu 150è aniversari.

En un acte de pau, permetin-me un petit esment del poeta lleidatà Marius Torres i de la seva *ciutat dels ideals*, d'aquells valors que convé preservar i protegir, difondre i enfortir, perquè arrelen en la dignitat de les persones i dels pobles. Aquest acte té un fil conductor, que és el que magistralment va oferir al món l'insigne patriota Pau Casals fa tot just quaranta anys, perquè ens permet vincular Catalunya, parlamentarisme i pau. Tots vostès ho han pogut veure i escoltar de nou en el decurs dels primers deu minuts d'aquest acte, quan hem reproduït el sentit i emotiu discurs que va fer el mestre Pau Casals l'any 1971, on va parlar de pau i de Catalunya davant l'Organització de les Nacions Unides, en rebre la Medalla de la Pau.

La gratitud és un valor, és una virtut que cal predicar, però, sobretot, practicar. Per això avui, en nom del Parlament, del conjunt dels seus diputats i diputades, i molt especialment de la mesa, vull agrair a l'Institut Català Internacional per la Pau el premi Constructors de Pau que, amb caràcter extraordinari, han decidit atorgar al Parlament de Catalunya, en la mesura que aquest encarna el poble de Catalunya i el representa democràticament, i per això simbolitza la continuïtat i el llegat de dues institucions creades pel poble català, per fer de l'ideal de pau una realitat —la pau i treva i el consolat de mar, segles XI i XIII—, a més d'emparar simbòlicament, com a expressió de l'autogovern català, altres impulsos de pau, costums

i pràctiques que el poble català, generació rere generació, ha basat en el pacte, en el diàleg, en la mediació i en la solució pacífica de controvèrsies i de conflictes.

Pel fet que som dipositaris d'un premi col·lectiu, que es vol fer al poble de Catalunya, i a les seves ànsies i projectes de llibertat i de pau, no serem petulants si afirmem que l'Institut Català Internacional per la Pau ha estat encertat en premiar el Parlament de Catalunya.

Permetin-me que em refereixi a l'escultura *Porta del sol*, que acabem de rebre, creada pel premi Nobel de la pau, activista i artista argentí, Adolfo Pérez Esquivel. Entenem que aquesta obra que, tot referint-se al sol, esdevé un clam de claror i de vida, és la plasmació simbòlica de l'homenatge als catalans de totes les èpoques que han fet i construït la pau.

A l'hora de plantejar-nos si Catalunya és un poble de pau, convé defugir frases solemnes i simplificacions. Catalunya, al llarg de la seva trajectòria històrica, ha viscut i fins i tot ha protagonitzat episodis de guerra, de conflicte, de rauxa i de destrucció. No tot ha estat, malauradament, pacífic. Podem afirmar, tot i així, que Catalunya té una clara vocació internacional i a favor dels drets humans, des de les assemblees de pau i treva, al segle XI, la primera convocada per l'abat Oliba, que va tenir lloc a Toluges, amb caràcter exclusivament eclesiàstic. És la reunió que Pau Casals avui ens feia recordar en el seu discurs. Va ser uns anys més tard que en aquestes reunions hi prengueren part els ciutadans i els nobles. I aquesta vocació de Catalunya arriba fins avui quan, al preàmbul de l'Estatut, s'hi declara solemnement que «Catalunya, des de la seva tradició humanista, afirma el seu compromís amb tots els pobles per construir un ordre mundial pacífic i just».

En Gaziol expressava molt plàsticament: «Si el nostre cas té solució [...], no la trobarem fent el milhomes, sinó mitjançant unes virtuts que no serveixen per a fer els gegants: fe, humilitat, sacrifici, lucidesa, esforç, silenci, continuïtat i una infinita paciència».

Permetin-me un petit incís. Amants com som de la pau, a Catalunya no podem sinó alegrar-nos per aquells processos de pacificació que s'obren al món, i especialment aquests dies a Euskadi, amb l'anunci d'ETA de finalització de la lluita armada, tot dedicant i reclamant, com fem, una especial consideració de les víctimes de la violència i del terror, i de tot el dolor i de tota la destrucció ocasionats.

Podríem invocar també, en aquest punt que vincula Catalunya amb la resolució pacífica i dialogada de les controvèrsies, el valor del pacte en el dret civil propi. És a dir, el pactisme català, com un corrent subtil al llarg de la història, que informa la vida, la política i l'activitat jurídica de Catalunya. S'ha parlat abans de Francesc Eiximenis. També l'historiador Vicens i Vives el considerava una de les característiques bàsiques de l'ésser català i que havia de regular tota l'ordenació humana i política de la col·lectivitat.

Deixin-me ressaltar la importància que té preparar la pau, implicar-se en la seva construcció quotidiana, diríem que d'una manera artesana, aprofundint els valors democràtics i recorrent al realisme polític i a l'esperança davant d'un món plural, des de la consciència que necessitem propiciar que la pluralitat no sigui font de conflictes, sinó una nova oportunitat per enriquir la nostra vida i el nostre entorn.

Voldria acabar amb la descripció que feia del poble català el periodista Gaziell, Agustí Calvet —«un poble que en èpoques de pau subsisteix creant riquesa»— i que crec que, en un acte com el d'avui, és molt adequada. Així, en Gaziell expressava molt plàsticament: «Si el nostre cas té solució [...], no la trobarem fent el milhomes, sinó mitjançant unes virtuts que no serveixen per a fer els gegants: fe, humilitat, sacrifici, lucidesa, esforç, silenciós, continuïtat i una infinita paciència».

Els encoratjo, doncs, a treballar en la pràctica i la difusió d'aquestes virtuts, i també dels valors fermes i fecunds de ciutadania, de llibertat, de democràcia i de pau. I els reitero l'agraïment per acompanyar-nos avui en aquest acte.

Conferència al Fòrum Europa Tribuna Catalunya

Barcelona, 26 de gener del 2012

Agraeixo a Fórum Nueva Economía l'oportunitat que m'ha ofert d'exposar públicament les meves idees i opinions, ara que acaba de transcórrer el primer any de la IX legislatura del Parlament de Catalunya, que tinc l'honor de presidir, seguint la feina feta pels presidents Ernest Benach i Joan Rigol, a qui agraeixo que m'acompanyin en aquest acte, un agraïment que faig extensiu a totes les persones presents, que reflecteixen la realitat plural d'aquest país.

Aprecio especialment les paraules de presentació de Xavier Trias, l'alcalde, el company de federació, l'amic. Hem compartit i compartim moltes coses, però en destacaria una en uns moments que cal asserenar el país i la vida política en comptes d'atiar el foc de la crispació: en Xavier i jo entenem la política no pas com a conflicte, sinó com a gestió quotidiana dels afers públics basada en el diàleg. A aquesta mena de política ens dediquem.

Per això permetin-me una referència inicial a Václav Havel, recentment traspassat, i que personificava esplèndidament la integritat personal i la defensa dels valors d'una Europa lliure i digna. La política en què creia el president Havel no és un «art de la utilitat, de l'artifici i de la intriga», sinó una de les maneres de buscar, conquerir i protegir el sentit de la vida; la política és la moralitat practicada; és un servei a la veritat, una preocupació essencialment humana pel proïsme, que es regeix per criteris humans...

Sintonitzo plenament amb aquests plantejaments, que ens porten a parlar obertament de valors, a reivindicar-los i a practicar-los, i també a parlar de l'orgull de fer política i de dedicar-s'hi, en un context de creixent desafecció cap als polítics, i no tant cap a la política, fenomen que el doctor Àngel Castiñeira ha identificat com una de les tendències d'una societat, la nostra, en què s'accentua el procés d'individualització i les persones es distancien de les institucions.

Presidir el Parlament aquesta IX legislatura representa la culminació d'una carrera professional i política dedicada a servir la societat, la nació. És un motiu de satisfacció i de gratitud (a la meva família, al meu partit, a CiU, al meu país), és una gran responsabilitat i un gran repte personal.

Tinc, a més, l'honor de presidir el Parlament més paritari —actualment, amb 58 diputades, d'un total de 135 diputats, el que representa el 43 per cent. És, alhora, un parlament divers (amb set grups i subgrups parlamentaris) i de gestió complicada, per la crisi social i econòmica, però també de valors; per les tres conteses electorals que hi ha hagut, amb tot el que comporten; per la crisi nacional, ja que venim d'un procés estatutari absolutament esgotador, etc.

Fa poc més d'un any —al meu discurs inaugural del 16 de desembre del 2010— deia que la legislatura actual, la marquen la lluita contra la crisi econòmica —que mina la seguretat i les esperances de la gent— i les mesures del govern per fer-hi front; unes relacions noves o diferents amb Espanya; i un nou parlament que té el repte de transmetre confiança a la ciutadania i refermar la imatge de prestigi del nostre país.

La situació social és ben delicada; les perspectives econòmiques a curt termini són preocupants, tot i que el realisme exigible no ens ha de fer renunciar a l'esperança, també exigible als qui tenim responsabilitats polítiques i projecció mediàtica. On som? Tenim un 19 per cent d'atur (el doble que a la UE), amb un 40 per cent d'atur juvenil. Un 30 per cent de fracàs escolar, un 20 per cent de persones i famílies que viuen per sota del llindar de la pobresa; milers de petites empreses i de comerços que han abaixat la persiana els darrers tres anys... Per contra, podem dir que hi ha sectors que funcionen, que, malgrat la crisi, tiren endavant, que tracten de ser competitius i créixer.

Podem concloure que el 2011 ha estat un any complicat i exigent per al Parlament, perquè també ho ha estat per a la societat catalana, que representem i a la qual servim. Ara bé, malgrat el soroll que de vegades hi ha hagut, s'ha fet molta feina parlamentària, de la qual destaquem les vint-i-dues sessions plenàries celebrades, les onze lleis aprovades —tres de les quals *òmnibus*, que modifiquen quasi un centenar de normes: la de simplificació i millora de la regulació, la d'agilitat i reestructuració administrativa, i la de promoció de l'activitat econòmica—, tres decrets llei validats, i l'informe sobre el pacte fiscal basat en el concert econòmic.

És un parlament de gestió complicada per la crisi nacional, ja que venim d'un procés estatutari absolutament esgotador.

Quatre idees força ens permeten fer unes pinzellades sobre el que ha estat aquest primer any de legislatura pel que fa a la presidència del Parlament: opció per l'austeritat, garantia de normalitat democràtica i de continuïtat parlamentària, presència i sensibilitat.

Pel que fa a l'austeritat, el Parlament ha aplicat, aquest primer any de la IX legislatura, dos plans d'austeritat per donar exemple, fer pedagogia, acompanyar les moltes famílies que ho passen malament. En el primer pla, tan sols un mes després de constituir-se la cambra, es van retornar sis milions d'euros i es va reduir el pressupost gairebé un 10 per cent —sis milions més—; en el segon, la reducció va pujar fins el 12.34 per cent. Convé remarcar la rebaixa, per primera vegada, de la subvenció als grups (un 5 per cent), la supressió d'una de les catorze pagues als diputats, sumada a la rebaixa del sou que continua vigent, i la reducció a la mínima expressió del parc mòbil del Parlament.

La contenció pressupostària té un component d'imatge, amb un clar caire exemplaritzant, perquè és molt significativa: el pressupost per al 2012 és de 52 milions d'euros —el del 2010, era de 64; som al nivell de l'any 2005.

Hem garantit la normalitat democràtica i la continuïtat parlamentària, tot i que hem hagut de patir l'incident més greu de tota l'etapa democràtica: el 15J. Però res ni ningú no pot enterbolir un fet evident: fa trenta-un anys de la recuperació del Parlament i la qualitat democràtica i política s'hi nota. No podem malbaratar aquest patrimoni de tots: cal

immunitzar el Parlament de pràctiques que busquen afeblir-lo i qüestionar-lo. Hem fet realitat la nostra voluntat de no atiar conflictes, sinó de conciliar, des d'una perspectiva institucional, sabent que l'important i valuós és construir, mentre que resulta fàcil estripar i destruir —la creació de subgrups parlamentaris, per exemple, ha pretès buscar una solució positiva per a la convivència en el si del grup mixt. Hi ha hagut un tarannà conciliador, pacient, de *fair play*, que en general ha estat compartit pels grups parlamentaris.

No renunciem a actuar, a ser proactius en la defensa dels valors democràtics i en l'exercici de les nostres funcions en el marc de l'auto-govern.

En aquesta línia de normalitat democràtica i de continuïtat parlamentària cal interpretar la reivindicació i pedagogia del parlamentarisme i de Catalunya que hem fet, tot vinculant l'un i l'altra a la consecució de la pau. Així, hem pogut incidir en el valor de la pau, commemorant al Palau del Parlament el 40è aniversari del discurs de Pau Casals davant l'Assemblea General de les Nacions Unides, acte en el decurs del qual el Parlament va rebre el premi ICIP Constructors de Pau.

M'agrada referir-me al precedent històric de les assemblees de pau i treva, iniciades al Rosselló, a Toluges, aquell llunyà segle XI, sota la iniciativa de l'abat Oliba; alludir a les corts catalanes i a la tradició parlamentària, que es remunta a les corts de Barcelona del 1283 i la constitució *Volem, estatuïm*, que va establir el sistema de sobirania pactada característic del dret constitucional català medieval i modern.

Pel que fa a la presència institucional, el Parlament hi ha dit la seva; s'ha fet present a la societat, més enllà de l'activitat parlamentària *stricto sensu*, i ha garantit la seva projecció internacional dins els límits del pla d'austeritat.

Podríem destacar el lliurament de la medalla d'honor del Parlament —que en endavant tenim previst vincular a l'Onze de Setembre— a Josep Guardiola, per la seva projecció mediàtica, perquè vam canviar els esquemes tradicionals tot atorgant la distinció a un jove de quaranta anys, pels valors que transmet, uns valors adequats per al redreçament del país.

Finalment, pel que fa a la sensibilitat i l'obertura a la societat, hem mantingut contactes i reunions i compartit actes sobre els més diversos àmbits de la vida social, cultural i econòmica de Catalunya, mitjançant un seguit d'actes propis, audiències, actes que el Parlament acull i autoritzats per la Mesa, etcètera.

Permetin-me que destaquï la relació amb el món universitari: al llarg del 2011 vam acollir la constitució de la comissió de governança universitària i vam propiciar la signatura del conveni marc de col·laboració entre el Parlament i les universitats del sistema universitari de Catalunya per a la contribució al progrés de la ciència, de la tecnologia, de les humanitats i de les arts, la difusió de la cultura i el desenvolupament de la societat.

També destacaríem la recepció que vam fer al consell de cambres de comerç del Principat, i diverses actuacions i presències pel que fa al món religiós a Catalunya: l'audiència al Grup de Treball Estable de Religions, l'acte del 30è aniversari del Consell Evangèlic de Catalunya; la visita a una escola jueva (el dia de la commemoració de la *Shoah*), i l'assistència a la beatificació de la religiosa Anna M. Janer (a la Seu d'Urgell), entre altres.

D'altra banda, ha estat la meua voluntat incidir en la situació de les dones, línia que considero prioritària al llarg de tota la meua presidència. Així, i a més de la declaració institucional sobre el vot femení, he participat en actes referents al talent femení i a les dones i el món de la tecnologia i l'empresa. Sens perjudici de continuar incidint en aquests àmbits en el futur, la meua atenció també està i estarà posada en les dones que no poden defensar-se com ho fan les dones emprenedores —em refereixo a les vídues, les mestresses de casa, les dones que s'han consagrat a la cura dels fills i de familiars dependents, malalts o grans.

Pel que fa al 2012, serà un any clau per a la IX legislatura, perquè permetrà plantejar i fixar fonaments, sòlids o no, per al 2013 i 2014, i aclarirà horitzons.

A l'actual període de sessions, que s'allargarà fins el 31 de juliol, es continuaran tramitant quaranta-vuit iniciatives, entre projectes de llei i proposicions de llei. En destaquen el projecte de llei de pressupostos per al 2012 i el de mesures fiscals i financeres, o llei d'acompanyament, i els dos darrers projectes de llei òmnibus, que són el de modificació de diverses lleis en l'àmbit audiovisual i el de modificació del text refós de la llei d'urbanisme. També es tramitaran els projectes de llei de consultes populars no referendàries, el d'estabilitat pressupostària de Catalunya, i el de modificació de la llei de centres de culte.

D'altra banda, en aquest nou període de sessions s'haurà de debatre al ple el dictamen sobre el nou model de finançament basat en el concert econòmic, elaborat i aprovat per la comissió d'estudi corresponent el passat 28 d'octubre.

Molts i moltes de nosaltres, demòcrates convençudes i convençuts, volem i treballem per un Parlament activat, punyent, amatent a la realitat social, econòmica, cultural de Catalunya i del món.

També s'haurà de constituir una ponència conjunta de tots els grups parlamentaris amb l'objectiu d'elaborar una proposta de llei electoral de Catalunya, tal com es va aprovar per unanimitat durant el primer debat de política general de la legislatura. Permetin-me, en aquest punt, un incís pel que fa a la llei electoral catalana, la consecució de la qual esdevé una oportunitat excel·lent de millorar la qualitat democràtica a casa nostra, si aprofitem per introduir en el nostre sistema electoral mecanismes que, tot garantint el principi proporcional i la territorialitat, permetin una relació més estreta electors-càrrecs electes i un major control polític d'aquests. Per això, expresso el meu desig que el 2012 comporti avenços significatius en aquest punt, conscient que ens acostarem a l'equador de la legislatura i que les reformes electorals defugen les presses i les urgències partidàries de caire electoralista.

Com poden constatar, l'agenda parlamentària a curt termini és atapeïda i important: les incerteses del present, però també les seves oportunitats, la fan, encara, més rellevant. Convé que tots i totes contribuïm que tingui èxit: ens hi van, en bona mesura, el present i el futur col·lectius.

Des de la presidència del Parlament seguirem treballant per la recerca de consensos, per l'obertura del Parlament a l'exterior, per la projecció de la cambra i per la simplificació i la consolidació normatives. En aquest punt, preveiem enllestir el 2012 el fòrum permanent

d'idees, un seguit de fòrums i seminaris que permetin la participació social amb vista a millorar les lleis, revisar-les, i derogar les que siguin obsoletes, intervencionistes o innecessàries.

Continuaré, d'altra banda, la meva presència al territori, perquè considero que he de ser propera i trepitjar pobles i ciutats, visitar les comarques, parlar amb els ciutadans i les ciutadanes com a segona autoritat del país, com a persona que està al capdavant de la institució que encarna la voluntat popular expressada mitjançant els seus representants democràtics.

... fer una crida a la responsabilitat i al sentit patriòtic en un moment cabdal per a Catalunya, des de la confiança que col·lectivament sabrem fer els deures, que farem els deures, i ens en sortirem.

En tot cas, ningú no podrà veure-hi apatia ni desconexió: el Parlament està al cas de les demandes del país i de la situació crítica per què passa, no renunciem a actuar, a ser proactius en la defensa dels valors democràtics i en l'exercici de les nostres funcions en el marc de l'autogovern, a encapçalar una ofensiva democràtica que palli els efectes del desèncís estès en bona part de l'electorat, i alhora previngui disfuncions que aquest desèncís pugui atiar.

A la Catalunya del 2012, hi ha dues perspectives socials contraposades, que són legítimes: la perspectiva *indignada*, que qüestiona, menysprea o fins i tot invalida les estructures i els mecanismes de la democràcia representativa de què gaudim —una democràcia representativa que, tot i les errades i imperfeccions que pugui tenir, és acceptable i homologable—; i la perspectiva *inquieta*, que, des del coneixement dels formidables reptes que la societat catalana contemporània ha d'afrontar, reclama participar no solament en la formulació de les preguntes socialment rellevants, sinó també en l'articulació de respostes vàlides, urgents i viables a la situació social i econòmica en què ens trobem.

Plantejo que hem de vehicular aquesta inquietud cap al compromís i la implicació quotidians —i obrir el Parlament a la societat va en aquesta línia, ben constructiva. Tinc el convenciment que no val a badar: hi ha persones i col·lectius que clarament van voler *aturar el Parlament* i voldrien aturar-lo en el futur; per contra, nosaltres, molts i moltes de nosaltres, demòcrates convençudes i convençuts, volem i treballem per un Parlament activat, punyent, amatent a la realitat social, econòmica, cultural de Catalunya i del món.

Per això —i vaig acabant la meva intervenció—, reprenc la idea inicial de la defensa de la política, sobretot en moments durs, i dels polítics, i no pas des d'un plantejament corporativista, sinó escrupolosament democràtic, perquè ens permet, ja sigui en tasques de govern ja d'oposició, construir entre tots i totes, des de l'amistat cívica, unes bases per a la convivència i per al benestar col·lectiu, i tenint com a criteri de comportament l'exemplaritat.

I això comporta defensar les dones i els homes que es dediquen a la política local, per exemple, però entendran que m'entretingui en la reivindicació del Parlament, enguany que farà vuitanta anys que va entrar en funcionament. El Palau del Parlament es troba al

cor de Barcelona, cal conèixer-lo i estimar-lo; el Parlament és el cor de la nació catalana, de la societat catalana, cal prendre'n plena consciència.

Davant un auditori com el que s'ha aplegat aquest matí per escoltar-me, vull expressar un missatge final d'esperança, d'esforç, de compromís, de treball, i també fer una crida a la responsabilitat i al sentit patriòtic en un moment cabdal per a Catalunya, des de la confiança, que tinc i vull transmetre, que col·lectivament sabrem fer els deures, que farem els deures, i ens en sortirem.

Homenatge al Dr. Víctor Ferro Pomà

Manresa (Bages), 21 de març de 2012

Em plau adreçar-los unes paraules de cloenda en aquest acte de presentació del volum 9 de la *Revista de dret històric català*, editada per la Societat Catalana d'Estudis Històrics, de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest és un acte que, de la mateixa manera que el volum, es vol dedicar a la memòria de l'illustre professor i historiador de dret Víctor Ferro i Pomà, traspassat fa cinc anys, una memòria a la qual m'he volgut sumar de molt bon grat, perquè havia tingut el goig de conèixer el professor Ferro i en valoro molt la dimensió cívica i intel·lectual.

S'escau, també, que enguany fa un quart de segle de la publicació del llibre *El Dret Públic Català. Les Institucions a Catalunya fins al Decret de Nova Planta* (1987), que és una de les principals obres de referència d'història del dret públic català i que, en el seu moment, va rebre elogis del Dr. Font Rius. És just i necessari retre homenatge al professor Víctor Ferro per aquesta i per altres obres, i també pel seu mestratge i pel seu testimoni. Entenc que expressar la gratitud envers el jurista Víctor Ferro esdevé imprescindible, perquè té ben guanyat un lloc d'honor entre els juristes que han treballat i han viscut per salvar-nos la consciència del nostre passat jurídic, per llegar-la a generacions presents i futures d'estudiosos del dret i de la història, però també als ciutadans i ciutadanes que vulguin saber qui som i on som com a país. El professor Víctor Ferro, un gran intel·lectual, s'hi va consagrar en cos i ànima, a aquesta fita nacional, des de la investigació i la docència, rebel·lant-se contra l'oblit de les institucions de Catalunya. Personalitzà una manera extraordinàriament sòlida de fer país, perquè hi aplicà perseverança, excel·lència i compromís, sense concessions a la mediocritat ni a la renúncia.

Vaig coincidir-hi, en actes de difusió del dret local, a les Terres de l'Ebre. Vaig constatar *in situ* la seva contribució activa i sòlida al coneixement i a la difusió del dret públic de Catalunya.

També en l'àmbit públic necessitem que els juristes facin pinya, donin arguments i gruix argumental a l'autogovern... Està en joc viure i construir un país modern i que funcioni, una nació amb identitat i que susciti l'adhesió ciutadana.

Aquest és un acte d'afirmació i de reivindicació, alhora, d'una disciplina, del conreu i de la difusió del dret públic català al llarg de les generacions, i no pas com a mer exercici intel·lectual, sense plasmació pràctica, sinó com a via per conèixer-nos més, per projectar-nos, i per millorar el nostre present i el nostre futur col·lectius.

Permetin-me unes referències a les entitats que ens hi han convocat. En primer lloc, a la Societat Catalana d'Estudis Històrics, de l'Institut d'Estudis Catalans, la qual es dedica,

amb molt d'encert, al conreu de l'estudi i de la investigació del dret en general i especialment del dret català, i a la difusió del seu coneixement. (En aquest punt, vull destacar que, en el marc del darrer Dia de la Justícia, la Societat va rebre, del Govern de Catalunya, la menció honorífica en matèria de justícia a Catalunya, «per la seva contribució, amb l'elaboració del *Diccionari jurídic català*, al procés de normalització lingüística del català a la justícia i el desenvolupament efectiu del dret d'opció lingüística dels ciutadans de Catalunya».)

En segon lloc, a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Manresa, el qual, al llarg dels seus 130 anys d'existència, ha tingut una trajectòria de compromís cívic i polític ben remarcable, i ha estat ben arrelat a la societat de Manresa, del Bages i de la Catalunya central.

I, finalment, a l'Ajuntament de Manresa, capital del Bages, avui representat pel seu alcalde. (Recordo que, en l'edició de la Diada 2011, al parc de la Ciutadella de Barcelona, l'alcalde Valentí Junyent lliurà al president Mas la senyera que va presidir tota la cerimònia. S'havia escollit Manresa per representar els municipis catalans «en reconeixement de la ciutat on el 1892 es van redactar les Bases [per a la Constitució Regional Catalana], en les quals es reclamava la devolució de les Constitucions Catalanes».)

El dret públic i el dret privat catalans esdevenen vasos comunicants d'un mateix projecte: viure i créixer nacionalment en un clima de normalitat democràtica, fent progressar el nostre dret, el dret de decidir, el dret de dissenyar com volem viure i conviure, i el dret de ser com som.

Ens trobem a les portes del 2014, un any important, carregat de simbolisme. Fa uns dies, en la cloenda d'un cicle de conferències organitzades precisament per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, la consellera de Justícia encoratjava tots els juristes a participar en el procés de culminació de la codificació del dret civil català. Es tracta d'un projecte col·lectiu, de país, que reclama l'aportació plural i responsable dels operadors jurídics... També en l'àmbit públic necessitem que els juristes facin pinya, donin arguments i gruix argumental a l'autogovern... Està en joc viure i construir un país modern i que funcioni, una nació amb identitat i que susciti l'adhesió ciutadana. I per això el dret públic i el dret privat catalans esdevenen vasos comunicants d'un mateix projecte: viure i créixer nacionalment en un clima de normalitat democràtica, fent progressar el nostre dret, el dret de decidir, el dret de dissenyar com volem viure i conviure, i el dret de ser com som.

Aquests horitzons de realització democràtica i nacional de Catalunya, factibles si ens els creiem de debò i no claudiquem davant les resistències centralistes espanyoles, valen la pena. Hi hem de treballar militantment, amb lliurament total, no solament per les generacions presents i per les generacions futures, sinó també per fer justícia a trajectòries vitals com la del professor Víctor Ferro.

Permetin-me que, per acabar, reti, ara i aquí, com a persona que he tingut responsabilitats de Govern en el àmbit del Dret i de la Justícia, com a jurista i com a actual presidenta del Parlament de Catalunya, el meu homenatge al professor Ferro, i que expressi també el desig que tots plegats trobem en el seu ser i en el seu fer l'esperó per construir quotidianament una Catalunya amb futur i que, ahora, respecti, conegui, assumeixi i difongui el seu passat col·lectiu i les eines de les quals es va dotar per governar-lo.

Paraules de benvinguda en l'audiència al president del Parlament Europeu

Palau del Parlament, 2 de maig de 2012

Em plau donar-vos la benvinguda al Palau del Parlament, edifici que, des de fa vuitanta anys (amb el llarg parèntesi de la Dictadura franquista), és la seu de la institució que representa el poble de Catalunya.

Permeteu-me que faci dos esments inicials: un primer, a la vostra elecció el passat 17 de gener com a president del Parlament Europeu, desitjant que durant el vostre mandat pugueu afrontar amb èxit els reptes difícils que avui té plantejats la Unió Europea.

I el segon esment, a la sensibilitat i al compromís per la diversitat cultural i lingüística que heu manifestat públicament, que us honora i que sabeu que agraïm. La llengua, per a Catalunya i els catalans, juntament amb la cultura i el dret civil, són els trets essencials de la nostra identitat com a poble. La manca d'ús del català i de la seva acceptació per les institucions europees és una anomalia que anhelem que es pugui resoldre. Per això, agraïm la vostra sensibilitat i us desitgem èxit en les vostres intencions.

La trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny. El poble de Catalunya ha mantingut al llarg dels segles una vocació constant d'autogovern, encarnada en institucions pròpies com la Generalitat, creada al 1359. Des del punt de vista parlamentari, podem remuntar-nos a les Corts de Barcelona del 1283, que van establir el sistema de sobirania pactada característic del dret constitucional català medieval i modern.

Us trobeu en un país —Catalunya— amb una clara i ben arrelada vocació europea. El poble català sempre ha mirat Europa i les nostres Institucions; el Parlament i el Govern de Catalunya han exercit de sempre aquesta vocació europeista. Des de les regions, i si més no des de Catalunya, reclamem més Europa i volem construir-la.

Sabeu que vivim una situació econòmica complicada, la qual està provocant tensions socials. Les mancances en el model autonòmic espanyol (i sobretot un finançament absolutament injust de l'autonomia catalana) posen dificultats addicionals al nostre autogovern.

Des de fa un any i mig, en l'inici de la novena legislatura, tant el govern català com aquest parlament hem hagut d'aplicar mesures de rigor pressupostari i s'ha apostat per la austeritat; però, com dieu, són necessàries i urgents mesures de reactivació econòmica i de recuperació de l'economia productiva, actualment en una situació crítica. Però també estem patint una crisi social on l'ànim dels ciutadans està baix i la decepció i la manca d'esperança no ajuden a sortir-nos-en. Estem fent els deures, estem fent grans esforços des de Catalunya, esforços que sovint no es veuen reconeguts.

Les mancances en el model autonòmic espanyol (i sobretot un finançament absolutament injust de l'autonomia catalana) posen dificultats addicionals al nostre autogovern.

En aquest context volem expressar la nostra confiança en el futur del projecte europeu, que necessita plasmar-se, especialment ara, en plenes turbulències, en una alternativa viable i vàlida per a la nostra societat europea, en un món convuls.

Des de Catalunya mantenim l'esperança, la illusió i la militància per a una Europa més propera als ciutadans i ciutadanes, veritablement «unida en la diversitat», i que no compromet mai la cohesió ni la convivència. El Parlament que presidiu hi ha de jugar un paper de primer ordre, en l'assoliment d'aquesta Europa propera, plural i oberta!

Ens consten el vostre compromís europeu i l'energia amb la qual defenseu els vostres postulats. Per això, reitero la satisfacció de poder rebre-us i saludar-vos en aquest lloc tan simbòlic, i us desitjo —en nom propi, de la Mesa del Parlament i del conjunt de diputats i diputades d'aquesta Cambra— que acabeu de tenir una bona estada a Catalunya, una nació d'Europa.

Recepció del cos consular amb motiu de la commemoració del Dia d'Europa

Palau del Parlament, 7 de maig de 2012

Siguin benvinguts al Palau del Parlament, seu del legislatiu català, on com cada any celebrem el Dia d'Europa.

Vull recordar que tot just aquest matí fèiem un acte solemne, però senzill, commemoratiu de la fi de la segona guerra mundial, demà en farà els anys. Cada any, des de en fa vint-i-set, organitzem aquest acte amb l'Amical de Catalunya dels Antics Guerrillers Espanyols a França. És un acte que, sobretot, busca el record i la reconciliació.

La vocació consular no és altra que facilitar les relacions pacífiques entre les nacions, entre els pobles, afavorint el contacte social, econòmic i cultural. *Como ha dicho el decano de los cónsules, Cataluña es un pueblo de acogida y que busca las relaciones con los otros pueblos. Y la busca por muchos motivos: la busca porque es parte de su ADN, así ha sido siempre, pero también porque ha querido ser motor económico, cultural, social. En estos momentos, aún son más importantes las relaciones con el cuerpo consular, porque ustedes son embajadores de Cataluña en su país. Y en estos momentos las relaciones comerciales son muy importantes; también las culturales y las sociales. Con todos ustedes, cuando les he recibido aquí, hemos hablado de las posibilidades que tiene Cataluña de cara a Europa y de cara al mundo.*

Quando hablamos de instituciones ya creadas en el siglo XIV no estamos diciendo cualquier cosa. Y si miramos el punto de vista parlamentario, nos podemos remontar a las Cortes de Barcelona de 1283, que establecieron el sistema de soberanía pactado, característico del derecho constitucional catalán medieval y moderno.

Vivim a força d'efemèrides. Enguany en tenim una de molt propera. Aquest edifici que ens acull és la seu de la institució que representa el poble de Catalunya des de fa vuitanta anys, amb el llarg parèntesi de la dictadura franquista. Celebrarem un acte a l'entorn de l'onze de setembre, la Diada nacional de Catalunya, al qual tots vostès seran convidats. Per a nosaltres és molt important celebrar aquest vuitantè aniversari, perquè significa que Catalunya té una identitat històrica diferenciada, també en això. Per això va recuperar les seves institucions, perquè l'any 1977, abans que tinguéssim el nou Estatut, es va acceptar que Catalunya tenia una història anterior que permetia recuperar unes institucions que havia tingut l'any 1932.

Tenim uns precedents, que no volem oblidar i que ens serveixen per defensar amb vista al futur més quotes d'autogovern.

La trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny. *Siempre explico que el pueblo de Cataluña ha mantenido a lo largo de los siglos una vocación constante de autogobierno. Nos dicen: «Son muy reivindicativos». No, no somos reivindicativos, sino que recordamos nuestra historia y queremos que nuestra historia se recuerde. Reivindicamos, en este sentido, volver a tener todo aquello que hemos perdido con el tiempo. Cataluña tiene instituciones propias, como la Generalitat, creada en 1359. El presidente de la Generalitat actual es el presidente número 129. Cuando hablamos de instituciones ya creadas en el siglo XIV no estamos diciendo cualquier cosa. Y si miramos el punto de vista parlamentario, nos podemos remontar a las Cortes de Barcelona de 1283, que establecieron el sistema de soberanía pactado, característico del derecho constitucional catalán medieval y moderno.*

Pau Casals, davant les Nacions Unides quan va rebre el premi de la Pau l'any 1971, va fer un discurs molt emotiu. Un discurs breu, on deia: «Jo sóc català, jo vinc d'una província que es diu *Catalunya*» —en aquell moment, any 1971— «però que va tenir el Parlament més antic d'Europa, fins i tot més antic que l'anglès.» I explicava que el segle XI els catalans ja es reunien en un poble petit de la Catalunya del Nord, ara de França, Toluges, per parlar de pau. Per tant, tenim uns precedents, que no volem oblidar i que ens serveixen per defensar amb vista al futur més quotes d'autogovern.

El poble català sempre ha mirat cap a Europa. És un país amb una clara i ben arrelada vocació europea. Les nostres institucions, el Parlament i el Govern de Catalunya, han exercit des de sempre aquesta vocació europeïsta. Des de les regions, i si més no des de Catalunya, reclamem més Europa i volem construir-la.

Hem passat guerres, hem passat privacions, hem passat de tot, en la nostra història, però el poble català, junt, és invencible, i segur que ens en sortirem.

Saben que vivim una situació econòmica complicada, la qual provoca tensions socials. Les mancances en el model autonòmic espanyol, i sobretot un finançament absolutament injust de l'autonomia catalana, posen dificultats addicionals al nostre autogovern. Des de fa un any i mig, a l'inici d'aquesta IX legislatura, tant el Govern català com aquest Parlament hem hagut d'aplicar mesures de rigor pressupostari i hem apostat per l'austeritat. Reclamem, com a necessari complement, mesures urgents de reactivació econòmica i de recuperació de l'economia productiva, actualment en una situació crítica i pilar del desenvolupament social i econòmic de Catalunya al llarg de les dècades.

També patim una crisi social en què l'ànim dels ciutadans està baix i en què la decepció i la manca d'esperança no ajuden a sortir-nos-en. Fem els deures; fem grans esforços, des de Catalunya, esforços que sovint no es veuen reconeguts, i encara menys recompensats. Així i tot, ens en sortirem, perquè Catalunya sempre se n'ha sortit. Hem passat guerres, hem passat privacions, hem passat de tot, en la nostra història, però el poble català, junt, és invencible, i segur que ens en sortirem.

Però vull demanar en un dia com el d'avui la seva complicitat, la seva col·laboració. Els cònsols a Catalunya sempre han tingut una bona rebuda, s'han sentit acollits. Vostès mateixos m'ho han dit sempre quan ens hem vist en audiències o en actes públics. Per això vull reiterar, per acabar, la satisfacció de poder rebre'ls i saludar-los en aquest lloc tan simbòlic, i els demano que vulguin transmetre als seus països la realitat de Catalunya com a país que vol anar endavant i que vol tornar a ser motor econòmic d'Europa.

Commemoració del 6è centenari del Compromís de Casp

Casp (Aragó), 28 de juny de 2012

En primer lugar, quiero agradecer al presidente de las Cortes de Aragón y a las autoridades locales la invitación cursada para participar en la conmemoración del sexto centenario del Compromiso de Caspe, así como la acogida que nos han dispensado.

También quiero expresar mis saludos cordiales a la ciudad de Caspe, a las autoridades y a los ciudadanos y ciudadanas de Aragón, junto a mis deseos de prosperidad y de concordia. *De la mateixa manera que faig una salutació fraternal al president Juan Gabriel Cotino i al vicepresident Pere Palau, des de l'afecte a València i a les Illes Balears, tan properes i estimades.*

Nos hemos unido, por unas pocas pero intensas horas, a un Caspe en fiesta que no desea que pase inadvertido que un elemento clave de nuestra historia compartida, hace seis siglos, puso a esta ciudad en un lugar destacado de los libros de historia.

Estamos en la ciudad donde, por otro lado, se elaboró el proyecto de estatuto de autonomía de Aragón de 1936, que la guerra civil española abortó, como ahogó otras realidades y expectativas de libertad, de justicia, de autogobierno. Por eso no resulta superfluo, en un día como hoy (en el que casualmente se cumplen dos años de la sentencia del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya), que afirmemos el potencial del autogobierno, la legitimidad histórica de la voluntad de autonomía de nuestros pueblos, y —lo que es aún más importante— la vinculación estrecha entre autogobierno, libertad, convivencia y desarrollo. Contra las tentaciones de recentralización, y cuantos se aprovechan de la coyuntura para intentar imponer su mentalidad uniformizadora, nos cabe afirmar la bondad de profundizar en un diseño plural del estado, en el que hallen acomodo realidades y sensibilidades diversas.

Leer políticamente con la mentalidad de 2012 lo que aconteció hace seis siglos es tan peligroso como recurrir a los hechos del año 1412 para encontrar claves y antecedentes que nos permitan entender o afrontar lo que está pasando actualmente.

Pero podemos ponernos fácilmente de acuerdo en una afirmación: el Compromiso de Caspe tuvo la virtud de acabar con el período inestable y violento y encauzar la grave pugna sucesoria suscitada en la Corona de Aragón. Y también en una receta de futuro que se desprende del Compromiso: la conveniencia de explorar vías de espíritu confederal (como el que se manifestó en el diseño del Compromiso de Caspe), a la hora de plantear cómo sostener y reforzar las relaciones entre nuestros cuatro pueblos y sus parlamentos, a quienes tenemos la alta misión y responsabilidad de representar.

No resulta superfluo que afirmemos el potencial del autogobierno, la legitimidad histórica de la voluntad de autonomía de nuestros pueblos, y —lo que es aún más importante— la vinculación estrecha entre autogobierno, libertad, convivencia y desarrollo.

Se trata de aprovechar el potencial del diálogo, de explorar las vías de entendimiento, de sacar partido de la proximidad, no sólo geográfica, de nuestros territorios y de sus gentes. Por eso, saludo la iniciativa del presidente de las Cortes de Aragón de retomar cuanto se acordó en el marco del encuentro que nuestros predecesores tuvieron en Zaragoza en el mes de julio de 2000 y, en este sentido, impulsar la declaración institucional de Caspe, que acabamos de firmar y que debe entenderse como un síntoma de normalidad democrática e institucional.

El camino que podemos recorrer juntos está repleto de oportunidades que no debemos desaprovechar. La propia crisis social y económica que vivimos nos anima a aguzar el ingenio, a aprovechar sinergias, a poner en valor el largo trayecto que hemos compartido. Nos anima a no propiciar pero tampoco a caer en provocaciones innecesarias y gratuitas en el terreno de lo simbólico, de las identidades, de las idiosincrasias. Pierden el tiempo los que se dediquen a dichas provocaciones, y (lo que es incluso peor) nos lo hacen perder a cuantos queremos construir un presente y un futuro mejores para nuestros territorios.

No se les puede escapar, en este punto, que recientemente, se pretenda negar una evidencia, cotidiana y científica: que el idioma que se habla, por ejemplo, en Mequinensa o en el Campell es el mismo que se habla en Ripoll, en Barcelona, en Vinaròs o en Ciutadella. La lengua catalana no es sólo «patrimonio» de Catalunya, sino que también lo es, entre otros territorios, de la Franja, de Valencia y de les Illes Balears, y como patrimonio cultural compartido tiene que tratarse.

La geografía, la historia, la economía, la cultura nos ofrecen muchos argumentos para que nuestros pueblos y los que los servimos desde la política optemos por la colaboración, por el diálogo, por la distensión, por la armonía, por la prevención de conflictos desde la aceptación, el conocimiento y el respeto de la pluralidad...

Nos cabe afirmar la bondad de profundizar en un diseño plural del estado, en el que hallen acomodo realidades y sensibilidades diversas.

Hoy, en este marco espléndido de un Caspe engalanado, conmemoramos un hecho relevante acaecido en esta ciudad en 1412, ciertamente (y hemos de felicitar a los ciudadanos de Caspe por la manera como se afirman y proyectan su población). Pero nos debemos al 2012 y a los años venideros. Y, como diría el cantautor, hemos de esforzarnos y trabajar para que sea posible esa «hermosa mañana» «que sea como un viento / que arranque los matojos / surgiendo la verdad / y limpie los caminos / de siglos de destrozos / contra la libertad». Es esto lo que deseamos para Aragón, para Valencia, para les Illes Balears, para Catalunya y para todas las naciones. Juntos, unidos en nuestra diversidad (es curioso constatar cómo la divisa de la Unión Europea es precisamente la filosofía que inspiró, durante siglos, la Corona de Aragón), será más fácil realizarlo.

Presentació del llibre institucional sobre el Parlament de Catalunya

Agost de 2012

El llibre que teniu a les mans és molt més que una mera invitació a conèixer un edifici remarcable —des d'un punt de vista arquitectònic— de la Ciutat Vella de Barcelona, al parc de la Ciutadella. Es tracta d'una incitació, serena però en tota regla, a estimar-lo, des de la plena consciència del que significa. No us plantejo, però, que l'estimeu irreflexivament ni incondicionalment, sinó una vegada coneguts els seus racons i les seves petites històries i, així, plenament interioritzada i assumida una feliç constatació: el Palau del Parlament és molt il·lustratiu de l'evolució moderna del nostre país, dels seus tres darrers segles d'història col·lectiva, tan convulsa i exigent.

Estem a les portes del tercer centenari de la desfeta nacional del 1714, i del Decret de Nova Planta, de 1716, mitjançant el qual Felip V va abolir tot el dret públic català i les institucions que l'encarnaven, entre les quals hi havia les Corts Catalanes, instituïdes al segle XIII. D'altra banda, al desembre de 2012 s'haurà celebrat el vuitantè aniversari de la conversió de l'antic arsenal en seu del Parlament de Catalunya.

En un context commemoratiu com aquest, resulta especialment adient no solament apreciar i estimar les pedres que donen forma al Palau del Parlament, sinó també valorar el present de la institució parlamentària, perquè, ras i curt, estem parlant de la dignitat d'una nació, la catalana, de la seva idiosincràsia i de la seva evolució.

Aquest és el valor dels textos i de les imatges que conté aquest llibre, en la seva segona edició: configuren un retrat del país a través del seu Parlament. I, tal com qualsevol persona pot concloure d'una breu fullejada de la publicació, el Palau del Parlament és un continent ben destacable, però el que li dona la peculiaritat és el seu contingut: l'ús civil i cívic que té, en albergar la institució que representa democràticament el poble de Catalunya, i que en reflecteix la pluralitat social i política. En aquest sentit, les estances solemnes del Palau, els seus sostres esplèndids, les seves pedres silencioses són molt més que això, en esdevenir l'escenari quotidià de la nació catalana en permanent i serena construcció, amb els seus encerts i els seus fracassos, les seves certeses i els seus dubtes.

El Palau és un edifici molt jove, si el comparem amb la trajectòria nacional de Catalunya i del pactisme que, al llarg dels segles, l'ha marcada d'una manera ben significativa i indeleble. A més, no és seu del legislatiu català per vocació, ni per evolució natural. No és producte, tampoc, d'un Eixample barceloní creat per un nou urbanisme que va fer saltar les muralles de la ciutat i que va donar pas a l'esclat creatiu que va significar el Modernisme. Podríem dir, pel contrari, que el Palau del Parlament és el fruit positiu d'una ironia de

la història, és producte d'un reciclatge històric ben curiós i reeixit, al cor de la capital de Catalunya, en la mesura que es tracta d'un arsenal cridat a ser recuperat per a la ciutat i per a la Nació. I de quina manera! A la Ciutadella, on hi havia fortalesa militar, i amb ella un missatge de presència opressiva, d'escarment i d'oprobri, hi trobem ara un esplèndid parc i la casa de tots els catalans i les catalanes. Contra la desolació i la desfeta que es palesen en la destrucció del barri de la Ribera i els altres molts estralls del 1714, el missatge és clar: volem convivència, que és vida i és futur.

Tenim massa reptes i massa oportunitats al davant per recrear-nos en les ferides sofer-tes, tot i que aquestes formaran part sempre del nostre paisatge, de la nostra història. En aquesta línia, per exemple, el president Jordi Pujol en algun moment va parlar de l'esperit del 12 de setembre, de l'endemà de la derrota, quan el que cal és aixecar-se novament, fer realitat la capacitat de superació, tot vençant les adversitats i superant les tribulacions, a força de feina quotidiana, de sacrifici, però sobretot de voluntat i de perseverança. I el parlamentarisme a Catalunya ha estat això i, precisament per això, és sòlid i perdurable.

Resulta especialment adient valorar el present de la institució parla-mentària, perquè, ras i curt, estem parlant de la dignitat d'una nació, la catalana, de la seva idiosincràsia i de la seva evolució.

Portem més de tres dècades d'ençà que, al març de 1980, i des de Mèxic, Francesc Farreras i Duran adreçava una carta al president del que havia de ser el nou Parlament de Catalunya, on passava el testimoni de l'exili i acatava la legitimitat de la institució acabada de restablir. El fet és remarcable, com també ho és el testimoni digne de tots aquells que, com els que van viure per salvar els nostres mots, o el nostre dret, o les nostres tradicions, davant l'hostilitat de la Dictadura, van mantenir encesa la flama del parlamentarisme català, durant la llarga i fosca nit franquista. No podem oblidar mai, ni recloure només als llibres d'història, la contribució cabdal que feren aquell seguit de persones que, de l'exili estant, però també a la clandestinitat, van garantir la continuïtat —evidentment en un estat mínim, letàrgic, ateses les circumstàncies— del parlamenta-risme català i la seva legitimitat històrica i democràtica. Potser per això, i ens trobaríem davant una altra ironia de la Història, l'hemicicle construït durant la Generalitat repu-blicana també havia de salvar-se, incomprensiblement, miraculosament, de la destruc-ció: estava clausurat, en suspens, esperant que retornés la llum de la democràcia, de les llibertats personals i col·lectives, de l'Estat de dret. Era un acte de justícia històrica, per al qual van sofrir i van sucumbir tantes persones, amb les seves esperances, amb els seus ideals, amb els seus projectes vitals.

Per acabar, us encoratjo a conèixer, valorar i estimar el Palau del Parlament, com a epi-centre polític de Catalunya, amb el desig que, per molts anys, aquest sigui escenari tran-quil del joc parlamentari de majories i minories, visqui debats polítics més o menys inten-sos, però sempre en la línia del contrast civilitzat de parers, de la cortesia i de la solemnitat parlamentàries, i, en definitiva, sigui testimoni de la normalitat institucional a Catalunya, la qual cosa ha vingut sempre lligada a la recuperació nacional i a la consolidació de les llibertats personals i col·lectives.

Tenim massa reptes i massa oportunitats al davant per recrear-nos en les ferides sofertes, tot i que aquestes formaran part sempre del nostre paisatge, de la nostra història.

Si sou ciutadà de Catalunya, us expresso el meu desig que aquesta publicació sobre el Palau del Parlament us serveixi per saber encara més i millor qui som i on som com a poble, amb la dosi d'autoestima imprescindible perquè puguem avançar com a poble. En tot cas, sigueu o no ciutadà de Catalunya, m'agradaria poder transmetre-us, a més, la solidesa i l'arrelament d'una institució bàsica de l'autogovern català, que no és cap caprici ni cap artifici, sinó que respon a una voluntat democràtica que no pot ignorar-se, i que, d'altra banda, no vol qüestionar res ni ofendre ningú, però que alhora mereix i reclama respecte.

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Òmnium Cultural i Càritas Catalunya

Palau del Parlament, 10 de setembre de 2012

Comencem l'acte institucional que, amb motiu de la Diada nacional, organitza anualment el Parlament i al qual, des de l'any passat, hem volgut vincular el lliurament de la medalla d'honor del Parlament, distinció honorífica atorgada des de l'any 2000 a personalitats del país i a visitants il·lustres que es consideren creditors d'un reconeixement especial.

Viurem més endavant un acte simbòlic que incideix en el caire d'afirmació nacional que volem donar a la celebració; una commemoració que enguany hem lligat al vuitantè aniversari que aquest edifici singular, al cor del parc de la Ciutadella, esdevingués seu del legislatiu. Així, amb la solemnitat que reclama, restituïrem l'escut de la Generalitat a la façana del Palau del Parlament.

El nostre principal actiu és la gent, el poble, el mosaic intergeneracional de persones que arreu de les nostres comarques treballen, reflexionen i actuen amb talent i creativitat, amb empena i força, amb implicació cívica i esperit solidari, i també la multitud d'entitats que milloren significativament el nostre present i el nostre entorn.

La situació econòmica i social és complicada. La crisi s'acarnissa en moltes persones i en moltes famílies, i hi hem de ser molt sensibles. Però, per damunt de la preocupació i de la inquietud, no podem renunciar a l'esperança, a viure-la i a difondre-la, des de la convicció que tenim un gran país, que Catalunya és un gran país. I podem comptar amb les nostres forces i amb l'estímul de l'exemple de les generacions que ens han precedit i que han fet gala d'excel·lència, compromís i seny.

El nostre principal actiu és la gent, el poble, el mosaic intergeneracional de persones que arreu de les nostres comarques treballen, reflexionen i actuen amb talent i creativitat, amb empena i força, amb implicació cívica i esperit solidari, i també la multitud d'entitats que milloren significativament el nostre present i el nostre entorn, com les entitats avui guardonades, Òmnium i Càritas, i tantes altres, com ara el Conservatori del Liceu, que avui ha volgut col·laborar en aquest acte amb el seu cor de cambra.

La construcció nacional de Catalunya és una empresa col·lectiva. La seva solidesa i la seva viabilitat reclamen uns fonaments i uns horitzons compartits, fets nostres, que no

deixin ningú al marge, perquè en definitiva es tracta de la construcció d'un *nosaltres* que, lluny d'excloure ningú, ens doni plenitud de sentit a tots plegats; un *nosaltres* on puguem ser i compartir lliurement, on puguem viure la solidaritat i l'empatia des d'una identitat pròpia que ens projecta enfora i amb la qual ens obrim, serens, al món; un *nosaltres* que ens ha de permetre, en definitiva, ser allò que vulguem ser, viure i decidir amb maduresa, des de la majoria d'edat d'una nació mil·lenària, sense renunciar al caire pacífic, de convivència i democràtic del nostre caminar col·lectiu envers el nord enllà al qual es referia el poeta l'any 1954, aquell nord enllà on «la gent és neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç!».

La construcció nacional de Catalunya és una empresa col·lectiva. La seva solidesa i la seva viabilitat reclamen uns fonaments i uns horitzons compartits que no deixin ningú al marge.

La dignitat d'un país és la de les persones que hi viuen. Per això, no ens podem permetre ni dues velocitats ni una societat dual, sinó que hem de bastir un sol poble, una sola nació, sense renunciar mai a la cohesió ni a la convivència, que són eines de present i de futur amb què, tot i els neguits del present, tot i les turbulències que afecten el país, hem d'estar ben convençuts que podrem guanyar la partida del futur. Construir, sempre construir, amb perseverança, amb tenacitat, amb força.

Avui acabem de lliurar la medalla d'honor del nostre Parlament, en la modalitat d'or, a dues entitats molt arrelades a la societat catalana i ben representatives del que significa l'impuls i el compromís associatiu de Catalunya en termes de cohesió i de desenvolupament social, econòmic i cultural: Òmnium Cultural i Càritas Catalunya.

Pel que fa a Òmnium, hem volgut premiar les seves primeres cinc dècades de servei a la llengua, la cultura i la identitat catalanes; el seu treball, molt meritori, a favor de la cohesió nacional. Al manifest d'enguany de la Flama del Canigó, amb què ens van obsequiar amb motiu de la festa de Sant Joan, afirmaven: «Amb la flama anem dibuixant i assenyalant el territori del nostre poble, que el fred i la foscor de la història no ens deixava albirar. No deixem que un altre hivern ens el torni més petit i poruc.» Aquest ha estat, entenc, l'objectiu dels que han fet possible Òmnium Cultural al llarg dels anys: preparar i, en la mesura del possible, precipitar aquella primavera nacional que ha de permetre recuperar una Catalunya rica i plena.

Pel que fa a Càritas Catalunya, des de fa vint anys engloba i coordina l'actuació que les diferents diòcesis catòliques catalanes fan en l'àmbit social. Càritas ha esdevingut un referent de la lluita quotidiana contra la pobresa en totes les seves formes, per eradicar-la o, si més no, mitigar-ne els efectes. La seva lluita abnegada contra les privacions, el desàrrelament, la solitud i el desemparament és una lluita que ennobleix la nostra societat i que complementa molt positivament la necessària acció pública. Des de Càritas ens ensenyen com conjugar des d'un sentiment fraternal el verb *ajudar*, com estendre la mà a l'altre en defensa de la dignitat de la vida i de la justícia social sense exclusions.

Reconèixer públicament la feina feta, els serveis a la nostra societat i el testimoni d'ambdues entitats, i fer-ho alhora no deixa de ser il·lustratiu del concepte de *nació* que tenim,

basat certament en uns elements culturals i identitaris que cal defensar i promoure, però també en un mandat de justícia social, de convivència, de ciutadania viscuda sense discriminacions de cap mena. És allò que molt sovint diem de les dues ànimes de Catalunya: l'ànima social i l'ànima cultural.

No ens podem permetre ni dues velocitats ni una societat dual, sinó que hem de bastir un sol poble, una sola nació, sense renunciar mai a la cohesió ni a la convivència.

Per això, i per acabar, vull reiterar la nostra felicitació a totes les persones que són i fan Òmnium Cultural i Càritas Catalunya; una felicitació que faig extensiva a totes les dones i a tots els homes de totes les comarques que s'han sentit interpel·lats per l'esdevenir social i comunitari, que han optat per l'activisme social i cultural, que s'han compromès en la millora del nostre entorn, a fer-lo més digne i habitable, amb la tenacitat, l'excel·lència i la perseverança que han demostrat Òmnium i Càritas d'una manera tan destacada i que els ha fet merescudíssims creditors de la medalla d'honor del Parlament, en la categoria d'or.

Moltes gràcies per la feina que feu i que, de segur, continuareu fent. Per molts anys!
I desitjo que tinguin tots vostès una bona Diada nacional. Visca Catalunya!

Rebuda de la delegació de l'Assemblea Nacional Catalana i de l'Associació de Municipis per la Independència, convocants de la manifestació de la Diada

Palau del Parlament, 11 de setembre de 2012

Permeteu-me que, en primer lloc, i en nom dels diputats i les diputades i els membres de la Mesa, us doni la benvinguda al Palau del Parlament, que és la casa de tots. Sempre repeteixo que és la casa de tots i que els cent trenta-cinc diputats representen tot el territori de Catalunya, cada un dels cent trenta-cinc diputats.

Per a nosaltres, avui és un goig rebre-us. Ha estat una jornada festiva, reivindicativa, i una gran Diada nacional de Catalunya. Permeteu-me que us felicitï de tot cor per la capacitat de mobilització que heu tingut, per la capacitat d'aconseguir que molta gent, moltes famílies, hagin sortit avui al carrer. I crec que això és doblement important, perquè s'ha fet amb un to reivindicatiu innegable, però també amb ganes de sortir i de demostrar que el poble és viu. I això és molt important. Catalunya no està adormida. El poble català surt al carrer per defensar els seus drets i les seves llibertats. I vosaltres aquí, avui, hi heu tingut una gran responsabilitat, i heu sabut fer-ho, i heu sabut traslladar un missatge inequívocament sobiranista.

He seguit la manifestació des del meu despatx, aquí, des de les cinc de la tarda, i a mesura que anaven passant els minuts, ens anàvem emocionant, perquè sentíem la veu de la gent, sentíem aquelles persones anònimes que deien que hi havien estat l'any 1977, que hi havien estat l'any 2010 i que avui hi havien volgut ser i que per a ells avui havia estat extraordinari. I jo crec que això és molt important.

Catalunya no està adormida. El poble català surt al carrer per defensar els seus drets i les seves llibertats.

I és molt important, sobretot, saber escoltar. S'ha demanat que els polítics escoltem. Tingueu per segur que escoltarem, que hem escoltat, que hem sentit la veu del poble. Heu demanat que el president us rebi. Aquest matí hem parlat. Us rebrà, de seguida. Té el compromís de fer-ho. I m'ha dit: «Digues-los que sí que els rebré.» Per tant, segur que en un dia o dos serà amb vosaltres i sentirà de vosaltres...

I permeteu-me, per acabar, que també felicitï i doni les gràcies a totes les persones que individualment i col·lectivament avui han sortit de casa seva per manifestar-se, des de

Tortosa fins a Figueres, tothom. Tothom que ha vingut en autobusos, en autocars, en trens, en cotxes, caminant, tothom que ha volgut ser avui aquí per defensar els seus drets i les seves llibertats.

Desitjo que els esforços esmerçats per aconseguir el que avui hem aconseguit serveixin perquè el dia de demà el poble català pugui exercir el seu dret a decidir el seu futur.

Discurs de finiment de la IX legislatura

Palau del Parlament, 27 de setembre de 2012

Permetin-me que els adreci unes paraules breus de tancament de la novena legislatura, atès que, després de l'anunci fet pel president Mas abans-d'ahir, la sessió plenària que ara clourem haurà estat l'última d'aquesta legislatura.

En primer lloc, vull expressar-los la gratitud i el reconeixement per la feina feta, i sobretot per haver representat dignament, cadascun de vostès, un tros de Catalunya. Gràcies als diputats i diputades, amb un esment especial als que formen i han format part de la Junta de Portaveus i de la Mesa del Parlament, però singularment als que m'han acompanyat com a vicepresidents de la cambra, en Lluís Corominas i l'Higini Clotas. Tots dos han exhibit en tot moment eficàcia i sentit institucional, la qual cosa ha facilitat molt la meua feina. Vull insistir, però, en la lliçó de continuïtat, d'elegància i de cordialitat democràtica que han estat el fer i el dir de l'Higini, del 1980 ençà, al llarg de les nou legislatures. En aquest moment solemne, li vull agrair el servei al país fet des d'aquest Parlament i desitjar-li tota la sort que li correspon i que es mereix.

La llavor que hem sembrat aquests darrers dos anys sabrà germinar properament i adquirirà tota la seva entitat i transcendència al llarg de la propera legislatura, una legislatura que es presenta com a fonamental per al nostre futur com a poble.

La legislatura que hem protagonitzat ha estat una legislatura curta, certament, i s'ha vist molt condicionada, des del primer dia, per la greu crisi econòmica i per un escenari de pressió a l'autogovern català i a les seves finances. Però, alhora, tinc la convicció que la novena legislatura ha estat intensa, i també molt fecunda en presència, en debats, en propostes i en compareixences de la nostra societat civil; no tant en producció legislativa, si més no des d'un punt de vista quantitatiu. Potser cal dir que, després de vuit legislatures de producció legislativa ingent, en aquesta ha primat més la simplificació administrativa mitjançant modificacions legals i derogacions de lleis, cosa que em permetran que, com a jurista, em sembli bé.

La llavor que hem sembrat aquests darrers dos anys sabrà germinar properament i adquirirà tota la seva entitat i transcendència al llarg de la propera legislatura, una legislatura que es presenta com a fonamental per al nostre futur com a poble.

En afegir a l'activitat del Parlament de Catalunya és just que esmenti els bons professionals que conformen l'Administració parlamentària catalana, començant per la secretària ge-

neral, la senyora Imma Folchi, i també que em refereixi als professionals de la comunicació que han fet difusió de l'activitat parlamentària, que l'han comentada i analitzada, i a tots els vull donar les gràcies per fer i exhibir un parlament a l'altura del país i del moment històric que vivim.

En el discurs inaugural qualificava el poble català com un poble sofert i lúcid. Ara hi afegeixo, amb gran orgull, que també és un poble actiu, que es mobilitza i que quan ho fa ho fa en majúscules. Aquesta és la gran lliçó dels temps actuals.

El Parlament aquesta novena legislatura ha estat presidit per una dona i ha estat el més paritari de la història: 59 diputades sobre 135. Això reflecteix el que és una realitat social. Les dones estem assumint un protagonisme destacat en l'esdevenir social, econòmic, cultural de Catalunya i contribuïm d'una manera destacada al seu progrés material i espiritual. Per mi ha estat un gran honor presidir el Parlament aquesta legislatura i els vull donar les gràcies per la seva confiança.

En el discurs inaugural qualificava el poble català com un poble sofert i lúcid. Ara hi afegeixo, amb gran orgull, que també és un poble actiu, que es mobilitza i que quan ho fa ho fa en majúscules. Aquesta és la gran lliçó dels temps actuals. La Catalunya d'avui, que està en peu, precisa un Parlament en peu, ben amatent a la realitat.

Per això, i des de la convicció que som un gran poble i som un poble que vol viure i convida en pau i concòrdia, permetin-me que acabi fent una crida a l'esperança: benivolgudes diputades i benivolguts diputats, benivolgut president de la Generalitat i membres del Govern: a reveure! Visca Catalunya!

Els convido, ja que és l'última sessió d'aquesta novena legislatura, a cantar l'himne nacional de Catalunya.

Inauguració del cicle de conferències «El dret català en el 80è aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya»

Barcelona, 4 d'octubre de 2012

Em plau adreçar-los unes paraules de cloenda de l'acte inaugural del cicle de conferències «El dret català en el 80è aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya».

En primer lloc, vull destacar l'oportunitat i la rellevància del cicle i dels seus continguts. El primer tast, que ens ha ofert, brillantment, el Dr. Marcel Mateu, així ho demostra.

El punt d'inflexió important en la nostra història col·lectiva en el que estem immersos es va veure expressat molt gràficament en l'eliminació del *recordatori* de Felip V de la façana del Palau del Parlament.

No és sobrer, en el moment històric que estem vivint, fer una reivindicació de l'autogovern: de l'obra feta a la Generalitat republicana, però també del 1980 ençà. Pot afirmar-se que hem avançat com a nació, com a societat, amb normalitat democràtica, amb convivència. Un exemple concret, i ben proper, de l'avenç nacional seria el procés de codificació del nostre dret civil.

I som on som. I l'acte del dia 10 de setembre, al Palau del Parlament, va ser un pòrtic immillorable —entén— a la celebració històrica de l'11 de setembre d'enguany. El punt d'inflexió important en la nostra història col·lectiva en el que estem immersos es va veure expressat molt gràficament en l'eliminació del *recordatori* de Felip V de la façana del Palau del Parlament.

Abans-d'ahir es va publicar al DOGC el Decret 104/2012, de convocatòria d'eleccions al Parlament de Catalunya i de la seva dissolució, signat dilluns pel president de la Generalitat. La novena legislatura ha estat certament curta, i s'ha vist molt condicionada, des del primer dia, per la greu crisi econòmica i per un escenari de pressió a l'autogovern català i a les seves finances. Però, alhora, ha estat molt intensa.

Tal com vaig dir fa uns dies en el darrer Ple del Parlament, estic convençuda que la llavor que hem sembrat aquests darrers dos anys adquirirà tota la seva entitat i transcendència al llarg de la propera legislatura, la desena, una legislatura que es presenta com a fonamental per al nostre futur com a poble. En tot cas, faig una crida a la confiança, a la cohesió, a la il·lusió que es té quan un poble pot decidir lliurement què vol ser!

Vivim i viurem moments excepcionals, caldran mesures excepcionals. Més que mai, necessiten i necessitarem bons fonaments, molta pedagogia, molta serenor. El món acadèmic (i l'Institut d'Estudis Catalans, d'una manera destacada) pot fer-hi molt, en aquesta línia. La paraula ha de triomfar sobre el soroll ambiental; els arguments, sobre les desqualificacions; l'esperança, sobre la por; la informació, sobre la intoxicació informativa. I cal no perdre mai de vista que el dret (el públic i el privat) ha d'estar al servei de la societat; i no pas la societat al servei del dret.

Per tot això, i amb el desig que sigui un èxit pel nivell de les aportacions i per la convocatòria que es faci, em plau donar per inaugurat el cicle de conferències «El dret català en el 80è aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya» i agrair-los la seva militància i el seu compromís per un dels elements —el dret— que ajuden a conformar la identitat catalana.

Conferència anual de la European Parliamentary Technology Assessment (EPTA)

Palau del Parlament, 23 d'octubre de 2012

Em plau adreçar-los unes paraules de salutació en la inauguració d'aquesta trobada que hem organitzat al Parlament de Catalunya amb motiu de la conferència anual i la presidència per part de Catalunya de la European Parliamentary Technology Assessment (EPTA).

Es troben en un edifici singular, que ajuda a explicar els tres darrers segles de la història de Catalunya. Fou construït com a arsenal d'una ciutadella militar que no tenia la funció de defensar Barcelona, sinó de controlar-la i reprimir-la després de la derrota de la guerra del 1714. En aquell moment, el rei Felip V va ordenar construir, com a instrument de repressió, la ciutadella, on es troba avui aquest palau. Abans d'esdevenir seu parlamentària el 1932 durant la Generalitat republicana, i novament a partir del 1980, aquest edifici fou un projecte de palau reial i un museu d'art. Aquest any 2012, durant la Diada nacional de Catalunya, l'11 de setembre, n'hem celebrat el vuitantè aniversari com a seu del legislatiu català.

Mai no havien sortit al carrer d'una manera festiva, democràtica, cívica i amb un to innegablement reivindicatiu tantíssimes persones. I van sortir per reclamar més drets i llibertats i poder decidir el seu futur com a poble.

Han vingut a Barcelona en uns moments excepcionals. Per a nosaltres, els catalans, és un moment històric. En programar aquestes activitats no podíem preveure que ens trobaríem al mes d'octubre amb la legislatura acabada i la convocatòria anticipada d'eleccions per al 25 de novembre. Aquesta IX legislatura, que es va iniciar el desembre del 2010, havia d'acabar el 2014. Diversos esdeveniments importants, però, han fet que el president de Catalunya hagi anticipat les eleccions. Aquest 11 de setembre, festa nacional de Catalunya, van manifestar-se pels carrers de Barcelona més d'un milió i mig de persones. Han de tenir en compte que Catalunya és un país petit, de 7.400.000 persones. Mai no havien sortit al carrer d'una manera festiva, democràtica, cívica i amb un to innegablement reivindicatiu tantíssimes persones. I van sortir per reclamar més drets i llibertats i poder decidir el seu futur com a poble.

Després de trenta anys d'estat autonòmic a Espanya, i de tenir una autonomia insuficient respecte a la voluntat del mateix poble de Catalunya, després del col·lapse d'aquest sistema autonòmic, el que ha volgut i el que vol el poble de Catalunya és clarificar el seu estatus

jurídic, polític i constitucional. I és per aquest motiu que fa escassament un mes el president de la Generalitat va dissoldre el Parlament de Catalunya i va convocar eleccions anticipades.

En tot cas, els vull fer arribar un missatge de tranquil·litat que els demano que transmetin als seus col·legues i conciutadans. Els catalans som on sempre hem estat. Som una nació d'Europa, som un país de pau i de concòrdia, amb una llengua pròpia, el català, parlada per 10 milions de persones, amb una cultura i una identitat diferenciades, que ha tingut unes institucions molt antigues d'autogovern basades en el pactisme. És important saber que el primer president de la Generalitat, el primer president del govern de Catalunya, va ser escollit el segle XIV, el 1359. Som un poble que aspira a contribuir al benestar comú i al progrés d'un ideal de construcció d'Europa que la uneixi i l'enforteixi des de la seva rica diversitat. En aquestes condicions no pot alarmar ningú que ens plantegem el nostre dret legítim i democràtic de decidir el nostre futur. I espero i desitjo que la convocatòria electoral del 25 de novembre i els seus resultats ens ajudin a redefinir el nostre futur com a poble.

Després del col·lapse d'aquest sistema autonòmic, el que ha volgut i el que vol el poble de Catalunya és clarificar el seu estatus jurídic, polític i constitucional.

Vivim també moments de turbulències econòmiques. Tenim molt clar que de la crisi n'hem de saber fer oportunitat. En els àmbits que ens afecten —recerca, innovació, talent—, per progressar cal optimitzar recursos, donar suport a l'excel·lència, concentrar esforços en els projectes que sobresurtin i demanar la implicació en aquests àmbits del món empresarial i l'economia productiva, i també l'activisme de la societat civil.

|| Els catalans som on sempre hem estat.

Ahir molts de vostès van fer una visita a una entitat, CosmoCaixa, que l'any 1981 va construir el Museu de la Ciència i deu o quinze anys més tard va sextuplicar les instal·lacions, una d'aquestes instal·lacions pròpies de la nostra societat civil. El que no han pogut fer les estructures públiques ho ha fet la societat civil catalana. Val la pena apostar-hi. És un projecte de país, i no pas del govern de torn; no és un caprici d'alguns, sinó una necessitat de tothom. La ciència i la tecnologia són un motor econòmic i social de prestigi que tenen determinades nacions, petites i grans, que han apostat per l'economia del coneixement. Catalunya ha apostat des de fa anys per l'economia del coneixement i vol pertànyer a aquest grup selecte de petites o grans nacions ben posicionat davant els reptes del segle XXI. El món científic i el seu mètode ens donen vies positives per encarar el futur. És qüestió de fer-se preguntes pertinents, i no pas d'imposar respostes. Cal tenir una mentalitat oberta i un tarannà constructiu, i també donar protagonisme a la creativitat i la innovació.

Avui el seu treball versarà sobre la medicina personalitzada, una realitat de present, a la qual, per cert, Catalunya fa aportacions remarcables, però sobretot una fita del futur que es construeix. La medicina serà cada cop més personalitzada. Es donarà una nova interpretació i vigència al vell aforisme mèdic segons el qual «no hi ha malalties, sinó malalts». I amb

això transitarem de la medicina reactiva a una salut proactiva i preventiva. La recerca en medicina personalitzada ha de permetre tractaments més eficaços i, en conseqüència, una millora de l'atenció sanitària. El seu impuls i els seus assoliments són una altra mostra del paper molt rellevant que assumeix la ciència en la dignificació de la vida humana i la millora del nostre entorn. Més que mai, no ens trobem davant especulacions i formulacions abstractes, sinó davant l'opció ben real de posar les persones al centre del procés assistencial.

No pot alarmar ningú que ens plantegem el nostre dret legítim i democràtic de decidir el nostre futur. I espero i desitjo que la convocatòria electoral del 25 de novembre i els seus resultats ens ajudin a redefinir el nostre futur com a poble.

Desitjo que el seu treball i els debats que se suscitin a la conferència que ara hem inaugurat siguin enriquidors i que, en acabar, tothom pugui concloure que les sessions tingudes aquests dos dies a Barcelona, capital de Catalunya, han servit per estrènyer relacions entre les entitats participants i entre les persones que les representen, i alhora per afirmar el valor de l'assessorament en matèria científica i tecnològica per a la millora de la qualitat legislativa i l'activitat parlamentària, però també per a la difusió del coneixement científic.

Sempre hem defensat que Catalunya és una nació, una nació sense estat, però una nació que té el desig de poder decidir el seu futur i que ningú el decideixi per nosaltres.

Espero i desitjo que quan tornin als seus països puguin explicar, encara que sigui molt breument, què és el que passa a Catalunya aquests dies, per què diem que són per a nosaltres moments històrics i per què desitgem que després de trenta anys d'autonomia puguem decidir el nostre futur com a poble. Volem que entenguin que Catalunya ha estat i és una identitat històrica diferenciada i que, per això, sempre hem defensat que Catalunya és una nació, una nació sense estat, però una nació que té el desig de poder decidir el seu futur i que ningú el decideixi per nosaltres.

Audiència amb els guardonats amb els premis Josep M. Batista i Roca

Palau del Parlament, 9 de novembre de 2012

Els vull donar la benvinguda al Palau del Parlament, seu del legislatiu català. Quan ve gent de fora sempre els explico la història d'aquest palau, que aquest palau té tres-cents anys al darrere i que es va construir just després de l'11 de setembre de 1714.

Jo els ho explico, molts ja ho saben, altres que han vingut de fora no, però almenys coneixen un dels motius per què nosaltres ens sentim orgullosos de la nostra història i per què defensem les nostres institucions.

Doncs bé, quan han arribat aquí al Palau del Parlament, si han alçat la mirada, deuen haver vist les quatre barres. El 10 de setembre d'enguany vam celebrar, a part de l'acte institucional en què el Parlament atorga la medalla d'honor a persones o entitats que per la seva trajectòria l'hagin merescuda, el vuitantè aniversari del palau com a seu del Parlament, i vam pensar que la millor manera de fer-ho era recuperar l'escut que Francesc Macià va fer posar a la façana de l'edifici l'any 1932, el primer dia que aquest palau va ser Parlament.

I ho vam fer en una cerimònia molt emotiva, molt breu, que va consistir a visualitzar a la façana una part del discurs del president Macià. I, a més, vam tenir la sort que va poder veure's per Televisió de Catalunya i, per tant, molts milers de persones ho van poder seguir per televisió.

Per nosaltres era —i ho vam dir aquell dia— un bon preludi de l'endemà, de l'Onze de setembre, Diada nacional de Catalunya. Però és cert que no pensàvem que l'Onze de Setembre de l'any 2012 fos un dia tan important i un dia que tantíssima gent del nostre país sortís al carrer i hi sortís de manera pacífica.

Crec que feia ben bé dos anys que allà on anava sempre em trobava gent preocupada, angoixada: la crisi econòmica havia arribat a moltes persones i a moltes famílies, i això es notava. I allà on anava per celebrar alguna cosa els insistia que la celebració ens faria sortir de la trobada una mica satisfets, perquè permetia sostraire's de les penes i les misèries que portàvem a sobre.

Des de l'Onze de Setembre la meua impressió personal és que ha canviat el tarannà de la gent, el caràcter, i la Diada s'ha convertit en una certa il·lusió col·lectiva que fa que t'illusionis tu també, perquè penses que realment hem necessitat ben poc per illusionar-nos. L'Onze de Setembre d'enguany ha estat rellevant perquè aquesta il·lusió no s'hagi limitat només a aquell dia, sinó que hagi provocat una sèrie de mesures —com diu el president de la Generalitat— excepcionals que requereix un moment excepcional com el que estem vivint.

Per tant, volia fer-los partícips d'aquesta impressió i d'aquesta sensació que estic vivint des de l'Onze de Setembre i que no tan sols la visc aquí al Palau del Parlament, sinó allà on vaig com a presidenta.

Crec que això és remarcable, però no tan sols ho és perquè el dia 11 va ser la gota que va fer vessar el vas, sinó perquè ja el 2009, amb la primera consulta municipal sobre la independència, hi havia una certa remor que feia pensar que alguna cosa passaria. Sempre dic que la consulta d'Arenys de Munt de l'11 de setembre de 2009 i la manifestació del 10 de juliol de 2010 que, arran de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, es va fer pels carrers de Barcelona, no van ser perquè sí ni perquè tinguéssim ganes de sortir, perquè fos un dia de festa i perquè fes sol. La gent no surt al carrer i durant quatre o cinc hores s'està parada perquè sí, sinó perquè hi havia un sentiment col·lectiu, i aquest sentiment col·lectiu es va viure molt l'Onze de Setembre d'enguany.

No vaig ser a la manifestació en persona. Vaig ser aquí al Parlament, esperant que vinguessin els representants de les dues entitats que havien convocat la manifestació, i la vaig seguir per televisió. I tres hores donen per a molt, perquè la televisió en feia un seguiment, mostrava des de dalt de tot la multitud i, a més, preguntava a gent diversa per què hi eren. Hi veies avis, pares, famílies senceres, gent que parlava català, gent que parlava castellà, que eren tots allà, units, sobretot, per un sentiment de reivindicació claríssim i per un sentiment nacional. Podien ser tots independentistes? Crec que no. Crec que hi havia un gran sentiment nacional que els unia a tots, des de l'independentista fins al que deia que ja havíem aguantat prou i no podíem fer marxa enrere. Allà es van reunir un milió i mig de persones, que després ningú no es va atrevir a contradir les xifres que oficialment es van publicar. Per tant, va ser potser el clam més important dels que hem tingut i ara estem en aquest camí.

Cal valorar que, quan tornin al seu país de residència o d'origen, puguin explicar ben bé que aquella il·lusió de l'Onze de Setembre va néixer de la base.

Avui, en aquest acte de l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana, que cada any se celebra guardonant els catalans o els catalanòfils que estimen Catalunya des de l'exterior i que fan, d'alguna manera, d'ambaixadors del nostre país, crec que això és més rellevant que mai.

Quan tenim persones com vostès, treballadors o estudiants que se'n van fora i que, pel motiu que sigui, tornen uns dies a Catalunya, sempre els dic que ara és un moment crucial i que ara necessitem que sàpiguen vendre millor Catalunya, perquè no ens coneixen prou, sobretot tenint present el moment que estem vivint o que volem viure.

Per tant, cal valorar molt la seva experiència i la seva estima per Catalunya i per la nostra cultura, i també que, quan tornin al seu país de residència o d'origen, puguin explicar ben bé que aquella il·lusió de l'Onze de Setembre és una il·lusió que va néixer de la base, que no la vam proclamar ni preparar els polítics, sinó que ens hi hem sumat per poder viure en el futur amb els drets i les llibertats que el poble de Catalunya vulgui.

El més important és que el poble pugui decidir, que el dia 25 es puguin votar les forces polítiques que realment desitgen un futur millor per a Catalunya. Els demano que sàpi-

guen explicar aquest anhel, aquesta illusió, aquest desig que tenim, i que, en definitiva, és dir «Prou!» a la indignitat: volem dignitat per al nostre poble, volem que se'ns reconegui i volem llibertat, la màxima llibertat.

|| El més important és que el poble pugui decidir.

Per acabar, vull felicitar-los pels premis; felicitar l'Institut de Projecció Exterior pel nom que els ha donat, tant pel premi Josep M. Batista i Roca com també pel memorial Enric Garriga i Trullols, perquè és pensar en aquella persona que durant molts anys es va dedicar a Catalunya i a les seves llibertats. Estic convençuda que, si avui ens veu des d'allà on sigui, l'Enric estarà emocionat de pensar que el seu país, la seva nació va pel camí que ell sempre havia desitjat.

Lliurament dels premis Capital de la Sardana 2012

Barcelona, 16 de novembre de 2012

En primer lloc, vull agrair la invitació a assistir i compartir aquest acte amb tots vosaltres i fer costat a un munt de persones i entitats que, sovint d'una manera discreta i sense notorietat, mantenen viva la flama del sardanisme i contribueixen a la vitalitat de la sardana arreu del país, i molt especialment a les entitats que s'integren a la Comissió Capital de la Sardana, organitzadora de l'acte, i que són la Federació Sardanista de Catalunya, la Unió de Colles Sardanistes i l'Obra del Ballet Popular.

En segon lloc, és necessari felicitar les persones i entitats guardonades enguany amb els premis Capital de la Sardana, pel reconeixement que aquests premis fan de la seva rellevància en el món de la sardana i la cultura popular. Permeteu-me en aquest punt un esment especial a l'entitat que ens acull, que també aquí mostra la seva sintonia amb el país i amb el seu batec social i cultural: l'ONCE sempre ha estat al costat de Catalunya, al costat de Barcelona i al costat de la seva gent.

Superant adversitats, hem esdevingut forts; defensant les nostres tradicions, la nostra cultura i la nostra llengua, hem pogut sobreviure amb una identitat pròpia en un món que sovint ha volgut ignorar el fet català.

També s'ha de felicitar tothom qui amb la seva perseverança, la seva passió i els seus sentiments ha contribuït a la intensitat d'una vivència compartida, d'una manifestació cultural que ens afirma i ens distingeix com a poble. Cal tenir present, en aquest sentit, que fins i tot en períodes de la nostra història la pràctica de la sardana ha estat un símbol de resistència cultural. Recordo fa molts anys, quan era petita i es ballaven sardanes en el poble on estiuejava, que es notava el batec de la gent i es notava allò de dir: «Potser no tenim llibertat, però avui podem manifestar-nos amb aquest ball de la sardana i podem sentir i demostrar la nostra identitat.»

Catalunya ha arribat a ser un dels països líders a Europa tant en la vessant cultural com en la vessant socioeconòmica, i ho ha estat per la seva capacitat d'iniciativa i empena; per la iniciativa, el compromís, la perseverança i la constància de la seva gent, aquells valors que fa uns anys semblava que ja no existien, que ja no teníem com a propis, però que ja recuperem i que, a més, necessitem en moments com els d'ara, moments de turbulències econòmiques, però també moments de necessitats socials i nacionals. I la sardana, com totes les nostres tradicions, és una manera de demostrar la nostra identitat i la nostra pertinença.

No tenim un país ric en recursos naturals, ni poderós per les seves institucions polítiques —ja ens agradaria, i algun dia segur que les tindrem—, ni hem tingut un estat que ens emparés prou ni prou bé. No tenim tampoc una especial rellevància demogràfica. Tot i així, hem estat un model en molts àmbits, tant a Europa com a l'estat espanyol. Superant adversitats, hem esdevingut forts; defensant les nostres tradicions, la nostra cultura i la nostra llengua, hem pogut sobreviure amb una identitat pròpia en un món que sovint ha volgut ignorar el fet català. I bona part d'aquest èxit rau en la constància i el compromís, en la determinació d'entitats i persones com les que avui us aplegueu en aquest auditori.

Vull felicitar més personalment la Pilar Rahola. Com ella afirmava avui en un dels seus articles, parlant en nom de tots els guardonats, «la sardana forma part de les coses magnífiques d'aquest país. Abandonar-la és una forma molt eficaç d'afeblir greument la pròpia identitat». I té tota la raó. Amb la llengua, la cultura, el nostre dret, les tradicions o la sardana, fem país, fem poble, fem comunitat. I d'aquesta manera, pas a pas, fem el nostre país més gran.

La sardana és una tradició nostra. No la perdem. I em consta que avui és el primer acte que aplega totes tres entitats i comença d'alguna manera una nova etapa per enfortir tot el que significa la sardana. En aquest sentit, vull felicitar-vos per aquesta voluntat de concentrar esforços. En moments com els que vivim el que necessitem és més força i més empenta. I que vosaltres hagueu fet aquest esforç per sumar les vostres aptituds segur que serà positiu.

I un exemple amb què ja ens ho heu demostrat és el de les dues ciutats que heu anomenat com a capitals de la sardana. Al llarg de cinc dècades, la ciutat pubilla de la sardana ha estat visible de Girona a Organyà. Molts municipis de Catalunya i Andorra han acollit el pubillatge. Cinquanta anys de testimoni, de treball, d'estimació fecunda a uns sons i una dansa. Us expresso, com a presidenta del Parlament, la meva gratitud i el meu reconeixement.

La capital catalana ha agafat el relleu a la ciutat pubilla de la sardana. Hi ha la voluntat de fer-hi una empenta nova: Arenys de Munt el 2013, i Barcelona, cap i casal de Catalunya, el 2014, un any ben carregat de simbolisme. Crec que heu encertat molt la decisió de nomenar aquestes dues poblacions. Arenys de Munt, molts ho deveu recordar, va ser el primer municipi que es va atrevir a fer les consultes populars, i Barcelona serà la ciutat que recollirà la capitalitat de la sardana l'any 2014, aviat, d'aquí a dos anys.

Tots vosaltres deveu saber que després de la guerra de successió, l'endemà de la desfeta, el monarca Felip V va fer construir una ciutadella a Barcelona, una ciutadella no per defensar la ciutat, sinó com a instrument de repressió contra els catalans, perquè no tornessin a alçar-se. Han passat quasi tres-cents anys, hem patit adversitats i persecucions, però som aquí i hi seguirem essent. Però hi serem si tenim la voluntat de tots i cadascun de nosaltres. No són només els partits polítics, ni les institucions, ni les entitats. Som tothom, tots els homes i totes les dones de Catalunya, que vulguem defensar els nostres drets i les nostres llibertats.

Aquests darrers dos mesos hem tingut dues manifestacions molt importants. La de fa dos dies va ser molt important; va ser una manifestació social en què la gent va demostrar la seva preocupació pels moments de dificultats econòmiques que vivim. Fa dos mesos,

aquesta gent, i d'altra, també estava preocupada, però va sortir al carrer amb il·lusió, amb entusiasme, una il·lusió i un entusiasme col·lectiu, i tots junts demanaven dignitat per a Catalunya, respecte per a Catalunya. Demanaven que tots fóssim capaços de dir: «Fins aquí hem arribat.» I crec que és el punt on som: «Fins aquí hem arribat!». El respecte a Catalunya, el necessitem i l'exigim.

I crec que un acte com el d'avui demostra aquest batec de la societat catalana, aquest sentiment, aquesta voluntat de ser, aquest esperit lluitador que sempre hem tingut i aquest esperit també de seny. M'agrada més el seny que no pas la rauxa. Ja en tenim, de persones que són més de rauxa. Però sóc més del seny, potser perquè tota la meva família era molt seriosa. I des de fa dos mesos estem tots una mica descol·locats, però descol·locats amb il·lusió, amb entusiasme. Per tant, crec que tots a la una, tots fent rotllana, hem de tirar endavant aquest país, hem de tirar endavant la sardana.

I crec que és el punt on som: «Fins aquí hem arribat!». El respecte a Catalunya, el necessitem i l'exigim.

Vull felicitar els organitzadors, perquè crec que enceteu un camí molt important de cara al manteniment i la pervivència de la sardana com a tradició cultural nostra. I felicitats a tots els guardonats pel vostre sentiment, la vostra persistència i la vostra tossuderia per defensar la sardana.

Discurs de constitució de la X legislatura

Palau del Parlament, 17 de desembre de 2012

En quedar constituït amb aquest acte el Parlament de la desena legislatura, vull que les meves primeres paraules siguin d'agraïment per l'honor amb què m'han distingit en designar-me novament per a la presidència de la primera de les nostres institucions nacionals. I crec interpretar el sentiment dels altres membres de la Mesa en fer-me portaveu de tots ells i agrair a la cambra també la seva elecció. Des d'aquest moment, i en la nostra condició d'òrgan rector col·legiat del Parlament, ens constituïm en valedors dels poders d'aquesta institució i de tots els drets que corresponen a les senyores diputades i als senyors diputats.

Ja des d'ara faig constar el meu ferm compromís de respectar el Reglament de la cambra i de fer que tothom el respecti. Faré ús de les facultats que el Reglament confereix a la presidència amb imparcialitat i cercant de garantir la màxima dignitat de la cambra i dels seus membres, i també la màxima llibertat d'expressió, des del respecte i la cortesia envers les persones i la institució. Espero que ningú no oblidí mai, més enllà de l'expressió més o menys vehement de la discrepància política, que tots som responsables del prestigi d'aquesta institució.

Som una gran nació. Som el país de la pau i treva. Trairíem aquesta tradició si instal·léssim en el Parlament la «bronca», la desqualificació o l'insult. Són més forts i més fecunds els ponts de diàleg. El nostre poble reclama i mereix que continuem sembrant llavors de pau, de justícia, de concòrdia; que el soroll ambiental mai no pertorbi, tampoc en seu parlamentària, l'harmonia en la qual volem viure i conviure.

Són més forts i més fecunds els ponts de diàleg. El nostre poble reclama i mereix que continuem sembrant llavors de pau, de justícia, de concòrdia.

Ara fa dos anys, quan vaig accedir per primer cop a aquesta presidència, em vaig referir a la satisfacció, la il·lusió i l'emoció que sentia en ser la primera dona presidenta del Parlament de Catalunya. La normalització de la nostra societat i del nostre país passa per eradicar els entrebancs i les barreres encara existents perquè homes i dones tinguem les mateixes oportunitats en totes les facetes de la vida. Em sentia protagonista, com tantes i tantes dones en molts àmbits de la Catalunya quotidiana, d'aquest procés de normalització; un procés que és lent i feixuc, perquè reclama un canvi cultural i de valors, però que alhora no podem ni devem ni volem aturar.

Per això, al llarg de la novena legislatura, he volgut donar veu i presència a les dones; hi hem fet èmfasi. Hem pogut acollir, escoltar i divulgar el testimoni de moltes dones, grans i joves, lluitadores i abnegades, emprenedores i resistents, del món rural i del món urbà. En tot cas hem pogut confirmar amb escreix el que s'intueix fàcilment: les dones hem estat i som grans forjadores del present, som puntals de benestar en el si de la nostra societat, sobretot en situacions de crisi social i econòmica com l'actual, i en les quals sovint som les més castigades. Durant la legislatura que avui comencem, continuarem aquesta línia d'afirmació i de reivindicació del paper de les dones i de la nostra dignitat.

Aquesta desena legislatura obre noves portes i nous horitzons i ve marcada per l'assoliment d'unes diferents relacions amb Espanya, i, sobretot, per la voluntat majoritària del poble de Catalunya, expressada als carrers i a les urnes, d'exercir el dret a decidir sobre el seu futur.

Senyores diputades, senyors diputats, mai no podrem igualar l'immens honor d'haver estat elegits pel poble de Catalunya per representar-lo. Jo els felicito. I espero i desitjo que totes i tots plegats sabrem correspondre el nostre poble amb escreix. Cadascun i cadascuna de vostès representen un tros de Catalunya. Aquesta és l'essència de la democràcia, un guany històric que cal preservar, difondre i perfeccionar.

Catalunya és ben present entre aquestes parets mitjançant totes i tots nosaltres, els diputats de les quatre circumscripcions. I desitjo que aquest Parlament continuï sent un parlament obert a tots els sectors socials, econòmics i jurídics, obert a la cultura i a la innovació, obert a totes les contrades del nostre país.

Crec prou important destacar expressament un estil de fer política. És allò que ens llegà Jacques Maritain a l'hora de parlar de «fer política des de l'amistat cívica». És apostar pel diàleg, és desterrar de la vida política l'insult, la desqualificació; és entendre la política com a servei.

I vam celebrar aquest vuitantè aniversari recuperant l'escut de Catalunya a la façana del Parlament; restablint-hi les quatre barres vam retornar al poble un símbol que és del poble, i proclamàvem la maduresa democràtica d'una nació, la nostra dignitat col·lectiva i el dret que tenim de viure lliurement i en plenitud.

Precisament des d'aquesta amistat cívica vull fer ressaltar que totes i tots plegats necessitem alçar la mirada a aquells reptes actuals i de futur als quals s'està enfrontant la societat catalana i sobre els quals hem de treballar des d'aquest Parlament sense renúncies ni defallences.

La novena legislatura d'aquest Parlament ha estat curta, però intensa. I es va veure condicionada, des del primer dia, per la greu crisi econòmica i per un escenari de pressió a l'autogovern català i a les seves finances.

Aquesta desena legislatura obre noves portes i nous horitzons i ve marcada per la lluita contra la greu crisi econòmica que està minant el benestar, la seguretat i les esperances de

les persones i les famílies d'arreu del país; per l'assoliment d'unes diferents relacions amb Espanya; per un parlament que transmeti confiança a la ciutadania i refermi la imatge de prestigi que necessita el nostre país, i, sobretot, per la voluntat majoritària del poble de Catalunya, expressada als carrers i a les urnes, d'exercir el dret a decidir sobre el seu futur.

Aquests aspectes són els que seguiran preocupant els nostres conciutadans en els propers anys. I aquest Parlament, que vol el millor per a Catalunya, s'esforçarà segur perquè les iniciatives que aquí s'emprenquin donin resposta a les demandes dels catalans, sobretot, les dels més necessitats de protecció.

Senyores diputades i senyors diputats, la nit del 10 de setembre d'enguany vam celebrar el vuitantè aniversari d'aquest Parlament. De fet, el 6 de desembre passat es complien vuitanta anys des que el president Macià, dirigint-se als diputats electes, aquell llunyà desembre del 1932, els deia: «Sou la lliure voluntat de la pàtria, sou, honorables diputats, tot Catalunya en peu.»

L'endemà assistíem commoguts a la manifestació més multitudinària de la història recent: un veritable punt d'inflexió en la història del catalanisme, perquè certificàvem la fallida de l'aposta autonomista, dels intents de tres dècades de promoure l'encaix de Catalunya a l'Estat espanyol.

Cal un parlament en peu, ben amatent a la realitat, d'acord amb la Catalunya d'avui que està en peu. I vam celebrar aquest vuitantè aniversari recuperant l'escut de Catalunya a la façana del Parlament; restablint-hi les quatre barres vam retornar al poble un símbol que és del poble, i proclamàvem la maduresa democràtica d'una nació, la nostra dignitat col·lectiva i el dret que tenim de viure lliurement i en plenitud.

L'endemà, l'Onze de Setembre, assistíem commoguts a la manifestació més multitudinària de la història recent: un veritable punt d'inflexió en la història del catalanisme, perquè certificàvem la fallida de l'aposta autonomista, dels intents de tres dècades de promoure l'encaix de Catalunya a l'Estat espanyol i defensar-hi la nostra singularitat i la nostra identitat històrica.

Arribats en aquest punt, l'encaix del nostre país al futur reclamava, i ho reclama, explorar noves vies. Per això podia afirmar, en acabar la legislatura anterior, que la que avui comencem es presentava com a fonamental per al nostre futur com a poble. Hem de ser conscients que no venim de la Constitució de 1978. Som hereus d'un gloriós passat, des de les assemblees de pau i treva al segle XI, dels Usatges al segle XII, del Consolat de Mar al XIV, de les nostres constitucions, passant per la Generalitat republicana i per les Corts Generals que, ja al segle XIII, tenien caràcter constitucional.

|| No venim de la Constitució de 1978.

Hem tingut una història difícil, però seguim aquí, malgrat els moments de crisi, de caiguda i de capitulació, i els intents massa sovintejats de liquidar la nostra identitat. I podem dir que mai ningú no ha pogut apagar la flama de la catalanitat i la nostra voluntat de ser un poble lliure i una nació plena.

Aquesta legislatura s'obre amb un parlament renovat, rejuenit, amb moltes cares noves, però amb la mateixa missió de sempre: estar a l'altura d'un gran país. Tenim un 43 per cent de cares noves, 58 diputats; un 40 per cent som dones, 54, i la mitjana d'edat se situa en els quaranta-cinc anys. El poble ha parlat a les urnes i s'expressarà per boca nostra. Som diputats i diputades d'un parlament plural, d'un país que també és plural, que es vol expressar en llibertat, en harmonia. Tenim un mandat. Hem de ser dignes del poble que representem. Hem de contribuir, amb tots els nostres esforços, a la qualitat de la democràcia. Hem de reivindicar la centralitat del Parlament de Catalunya sense palliatius ni reserves. Hem de reforçar-lo optant, en la nostra activitat, sempre pel joc net, per l'altura de mires, per la correcció parlamentària, pel sentit patriòtic, per la pulcritud cívica.

El Parlament haurà d'estar en sintonia amb un poble en marxa. Catalunya no és un país derrotat, sinó que és un país que es mobilitza, que és ben viu, amb problemes seriosos, certament, però també amb projectes, aspiracions i ideals. És un poble disposat a obrir camins, a albirar nous horitzons, a fer foc nou, a seguir, ara sí, el recte camí d'accés al ple domini de la terra.

Senyores diputades i senyors diputats, escrivia el poeta: «Tot el que ens espera és el misteri d'un gran mar llunyà / i un horitzó sempre distant / que junts farem molt més clar. / Venim de molt lluny i anem lluny encara, / plens de somnis i llum.» I, certament, venim de molt lluny i anem més lluny encara, plens de somnis i llum.

El Parlament haurà d'estar en sintonia amb un poble en marxa. Catalunya no és un país derrotat, sinó que és un país que es mobilitza, que és ben viu, amb problemes seriosos, certament, però també amb projectes, aspiracions i ideals. És un poble disposat a obrir camins, a albirar nous horitzons, a fer foc nou, a seguir, ara sí, el recte camí d'accés al ple domini de la terra.

Per això voldria fer-los arribar a totes i a tots vostès, i al conjunt de ciutadans i ciutadanes de Catalunya, un missatge final d'esperança, d'autoestima, de confiança en les nostres forces, de compromís radical amb la nostra realitat social i nacional.

El futur ens ha de pertànyer. Estic convençuda que el futur serà ben nostre.

Eleanor Roosevelt estava convençuda que el futur pertany als qui creuen en la bellesa dels seus somnis. Permetin-me que, en aquest moment, faci una crida a tots vostès i al poble català que tenim l'honor de representar; una crida a creure en la bellesa dels nostres somnis col·lectius, malgrat les turbulències del present. El futur ens ha de pertànyer. Estic convençuda que el futur serà ben nostre.

Declaro constituït aquest Parlament en la seva desena legislatura. Visca Catalunya!

Rebuda de la Flama de la Llengua Catalana

Palau del Parlament, 14 de febrer de 2013

Aquest acte és un esdeveniment festiu i, alhora, reivindicatiu que se celebra des de l'any 1970 i que pretén refermar, dia rere dia i any rere any, la voluntat d'un poble per mantenir viva la seva llengua, la nostra llengua. I també és un acte d'homenatge al mestre Pompeu Fabra, consistent a renovar anualment la simbòlica Flama de la Llengua Catalana que crema a l'atri de la basílica de la Mare de Déu de Montserrat sota el lema, bonic i profund: «L'encengué la fe, la portà l'esforç i la manté la voluntat d'un poble».

I és ben clar que és així. Si no fos per la voluntat d'un poble, la nostra llengua en aquest moment ja seria morta. Ha passat moltes vicissituds i moments molt difícils, però ha sabut vèncer, perquè la perseverança de la gent del nostre país ha estat capaç de fer que avui sigui una llengua forta. I, malgrat el que avui estem vivint, que no és pas estrany, perquè jo diria que dels trenta-cinc anys gairebé de democràcia que tenim, cada any hem tingut algun problema o altre amb la nostra llengua, és bo ressaltar els nostres èxits i el que hem aconseguit en aquests anys de democràcia, entre els quals destaca l'aprovació de la llei de normalització lingüística, l'any 1984.

Va ser una llei aprovada per tots els partits polítics. En aquell moment hi va haver unitat en una llei cabdal per a la immersió lingüística a casa nostra; una llei i una manera de fer que han servit perquè la nostra llengua fos la base de la nostra identitat, però, a més, també fos un element inclusiu que ha ajudat a la cohesió social. I Catalunya és un país d'acollida, un país que al segle xx va rebre tres milions de persones d'arreu d'Espanya, que van venir a buscar feina, majoritàriament a quedar-se i van trobar-se bé aquí. Però era una època molt difícil per a la pervivència de la nostra llengua. Vam viure la dictadura franquista, que va intentar per enèsima vegada fer desaparèixer aquest signe d'identitat, perquè és el nostre, i perquè mentre el tinguem ningú no podrà fer fora d'enlloc el nostre país, Catalunya. Avui, les terceres i quartes generacions d'aquells tres milions de persones que van romandre aquí se senten absolutament catalanes, i és gràcies a això, a través d'aquesta llei de normalització lingüística, que tots els nens i les nenes de Catalunya acaben els seus estudis sabent el català i el castellà perfectament. I això, a segons qui, no agrada; per a segons qui és motiu per, *sin que se note el cuidado*, intentar treure el nostre sentiment i aquest element bàsic de la nostra identitat.

Vostès, amb la seva feina, amb el que fan a les seves agrupacions i a les seves entitats excursionistes, el que han fet és estimar el poble, estimar la terra, i estimant el poble i la terra han estimat la seva llengua, la nostra llengua. Els demano que continuïn així, que aquest discurs reivindicatiu no es perdi, que es mantingui tant en les bones èpoques com

en les dolentes. En les bones, perquè serà qüestió de celebrar-lo; en les dolentes, perquè serà qüestió de perseverar, de continuar lluitant.

Cal dir que en aquest Parlament hi ha una majoria important que defensa un futur diferent per a Catalunya, que defensa el dret dels catalans a decidir el seu futur.

Gràcies de nou per portar la flama de la Llengua Catalana al Palau del Parlament. I permetin-me que acabi amb unes paraules que un any abans de morir Pompeu Fabra va dir als seus estudiants: «Cal no abandonar mai ni la tasca ni l'esperança.»

Els asseguro que des del Parlament tots els grups polítics intentem fer el millor que pensem i sabem per Catalunya. És clar que Catalunya és un país plural, ho ha estat sempre, i aquest Parlament no podria ser diferent. És lògic que tinguem diversos grups, diverses ideologies, i que cada un dels diputats representi un tros de Catalunya, i, per tant, defensi la seva manera de ser, el seu projecte de país, però també cal dir que en aquest Parlament hi ha una majoria important que defensa un futur diferent per a Catalunya, que defensa el dret dels catalans a decidir el seu futur, i em consta que vostès també, i amb el seu discurs ho han deixat clar, que defensen que Catalunya i els catalans puguin decidir el seu futur al més aviat possible.

Recepció de la Conferència Anual de la European Political Science Association (EPSA)

Palau del Parlament, 20 de juny de 2013

Em plau molt donar-vos la benvinguda a Barcelona, capital de Catalunya, i a aquest Palau del Parlament, seu de la institució que representa el poble català, amb motiu de la Conferència Anual de la vostra associació. També voldria agrair-vos que celebren aquesta tercera conferència a Barcelona, després de Dublín i Berlín.

Us trobeu en un palau que té tres-cents anys d'història, i aquesta història forma part de la de Catalunya. Aquest edifici que us acull, ubicat al parc on hi havia la ciutadella, és des de fa vuitanta anys la seu de la institució que representa el poble de Catalunya. Abans va ser l'edifici militar per excel·lència de la ciutadella, construïda després del 1714 i la guerra de successió no per a la defensa dels barcelonins, sinó com a instrument de repressió. Avui, ironies de la història, és la seu del Parlament de Catalunya, el lloc del debat polític en democràcia, el lloc de la paraula.

Catalunya vol seguir el seu camí, i vol fer-ho com a nació europea que és, amb la voluntat i la necessitat de dotar-se d'estructures d'estat. Som un país per al qual l'autogovern és símbol i factor de llibertat. Catalunya ha iniciat un procés polític de molt relleu amb el qual vol exercir el dret de decidir el seu futur col·lectiu. I no ho farem per tancar-nos, sinó, al contrari, fidels a la vocació de ser un país obert al món, que necessita aprendre i conèixer, i també explicar-se.

Com a politòlegs que sou, deveu estar al corrent de la situació política, social i nacional que vivim a Catalunya i dels reptes als quals hem de fer front. Catalunya es troba en una cruïlla històrica, amb molts interrogants, amb moltes il·lusions que no s'han de defraudar, però també amb un entorn de crisi econòmica.

Tenim damunt la taula reptes de marcat caràcter local. També, però, ens enfrontem des de les institucions i la societat catalanes a un desafiament polític de caràcter global. Als uns i els altres tinc la certesa que dedicareu l'anàlisi i el debat durant aquest esdeveniment que heu convocat.

La trajectòria institucional de Catalunya ve de molt lluny. El poble de Catalunya ha mantingut al llarg dels segles una vocació constant d'autogovern, encarnada en institu-

cions pròpies com la Generalitat, creada el 1359. I des del punt de vista parlamentari podem remuntar-nos a les Corts de Barcelona del 1283, que van establir el sistema de sobirania pactada, característic del dret constitucional català medieval i modern.

Amb els seus mil anys d'història Catalunya vol seguir el seu camí, i vol fer-ho com a nació europea que és, amb la voluntat i la necessitat de dotar-se d'estructures d'estat. Som un país de diàleg i acollida, que històricament ha fet prevaler el pactisme i l'acord consensuat. Som un país per al qual l'autogovern és símbol i factor de llibertat. Catalunya ha iniciat un procés polític de molt relleu amb el qual vol exercir el dret de decidir el seu futur col·lectiu. I no ho farem per tancar-nos, sinó, al contrari, fidels a la vocació de ser un país obert al món, que necessita aprendre i conèixer, i també explicar-se.

Per això, a més de desitjar-vos que la vostra conferència anual sigui un èxit i que esdevingui una experiència profitosa i reiterar-vos la satisfacció de poder rebre-us i saludar-vos en aquest lloc tan simbòlic, us demano que vulgueu conèixer i difondre la realitat de Catalunya com a país que vol sortir-se'n socialment, econòmicament, culturalment i nacionalment i que vol ser part activa d'un futur compartit de justícia, llibertat i solidaritat.

Constitució de la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir

Palau del Parlament, 4 de juliol de 2013

Crec que avui és un dia important per al Parlament de Catalunya, però sobretot per al poble de Catalunya, al qual representem, perquè hem constituït la Comissió d'Estudi del Dret a Decidir. Recordo en aquest Parlament dos moments molt rellevants: un, quan es va constituir la Comissió per a la reforma de l'Estatut d'autonomia, que va portar al cap d'uns mesos l'aprovació del Projecte d'Estatut, i un altre quan en la legislatura passada es va constituir la Comissió d'Estudi d'un Nou Model de Finançament basat en el Concert Econòmic. Totes dues comissions, i aquesta, signifiquen un pas endavant del poble de Catalunya en el seu dret a decidir col·lectivament el seu futur.

I per a mi és un honor presidir aquesta comissió. I vull agrair, en aquest sentit, la confiança de tots els grups parlamentaris que així ho han decidit, perquè crec que, com que és una de les comissions més importants en què treballarà aquest Parlament, que la presidenta estigui com a moderadora, com a persona neutral, buscant el diàleg i la complicitat, és molt important. I aquest paper és el que he intentat fer des de fa dos anys i mig, quan per primer cop se'm va proposar com a presidenta del Parlament.

Crec radicalment en la democràcia, i crec radicalment que aquesta Comissió del Dret a Decidir farà una bona feina. I, almenys, intentaré que sigui així. D'aquesta manera, els vull proposar que a partir de demà pugui reunir-me amb cada un de vostès, per grups, per parlar del treball per fer. És un treball important. És un treball que des del meu punt de vista, i amb alguns n'he parlat, requereix diferents fases, perquè hem d'anar conjugant la feina que faci aquest Parlament amb la que puguin fer el Govern i la mesa nacional que es va constituir fa just una setmana.

Són tres instruments molt importants que uneixen el poble de Catalunya. I crec que això és absolutament necessari en un tema que alguns qualifiquen com «el dret a dividir». Mai tan lluny de la veritat. Crec que en aquest moment el Parlament de Catalunya ha de treballar per fer possible una consulta, per fer possible el referèndum, perquè el poble de Catalunya pugui decidir el seu futur des del punt de vista més democràtic i tenint en compte la legalitat vigent. Aquesta és la meva voluntat.

I el que vull és que aquesta comissió tingui un caire i una vocació estrictament parlamentaris. Vull que es faci un treball democràtic de primer ordre, en la línia de donar cobertura i projecció a una demanda social. És convenient fer passes fermes, ben dirigides, per anar fent etapes en un procés que ha d'acabar bé. I acabar bé vol dir que el poble de Catalunya pugui expressar-se lliurement, sense servituds, sense limitacions, sense amenaces.

No es prejutja ni es predetermina cap resultat, i hem de sentir al llarg de les nostres reunions i dels nostres treballs la comoditat de veure'ns acompanyats i esperonats per una societat civil que s'ha mobilitzat i que continua mobilitzada.

El Parlament de Catalunya ha de treballar per fer possible una consulta, per fer possible el referèndum, perquè el poble de Catalunya pugui decidir el seu futur des del punt de vista més democràtic i tenint en compte la legalitat vigent.

Ningú no ha estat, ni ho estarà, exclòs del diàleg. Per això, a l'inici de la constitució d'aquesta comissió he dit que el Grup Parlamentari de Ciutadans i el Grup Parlamentari del Partit Popular encara no havien presentat les seves designacions. Ells saben, i els ho he dit personalment, que crec que seria positiu que estiguessin en una comissió que decidirà en gran part el camí del futur del nostre país. La porta està oberta perquè s'hi puguin integrar, i hi seran benvinguts.

Vull acabar repetint el perquè de la meua presència al capdavant d'aquesta comissió. Reforçaré el caràcter moderador i conciliador de tota presidència de qualsevol comissió, i també el tarannà de buscar punts comuns, de no trencar mai el diàleg dins la comissió, però també amb els que s'han exclòs del procés. Per tant, els meus principis seran el diàleg, la moderació, la neutralitat.

I acabar bé vol dir que el poble de Catalunya pugui expressar-se lliurement, sense servituds, sense limitacions, sense amenaces.

I per a l'encert d'aquesta comissió d'estudi els demano a tots i a totes vostres amplitud de mires, generositat i lucidesa, perquè no es poden malbaratar tantes energies, expectatives i il·lusions com ha dipositat en nosaltres el poble de Catalunya.

Commemoració del 30è aniversari de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística

Palau del Parlament, 15 de juliol de 2013

Em plau cloure aquest acte commemoratiu del 30è aniversari de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística.

I crec que aquesta llei, la Llei de normalització lingüística, o la llei del català, com en dèiem, ha estat una de les més rellevants que ha impulsat i aprovat aquest Parlament des de la seva recuperació l'any 1980, i ha esdevingut una fita en el procés democràtic i d'autogovern català dels darrers anys.

Vull felicitar el Departament de Cultura, personificat en el seu conseller, per aquest acte i l'èxit de convocatòria. I també vull felicitar tots els qui d'una manera o una altra han estat responsables de l'èxit assolit. I potser la responsabilitat recau en els diversos consellers del govern, en els diversos directors de política lingüística, i molt especialment en qui en aquell moment era president de Catalunya, el president Pujol.

Aquella I legislatura del Parlament de Catalunya recuperat va comportar un seguit de consensos destacables. Abans s'ha parlat dels diputats i les diputades que, en aquell moment, van ser ponents durant trenta-un mesos. Trenta-un mesos signifiquen que la feina no va ser fàcil. Segur que va ser difícil, complexa. Però el més important de tot és que després d'aquells mesos es va arribar a una pràctica unanimitat en un tema que era cabdal. I en aquest sentit vull donar les gràcies molt directament, en nom del Parlament de Catalunya, a aquells diputats i aquelles diputades, que van treballar molt per aconseguir que la llei fos una realitat.

Molt sovint es parla de «qüestió d'estat» per referir-se a les matèries que per la seva naturalesa s'aparten del terreny partidista i que, ans al contrari, susciten grans consensos per damunt del fragor de la lluita política. Uns d'aquests pactes d'estat que sempre ens vénen al pensament són els pactes de Toledo sobre les pensions, o en el cas de Catalunya el pacte sobre la immigració, o el pacte sobre la pobresa que ara impulsen la Taula de Tercer Sector i el Departament de Benestar i Família.

Podríem afirmar que la normalització lingüística és una «qüestió de país», amb una gran capacitat de mobilització ciutadana. És un element de progrés i de cohesió de la societat, es fonamenta en la convivència, i per tot això ha de suscitar grans consensos de caràcter cívic.

Si repassem aquests darrers trenta anys, podem constatar que hi ha hagut un recorregut històric rellevant.

Partíem d'anys de repressió i de precarietat, però també de resistència. Encara impacten aquelles paraules de Salvador Espriu: «Hem viscut per salvar-vos els mots.» Era una situació d'emergència per a les moltes persones que es negaven a acceptar que el català fos una llengua minoritzada, residual, decadent, agonitzant. I difícil, perquè no tenien la complicitat, i encara menys la implicació, de les instàncies de govern. Per això, Espriu deia «salvar els mots». En aquells moments no teníem institucions catalanes. Havien estat abolides. I, per tant, vam anar salvant el català gràcies a les mateixes famílies.

Ara vivim anys de normalització. Ja no es tracta de salvar els mots, sinó de compartir-los, i compartir-los amb més i més persones, des de la consciència de la idoneïtat i la utilitat de la nostra llengua per comunicar-se en igualtat de condicions respecte a altres llengües més esteses. I s'ha aconseguit augmentar el coneixement i l'ús social del català. La fita és clara: assolir la normalitat lingüística a Catalunya, una normalitat que permetrà el ple exercici dels drets lingüístics dels catalanoparlants sense les servituds i mancances del moment present.

Viure i conviure en català, en aranès, en castellà, oberts al món, sense anar contra res ni contra ningú.

Al llarg dels anys, la normalització lingüística ha estat un procés viu, adaptat a una Catalunya canviant i que ha crescut demogràficament, amb una nova immigració que ha presentat molts reptes i moltes potencialitats. S'ha dit abans que de la Catalunya dels sis milions d'habitants hem passat a la Catalunya dels set milions i mig. I aquesta diferència d'un milió i mig s'ha produït en molt pocs anys. I si no hi hagués hagut una voluntat i una vocació clares d'integració hauríem tingut un gran perill per a la nostra llengua. Perquè en un país sense estat, com Catalunya, un país que té sis milions d'habitants i en dotze anys en té un milió i mig més, amb cultures, races i llengües diverses, si no hi hagués hagut una clara voluntat de tirar endavant, la identitat es podria haver perdut.

Ha estat, aquest, un procés que ha tirat endavant gràcies a la contribució, l'esforç, el compromís i la generositat de moltes persones, de molts professionals i voluntaris. Però també dels diversos governs de Catalunya i de les entitats de la nostra rica societat civil. Aprofito aquesta ocasió per agrair-los a tots la militància i la perseverança exhibides. Però les han de continuar exercint. Hem de ser perseverants, hem de continuar. Aina Moll deia: «Tenim altres reptes.» Hem aconseguit molt, després de trenta anys. Però encara queda molt per fer.

La feina feta ha abastat diversos àmbits, i molt rellevants: el sistema educatiu, els mitjans de comunicació, el món de la cultura... Ara fa dos mesos, en aquest mateix auditori, celebràvem el trentè aniversari de la llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, TV3 i Catalunya Ràdio. També trenta anys. També una llei que va aconseguir un alt consens, una gran unanimitat, en aquest Parlament. I les forces polítiques eren diferents. Ideològicament eren molt diferents, però ho van aconseguir. I avui podem dir que la corporació és una estructura d'estat, i que ha ajudat moltíssim a la normalització lingüística del nostre país.

Potser hi ha alguns àmbits, però, que conec molt més directament, que no han superat la prova del nou. Un dels testimonis també n'ha parlat. Ha dit que hi havia assignatures

pendents, com el món de la justícia. De totes maneres, el 1714 la justícia era catalana, absolutament catalana. Els jutges eren catalans, i va ser a partir del 1714 que es va obligar que els jutges vinguessin de terres castellanès. I des de llavors no hem aconseguit que la normalització lingüística arribi a l'administració de justícia. I em consta que d'esforços n'hem fet tots. Potser, però, s'han de fer altres passos que ja coneixem en la línia d'aconseguir-la algun dia.

Han estat trenta anys de molta feina feta, i de molt bona feina. Però encara queda camí per recórrer. Hem d'assolir noves fites i nous horitzons. El camí transitat i el que transitarem és un camí de cohesió, d'integració i de diàleg. Res més lluny del que diuen els qui hi veuen fantasmes d'exclusió, de divisió o de segregació.

Per acabar, permetin-me recordar uns versos del poeta J. V. Foix, integrats en el seu himne del II Congrés internacional de la llengua catalana, en què es proclamaven unes paraules sàvies, paraules de pau i de concòrdia, que deien així: «Obrim serens la nostra parla / als mils parlars del món amic / amb les clarors d'un verb antic / [...] / oberts a tots, viure i conviure.»

Viure i conviure en català, en aranès, en castellà, oberts al món, sense anar contra res ni contra ningú. La Llei de normalització lingüística, la nostra llei del català, va posar els fonaments de l'edifici que entre tots hem anat bastint d'una manera harmònica i perdurable i que fa de Catalunya una societat cohesionada.

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Núria Gispert, Carme Ruscalleda i Anna Veiga

Palau del Parlament, 10 de setembre de 2013

Els dono la benvinguda un any més al Palau del Parlament amb motiu de la celebració de la Diada nacional de Catalunya, que és la nostra festa cívica de reivindicació, d'afirmació de la catalanitat plural d'un país que és divers i, alhora, marcat per la cohesió i per la convivència.

La Diada ha esdevingut la manifestació festiva d'un poble que al llarg de la història ha viscut moments de caiguda i de persecució, que ha estat derrotat i que no ha tingut més remei que dedicar-se a resistir per salvar els seus mots, la seva identitat i la seva existència, però que ara és proactiu en la recerca d'un millor futur. En aquestes circumstàncies, la realització personal i la realització col·lectiva es confonen; més que mai, com diria el poeta, el nostre poble i nosaltres som indissociables. La Diada nacional ens permet afirmar per a consum intern i davant el món que som un poble, ni idealitzat ni teòric, sinó ben real, i no som un poble qualsevol ni intercanviable, sinó un poble amb identitat i capacitat de fer coses notòries.

Podem fer nostres, el dia d'avui, les paraules que el president Miquel Coll i Alentorn, president d'aquest Parlament des de l'any 1984 fins al 1988, deia ara fa quasi trenta anys: «No som un poble sense defectes, no som un poble model. Tenim molts defectes, i els hem de corregir; precisament perquè tenim consciència d'això els hem de corregir. Però no som un poble vulgar. Si fóssim un poble vulgar, ja us dic que faria segles que no existiríem, i existim i continuarem existint. I tots tenim aquesta ferma voluntat de persistència i de continuar endavant i de superar qualsevol dificultat que pugui venir.»

La Diada ha esdevingut la manifestació festiva d'un poble que al llarg de la història ha viscut moments de caiguda i de persecució, però que ara és proactiu en la recerca d'un millor futur.

Volem ser un poble lliure, format per dones i homes lliures. Està al nostre abast ésser una nació emprenedora, que aposti per la creativitat i que sigui la suma de persones i institucions que conreen el talent i que estiguin ben obertes a la innovació. Volem ser un país de qualitat i obert a la ciència, a la cultura, a la gent, que faci realitat aquella afirmació que molt sovint ens deia el president Pujol: «El nostre món és el món.»

Res ni ningú no ens pot despistar del nostre afany per construir un país per a tothom.

Per això novament vinculem a la nostra Diada nacional el lliurament de les medalles d'honor del Parlament, distinció amb la qual volem honorar l'excel·lència cívica de persones i entitats que deixen petjada en el si de la nostra societat i que transmeten uns valors positius que mereixen ésser fomentats i difosos.

Felicitats i benvingudes, amb molt d'afecte, la Núria, la Carme i l'Anna, i gràcies per acceptar aquest gran honor. Mai no farem prou èmfasi en el talent, i a Catalunya n'hi ha molt, de talent. Permetin-me que els expliqui una notícia recent, positiva, perquè és bo que aquells que tenim responsabilitats, cada un des de la que tingui, siguem capaços de donar missatges positius.

Fa pocs dies, el doctor Lluís Torner em participava la notícia d'un nou reconeixement internacional per a l'Institut de Ciències Fotòniques que ell dirigeix. En un rànquing d'excel·lència a nivell mundial en l'àmbit de la recerca en física i astronomia, l'Institut hi ocupa el primer lloc des d'aquest mes d'agost, i dues institucions catalanes més es troben entre les vint primeres del món.

Notícies excel·lents com aquesta, tot i que no sempre tenen el ressò que mereixen, ens permeten insistir en un fet sens dubte remarcable: malgrat la situació de crisi que hi ha, afortunadament tenim també molts àmbits d'excel·lència, d'èxit, d'expansió, dels quals ens hem de congratular, sobretot quan pertanyen a sectors estratègics, com és el del coneixement.

Enguany les protagonistes són tres dones rellevants, pel que han fet i fan i pel que representen. Són tres persones amb molt de talent. L'Elisenda Roca, a qui també vull agrair la seva aportació a l'acte, n'ha fet una molt bona glossa, que ha servit per a destacar-ne els mèrits innegables. Una única glossa, perquè són tres biografies molt diferents que tenen, però, un mateix fil conductor i, sobretot, atresoren un testimoni vital, professional i cívic ben lloable i una projecció pública que fa que hagin estat pioneres en el seu àmbit d'actuació.

Són unes trajectòries molt vàlides, representatives, molt marcades per l'arrelament social, per l'activisme, per la convicció, pel coratge, per l'esforç. No es fa difícil copsar en totes tres la confiança i l'entusiasme en tot el que han fet i són, en el seu projecte de vida, i una voluntat d'implicar-se en els afers col·lectius i d'incidir en el benestar dels que ens envolten.

De la Carme Rusalleda en podem ressaltar l'expertesa de l'ofici, la transmissió d'uns coneixements i d'una estimació a la cuina, arrelada a Sant Pol de Mar i universal alhora. Els vint-i-cinc anys del Restaurant Sant Pau són tota una història d'èxit personal i del seu equip. Ha estat descrita com una cuinera excepcional, disciplinada, rigorosa i sensible, que es preocupa pel nostre futur alimentari. Per a ella, la cuina és art, comunicació i cultura, i amb aquests plantejaments ha traspassat les nostres fronteres, ha dut Catalunya al món i ha rebut tota mena de reconeixements internacionals.

Referir-se a la biòloga Anna Veiga és parlar d'una científica que ha viscut en una primeríssima línia l'evolució de les tècniques de reproducció assistida i que ha contribuït als avenços de la biomedicina amb tots els seus potencials i amb tots els seus reptes ètics. És parlar també del primer bebè proveta nascut a l'Estat espanyol, la Victòria Anna, de qui

s'ha dit que l'Anna Veiga és la mare científica. És, en definitiva, parlar d'una trajectòria professional al servei del miracle de la vida, que l'ha fet una persona mediàtica i assumir múltiples tasques i responsabilitats, entre les quals vull destacar la presidència de la Societat Europea de Reproducció Humana i Embriologia.

Pel que fa a la Núria Gispert, la seva llarga i fecunda trajectòria d'implicació i de compromís social s'ha desenvolupat en la política local, en el moviment veïnal al barri barceloní de Sant Andreu i en el treball quotidià amb persones i famílies desfavorides, assumint tasques directives a Càritas i participant en diverses entitats del sector social. En tots aquests àmbits ha sabut conjugar els verbs «compartir» i «ajudar», atenent la crida de la fraternitat. Des del barri, a peu de carrer, en les nostres relacions veïnals, podem contribuir a l'assoliment de fites més globals, un entorn més habitable, un món més just, una humanitat rescatada de la misèria i del mal. És un dret i un deure de ciutadania que la Núria Gispert ha sentit d'una manera significativa.

No es podrien entendre les seves biografies sense dosis generoses de sensibilitat, d'inconformisme i de coratge, apostant per la vida i per la qualitat de vida en totes les seves facetes. Hem de tenir ben clar que han contribuït a millorar el nostre present col·lectiu. Han treballat per la felicitat dels altres, que no sempre comporta o reclama la satisfacció de necessitats materials.

Un altre valor que destacaria de totes tres és la importància del treball en equip, i també la seva capacitat de lideratge. El seu èxit no s'acabaria d'explicar sense l'existència d'un equip i sense l'assistència i el suport de persones del seu entorn.

Totes tres han parlat de les respectives famílies, dels pares, de la parella, dels fills. Totes tres han dit que per a elles la família havia estat un puntal en les seves feines, en la seva vocació. Totes tres han parlat de valors, i han dit que hi ha una certa crisi de valors. Però en sentir-les he pensat que la crisi avui està arraconada. Els valors expressats en els seus discursos i explicats d'acord amb les seves vivències són aquells valors que reclamo i es reclamen per a tota la gent nostra.

Afortunadament, moltes més persones d'arreu del país es poden veure i s'han de veure representades per la Núria, per la Carme i per l'Anna, molts homes i moltes dones que en la seva activitat professional i cívica, en el seu voluntariat o en les seves relacions privades han optat per estimar i comprendre els altres, una opció que teixeix lligams de concòrdia i de convivència, tantes i tantes persones que en la quotidianitat fan realitat aquella aspiració tan bàsica, però no sempre garantida, de viure i conviure, que és sens dubte el millor programa per a tots, per a cadascun de nosaltres, per al conjunt del país. Avui reconeixem tres dones i els seus valors posats a la pràctica en tres àmbits on Catalunya s'ha distingit i ha lluitat per sobresortir: la ciència, la cuina i la solidaritat. A totes tres, moltes gràcies per la seva passió, el seu inconformisme i la seva vocació.

Demà tornarem a viure una Diada històrica, i estic convençuda que novament serà la celebració cívica i festiva d'una Catalunya dempeus, que es mobilitza per un millor futur social i nacional i que manifesta als quatre vents la majoria d'edat d'un poble que es planteja horitzons de plenitud.

Catalunya té reptes socials i nacionals innegables. Som on som, som qui som, i en les circumstàncies actuals, tal com diu el nostre president, no volem fer una passa enrere, sinó conjurar-nos i mobilitzar-nos per un futur millor. Volem fer caure espigues d'or en tots els àmbits de la vida quotidiana: l'economia, la societat, la cultura, el lleure. Ens hem de sentir sempre còmodes en el nostre tarannà positiu. Res ni ningú no ens pot despistar del nostre afany per construir un país per a tothom, sense apriorismes, sense renúncies, sense fites inassolibles que puguin crear frustració, confiadament i generant confiança, pacíficament i transmetent pau, democràticament i vivint diàriament la democràcia.

Per això són tan adients aquells versos de Miquel Martí i Pol: «No vull encomanar recels. Només / proclamo la certesa d'un camí / i una ja insubornable voluntat / de caminar.» Certament, tenim un camí, que no és del tot planer, però que sens dubte és el nostre camí, el que volem fer, el que tenim el dret de fer, amb perseverança, amb voluntat integradora, amb tarannà escrupolosament democràtic.

Demà tornarem a viure una Diada històrica, i estic convençuda que novament serà la celebració cívica i festiva d'una Catalunya dempeus, que es mobilitza per un millor futur social i nacional i que manifesta als quatre vents la majoria d'edat d'un poble que es planteja horitzons de plenitud.

Els desitjo a totes i tots vostès una molt bona Diada nacional. Visca Catalunya!

Presentació del llibre *El Parlament de Catalunya. República, guerra civil i exili*

Palau del Parlament, 30 de setembre de 2013

Em plau adreçar-los unes paraules per cloure aquest acte de presentació del llibre *El Parlament de Catalunya. República, guerra civil i exili*. En primer lloc, vull felicitar la seva autora, tot agraïnt-li que, quan feia la tesi doctoral sobre la Generalitat i el president Irla, pensés que tota aquesta documentació recollida no es podia deixar de banda, ni podia ser un capítol o tres capítols més d'aquella tesi doctoral, i que, per tant, pensés en una altra obra que completés la nostra història recent. Perquè, en definitiva, tots hem nascut, o quasi tots, al segle xx, i no coneixem suficientment la nostra història, perquè van intentar esborrar-la. Els qui vam estudiar a les escoles de l'època franquista coneixíem molt els *Reyes Católicos* i el Cid Campeador, però no coneixíem res dels nostres presidents, del Parlament i de la història de Catalunya.

Crec que la presentació de la teva tesi doctoral per part del president Benach és un precedent positiu. Per tant, penso que és important presentar l'obra aquí.

Com deia la doctora Mercè Morales, aquest palau era l'edifici militar per excel·lència de la ciutadella construïda mesos després de la desfeta del 1714 com a instrument de repressió contra els catalans, perquè no tornessin a alçar-se. I ara, ironies de la història, això sempre ho dic, s'ha convertit en el lloc de la paraula. És una mica aquesta contradicció que de vegades tenim els catalans, o que diuen els de fora que tenim. Perquè, malgrat que era un lloc de guerra i un lloc de repressió, nosaltres vam capgirar la situació i aquí es debat, es discuteix i es pacta. I això és part de l'estil, del tarannà, dels catalans.

Els catalans i les catalanes s'han sabut mobilitzar, però, a més, ho han fet amb un caràcter festiu, reivindicatiu i, sobretot, pacífic.

Ens interessen els fets exposats al llibre, perquè són una manera de connectar la nostra història. Perquè quan algú afirma que les autonomies van néixer el 1978, repliquem remuntant-nos al segle xi i aclarint, en tot cas, que el que es va crear amb la Constitució del 1978 és l'estat de les autonomies. L'any 1977, quan Tarradellas va venir a Catalunya, i al cap de vint dies d'aquella manifestació que, tal com deien els diaris, va portar «un milió de catalans al carrer» i en què tots cridàvem «llibertat, amnistia i estatut d'autonomia», es va dictar un reial decret amb el qual es restablien les institucions catalanes. I, per tant, sempre hem parlat de la Generalitat recuperada, de la Generalitat restablerta. Ja no parlo de molt abans, però la història de Catalunya va molt més enllà.

I la història de Catalunya, la més recent, la que explica la doctora Morales en aquest llibre, ens interessa, perquè si agafes el llibre i llegeixes alguns dels discursos, et recorden discursos que també s'han fet en aquesta casa els darrers trenta-cinc anys. I penses que la història es repeteix. I no ho dic amb pessimisme. Hem de saber recordar la història perquè el que no ha funcionat no es repeteixi, per aprendre dels errors i saber caminar cap al futur.

El llibre explica un temps molt llarg i agitat: uns pocs anys de Generalitat republicana, però entremig els fets del 1934, i després la suspensió de l'autonomia, quaranta anys de dictadura franquista i el començament d'una nova etapa democràtica. Realment, han estat molts anys amb una història molt complicada i agitada.

Ara estem en un moment històric molt important i il·lusionant. I és un temps històric que no depèn només dels representants del poble —els polítics, els diputats, els governs—, sinó que aquest acompanyen la societat civil. La societat civil s'ha mobilitzat. Els catalans i les catalanes s'han sabut mobilitzar, però, a més, ho han fet amb un caràcter festiu, reivindicatiu i, sobretot, pacífic. I la imatge que dona Catalunya és una imatge de gent assenyada, de gent pacífica; de gent, però, que té molt clar cap on vol anar.

I tots som molt responsables que aquest moment històric surti bé. Ho som els polítics, els diputats i el govern, però també depèn del tarannà dels catalans i les catalanes que això surti bé. Per tant, hem de ser capaços de fer que aquesta història que va des del 1932 fins al 1980, lligui amb la història del 1980 al 2013, 2014 o 2015. Però el que és important és que el final d'aquesta història sigui positiu.

D'altra banda, vull dir que la legislatura del 1932 no hi havia ni una sola dona. Vivíem altres èpoques, en què tota la societat, en aquest sentit, era molt tradicional. L'any 1980 van entrar vuit diputades, i ara en tenim gairebé seixanta. Som el 43 per cent, i això és molt important.

També vull dir que la mitjana d'edat és ara de quaranta-cinc o quaranta-sis anys, i que aquesta legislatura, la que vam iniciar ara fa sis mesos, el 50 per cent dels diputats i les diputades són nous. Per tant, tenim saba nova, gent jove i gent també amb experiència que intentarà fer la seva feina de la millor manera possible per portar el país al futur col·lectiu que volem tots com a poble.

També vull recordar els dos diputats que van reprendre la seva funció com a tals l'any 1980. N'he tingut un de molt visible i present en la meua carrera anterior. És Josep Andreu i Abelló, que va ser president de l'Audiència i el Tribunal de Cassació de Catalunya, en aplicació d'unes competències en matèria de justícia superiors a les dels estatuts del 1979 i el 2006. A més, va ser un dels ponents de l'Estatut del 1979 i va ser col·laborador del president Tarradellas durant la Generalitat provisional.

Crec que hem de tenir un gran record per a tots els diputats d'aquella època, per la feina que van fer, i sobretot la que van fer per donar continuïtat a la institució. I aquí cal esmentar la carta que el president Francesc Ferreras, des de l'exili, va enviar al president Heribert Barrera, com a primer president del Parlament de la democràcia guanyada, i que successivament hem anat rebent dels nostres predecessors (en el meu cas, del president Ernest Benach).

Reitero l'agraïment pel llibre. He intentat també animar tothom a llegir els seus capítols, sobretot perquè crec que ens interessa a tots conèixer de veritat la nostra història.

La història ens ajuda per construir el futur: ens ajuda saber què hem passat, el que hem patit, el que hem fet bé i el que hem fet malament. I crec que ara tots necessitem que el camí que ens espera, el camí de futur, sigui un camí tan ple com sigui possible per al nostre país.

Audiència amb els guardonats amb els premis Josep M. Batista i Roca

Palau del Parlament, 15 de novembre de 2013

Sigueu benvinguts a la seu del legislatiu català, la casa de tothom, la casa en què els 135 diputats, de partits diversos, de grups parlamentaris diversos, representen el poble de Catalunya, amb el seu pluralisme i la seva diversitat.

Vull felicitar l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana, perquè organitza aquest premi des de l'any 1979, de manera que aquesta n'és la vint-i-cinquena edició. Crec que això és positiu, perquè és una manera d'anar posant un granet de sorra en el que nosaltres considerem que és l'ànima del poble català, que és la cultura, la llengua.

I vull donar les gràcies no solament a les persones guardonades que han nascut a Catalunya i resideixen a l'exterior, sinó també els qui sense ser catalans han estimat la nostra cultura i la nostra llengua i han estat capaços de fer d'ambaixadors nostres.

Crec que és molt bo aquest reconeixement. I és molt important que no defalliu, perquè de vegades es pot tenir la sensació que es fa molta feina que no se sap on va a parar. I crec que la vostra ajuda des de l'exterior, des dels països on sou —i sou a pràcticament tots els continents—, explicant la vostra experiència, explicant el vostre compromís amb Catalunya, amb la cultura, amb la llengua, és molt important. En aquest moment, la veu exterior és molt important.

Les mobilitzacions de l'Onze de Setembre de l'any passat i, enguany, la Via Catalana demostren que el poble de Catalunya és un poble en marxa, un poble que es mobilitza, un poble que ha arribat a un punt en què diu: «Ja sóc prou gran, ja tinc la majoria d'edat per decidir el meu futur.» I és aquí on cal aquesta projecció cap enfora. Penso que la Via Catalana va ser la mostra més clara del que és Catalunya: un poble amb seny i amb cultura, cívica, festiu, familiar i reivindicatiu. Aquest va ser un dels llocs per on va passar la Via Catalana; van venir força diputats. Per als qui ho vam viure, directament o des de casa, des de la televisió, va ser realment un dia emocionant.

I en aquest sentit crec que hem de seguir fent passes, hem de seguir amb aquest tarannà i hem de pensar que arribarà el dia que podrem decidir el nostre futur.

Les mobilitzacions de l'Onze de Setembre de l'any passat i, enguany, la Via Catalana demostren que el poble de Catalunya és un poble en marxa, un poble que es mobilitza, un poble que ha arribat a un punt en què diu: «Ja sóc prou gran, ja tinc la majoria d'edat per decidir el meu futur.» I és aquí on cal aquesta projecció cap enfora.

El 2012 vam celebrar el vuitantè aniversari del Parlament amb un acte molt senzill, però solemne, que va consistir a col·locar les quatre barres, tal com va fer al seu dia el president Macià, per damunt de l'escut d'armes de Felip V que hi havia a la façana del palau, que hi era des del 1939, quan les nostres institucions van ser dissoltes. Per tant, quan surtin veuran que hi ha l'escut amb les quatre barres, tot i que s'ha conservat algun element del de Felip V. Vam considerar que era una manera molt clara d'afirmar: «Aquí és representat el poble de Catalunya, això és el Parlament i aquí hi ha l'escut de la Generalitat.»

Torno a demanar-vos que continueu treballant, que feu d'ambaixadors de Catalunya, que sempre és bo, però encara més en aquests moments. Confiem plenament en la vostra manera d'actuar i de creure en el país. Amb aquest acte d'avui, senzill, però emotiu i solemne, el Parlament, i jo com a presidenta, us agraïm la feina que feu i us demanem que la continueu fent.

Commemoració del Dia de la UNESCO

Palau del Parlament, 15 de novembre de 2013

Em plau molt que, finalment, hàgim aconseguit celebrar l'acte central de la setmana de la UNESCO 2013 en seu parlamentària.

Siguin benvinguts a aquesta casa, una casa amb molts anys d'història. Crec que és positiu que, quan tinc un auditori com aquest, ple de gom a gom, i amb molta gent jove, expliqui una part de la nostra història.

Aquesta casa té prop de tres-cents anys. Es va construir després del 1714 i formava part d'una ciutadella, d'aquí el nom del parc que l'envolta. La ciutadella constava d'una sèrie de fortificacions que es van construir per ordre del monarca Felip V com a instrument de repressió dels catalans. No era una eina de defensa de la ciutat només, sinó, sobretot, d'advertència als catalans perquè no es tornessin a alçar.

Això va ser així durant molt de temps, i l'edifici per excel·lència era aquest palau, que feia d'arsenal, de lloc de les armes. Al cap de cent cinquanta anys, alguns dels edificis que formaven aquella ciutadella es van enderrocar i aquest es va rehabilitar amb la idea de convertir-lo en palau reial, una funció que no va complir mai. L'any 1900 l'ajuntament de Barcelona el va destinar a museu municipal de la ciutat.

I va ser museu municipal fins el 1932, que, ja en temps de la Generalitat republicana, el president Francesc Macià acorda amb l'ajuntament que sigui seu del legislatiu. I així és durant set anys, del 1932 al 1939. Després vam perdre les nostres institucions. L'ajuntament el va tornar a fer servir de museu municipal durant una època fins que a l'últim, el 1980, amb les primeres eleccions democràtiques, va tornar a ser seu del Parlament, i fins avui.

I, ves per on, el que era un lloc concebut per a les armes, com a instrument de repressió, s'ha convertit en el lloc de la paraula, aquesta paraula que forma part de l'ADN dels catalans: parlar, pactar, negociar...

Catalunya culturalment és un país, un poble fort. Sentim la cultura com un signe de la nostra identitat com a poble i, gràcies al fet de defensar les nostres tradicions, la nostra cultura i la nostra llengua, hem pogut sobreviure amb una identitat pròpia i ens hem obert al món. La frase «Catalunya al món» no és una frase qualsevol, sinó que té contingut, i el contingut comença per la defensa de la nostra cultura, la nostra llengua i les nostres tradicions.

Bona part d'aquesta fortalesa del nostre poble rau en la constància, en el compromís i en la determinació d'entitats i de persones com les que avui són en aquest auditori, com les que representen les quatre branques de la xarxa civil UNESCO i que fan que Catalunya no sigui un poble vulgar, un poble prescindible, un poble apagat, sinó, al contrari, un poble amb ànima, amb esperit i amb força.

Aspirem i aspiren a fer de Catalunya una nació UNESCO, un país impregnat dels valors que del 1945 ençà inspiren i impulsen la UNESCO en el marc del sistema de les Nacions Unides.

Aquestes no són paraules meves, són paraules d'un expresident del Parlament, que ara ja és mort, que l'any 1989 va anar a un acte d'un poble del Berguedà i va dir això: «Si fóssim vulgars, ja no existiríem». Quanta raó que tenia! Però la no-vulgaritat es deu, en part, a la feina que fan vostès i a la feina que fa la nostra societat civil.

Per això, per aquest motiu entre d'altres, s'imposa aquí i avui el reconeixement a una trajectòria remarcable, la de la xarxa civil UNESCO a Catalunya, una trajectòria que porten a terme al servei dels ideals, els principis i els objectius de la UNESCO, que són uns ideals, uns principis i uns objectius a favor de l'educació, de la ciència i de la cultura.

El lema del 2013 ens proposa una imatge molt suggestiva, la d'un brollador constant, una font d'on constantment brolla aigua; és una font d'inspiració, d'iniciativa, positiva. Crec que en aquest moment qualsevol missatge que es pugui donar des de la política, des de la societat civil, ha de ser positiu, perquè això ajuda a tenir més ànim i a ser més optimista.

La UNESCO interpella i empara moltes actuacions i perspectives amb un únic fil conductor: la consecució d'una pau duradora, fonamentada en la solidaritat intel·lectual i moral de la humanitat i en el respecte del nostre entorn humà i natural.

Si mirem el preàmbul de la Constitució de la UNESCO, del 16 de novembre del 1945, podem constatar la vigència i la validesa de les reflexions que es feien llavors, i parlo de fa seixanta-vuit anys. I n'he extret dos paràgrafs. El primer diu: «Atès que les guerres neixen en la ment dels homes, és en la ment dels homes on han d'erigir-se els baluards de la pau». I el segon: «L'àmplia difusió de la cultura i l'educació de la humanitat per la justícia, la llibertat i la pau són indispensables a la dignitat humana i constitueixen un deure sagrat que totes les nacions han de complir amb un esperit de responsabilitat i d'ajut mutu».

Aspirem i aspiren a fer de Catalunya una nació UNESCO, un país impregnat dels valors que del 1945 ençà inspiren i impulsen la UNESCO en el marc del sistema de les Nacions Unides. No partim de zero, al contrari; som legataris i alhora transmissors a les generacions futures de la Catalunya de la pau i treva del segle XI; de les Corts Generals del segle XIII; de la Catalunya digna de Pau Casals i del cardenal Vidal i Barraquer —hem celebrat enguany el setanta aniversari de la mort a l'exili de qui anomenaven *el cardenal de la pau*—; de la Catalunya que té cura del paisatge físic i humà; de la Catalunya creativa, amb talent, que produeix i celebra; de la Catalunya que s'emociona amb el fet casteller i la sardana, i que s'identifica també amb els valors comunitaris que porten implícits; de la Catalunya europea i europeïsta, però oberta a la Mediterrània i al món, i de la Catalunya fonamentada en la convivència, en el pactisme i en el diàleg.

Aquesta és la Catalunya de tots vostès, la xarxa civil que representen i que han vingut d'arreu del país i també d'altres terres de parla i cultura catalanes, en un acte de militància per uns valors forts i perdurables que han de permetre bastir els veritables baluards de la pau.

Totes les persones que formen part de les associacions i els clubs, de les biblioteques, de les càtedres i escoles UNESCO, són l'avantguarda cívica d'una opció de país que l'Estatut té en compte a l'article 198. Prou saben que en aplicació d'aquest precepte el president de la

Generalitat va signar, a París, el mes de juny passat, el conveni que garanteix a Catalunya presència directa a la UNESCO: educació, ciència i cultura per a una Catalunya millor, per a un món millor.

Miquel Martí i Pol, de qui hem commemorat la mort ara fa deu anys, escrivia: «La pau no és un cop de vent sobtat/,sinó la pedra en la qual cada dia/cal esculpir l'esforç de conquerir-la». Precisament aquests són els versos que vaig triar recitar, el dia 11, com a contribució a un programa commemoratiu de Catalunya Ràdio, perquè pensava que és bo recordar, sobretot, que la pau no es guanya perquè sí, sinó que l'hem de conquerir, i que, per tant, l'hem de treballar sense descans dia a dia.

Per això, els vull expressar l'agraïment pel seu activisme, pel seu compromís amb els valors de la UNESCO i per la seva perseverança, tres conceptes que avui són molt importants; tres valors que en molts àmbits de la vida necessitem: activisme, compromís i perseverança.

Commemoració del trentè aniversari del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada

Barcelona, 11 de desembre de 2013

Agraeixo al conseller de Justícia la seva invitació a cloure aquest acte, que és un acte de celebració, és un acte d'aniversari, és un acte festiu.

Alguna cosa té, aquest departament, que, malgrat que es digui que és la ventafocs de qualsevol govern, la gent que hi és no se'n vol anar, i a més crea llaços, imprimeix caràcter. I crec que en una celebració com aquesta es nota.

El Centre d'Estudis és realment una estructura d'estat. En aquell temps, al començament, el que volíem era que fos un projecte innovador, l'avantguarda en moltes coses que s'havien de fer. Hi teníem una directora, l'Esther Giménez-Salinas, que no calia empaïtar-la. S'inventava les coses com fos, i creava estructures, i feia. En el cas del Xavier Hernández, va ser el primer director general d'una gran estructura que cap altra autonomia no ha volgut tenir, que quan el conseller Bassols la va reclamar no ho va entendre ningú, ni tan sols el ministre de Justícia d'aleshores. Va dir si estàvem bojos o què ens passava, als catalans, que volíem les presons. Doncs volíem les presons i tot el que donés força a Catalunya, al govern, ja que si no podíem ser un estat sí que érem una nació sense estat que volia tenir estructures d'estat. I segur que el conseller Bassols recorda que moltes vegades li preguntaven per què s'havia ficat en un tema com aquest. La resposta era clara: perquè ens agradava, perquè hi volíem treballar.

Quan el conseller parlava d'estructures d'estat, jo recordava que fa uns anys el president Pujol reclamava més cotes d'autogovern per a Catalunya: no volia quedar-se amb el que tenia, sinó que volia més. Parlava de tot el que servia per fer créixer el país. I en aquest cas el Departament de Justícia es va crear l'any 1980, per voluntat del president Pujol, que deia que volia un Departament de Justícia amb prestigi i que, a més, un país necessitava tenir un Departament de Justícia. Després, aquest departament, des del 1980 fins ara, ha crescut molt i ha estat l'avantguarda pel que fa a les lleis penals.

|| Érem una nació sense estat que volia tenir estructures d'estat.

Parlaré només de dos o tres punts, que van ser discutits, debatuts internament, treballats, negociats, i que es van aconseguir. Un, i molt important, és que la majoria d'edat penal passés dels setze als divuit anys. No ho volia ningú, no ho entenia ningú. I ningú no entenia que

els nois entre setze i divuit anys eren menors, que la seva capacitat era diferent de la d'un adult. Però ho vam aconseguir, amb constància, perseverança. I, a més, vam aconseguir tenir un model de justícia juvenil que copiaven a l'estat espanyol. Ens demanaven que els seus menors que havien comès una infracció penal important poguessin venir a complir la seva mesura a Catalunya. I això es va assolir en part gràcies al germen que el Centre d'Estudis dels anys 1980, 1981 i 1982 va crear a partir de les primeres transferències de menors. Penso que era important dir-ho. Una altra fita fou el codi penal del 1995, el codi de la democràcia, que va quedar a mig camí perquè en aquell moment hi va haver molts problemes, com l'assassinat de les noies d'Alcàsser, que van obligar el govern d'aleshores a no fer un codi penal encara més agosarat. Per primer cop a Catalunya es va aconseguir que la presó no fos l'única alternativa. I va ser des d'aquí que vam començar amb la mediació penal, amb la mediació civil, amb la resolució alternativa, amb tot. Crec que això també és bo dir-ho, i que si abans, l'any 1980 o el 1985, anàvem a Holanda, a Dinamarca, per estudiar com tractaven els menors, després eren ells els qui venien aquí per visitar els nostres centres i conèixer la nostra política de menors. Per tant, tot això fou possible gràcies al Centre d'Estudis.

Avui pensem en quines estructures d'estat podem tenir i mantenir perquè el dia de demà tinguem realment un país com el que tots desitgem.

Al Centre d'Estudis hi havia gent que tenia iniciativa, inventiva, interès, vocació, professionalitat, i que, a més, s'estimava la justícia i pensava que havien d'aconseguir per a Catalunya una justícia de primera qualitat. No sé si l'hem aconseguida, però el que està clar és que la il·lusió continua.

I una tercera cosa que vam fer, i molt important, i que ara no sé si s'aconseguiria, és el famós conveni amb el Ministeri de Justícia i amb el Consell General del Poder Judicial l'any 1990 perquè la formació de jutges, magistrats i fiscals es fes des de Catalunya i des del Centre d'Estudis. Jo no sé si avui això ho podríem aconseguir. No ho sé, ho deixo a l'aire. El que sí que és cert és que l'any 90 ho vam aconseguir. I això crec que s'ha de dir en veu alta, perquè tots els qui sou aquí heu tingut la vostra part perquè el Centre d'Estudis avui sigui un centre de primera, sigui un instrument molt important perquè la justícia estigui al dia. Tinguem en compte que ja des de l'any 1980 al Departament de Justícia, i segur que altres departaments també ho han fet, es treballava molt pensant en quines cotes d'autogovern més altes podíem tenir. Avui pensem en quines estructures d'estat podem tenir i mantenir perquè el dia de demà tinguem realment un país com el que tots desitgem.

Lliurament dels premis Ateneus 2013

Palau del Parlament, 16 de desembre de 2013

És un honor per al Parlament acollir avui la celebració d'aquest trentè aniversari de la Federació d'Ateneus de Catalunya i l'acte de lliurament de la vint-i-quatre edició dels premis Ateneus.

Sé que hi ha una exposició itinerant titulada «Catalunya, terra d'ateneus» que reivindica, precisament, la tradició i l'arrelament del fet ateneista a Catalunya. Doncs bé, si Catalunya és terra d'ateneus, el Parlament és sempre, i sobretot avui, la casa de tots i totes vosaltres. Per tant, en primer lloc, permeteu-me que us doni la benvinguda a casa vostra.

Els parlaments que hem escoltat tenen dos temes en comú: el manteniment de la tradició ateneista, adaptant-la a la modernitat i a les necessitats reals de Catalunya, i l'estima pel nostre país, l'estima per Catalunya.

S'ha comentat que l'any que ve commemorarem el Tricentenari de la desfeta del 1714. I vull començar amb unes breus paraules sobre on som. A mi m'agrada, quan tinc un auditori tan gran com el d'avui, i la trobada és amb motiu d'una tradició de país, com avui, explicar on som. Perquè saber on som ens permet albirar el futur molt millor.

Per ironies de la història, aquest lloc, que va ser concebut per a la repressió dels catalans, s'ha convertit en el lloc de la paraula, en un lloc que explica clarament com som, la nostra manera de ser. Els catalans som dialogants, som negociadors, volem parlar. Ara volem decidir, creiem que el poble de Catalunya ja és prou madur, que ja ha arribat a la majoria d'edat per poder decidir el seu futur. I des d'aquesta casa, els parlamentaris i les parlamentàries volem seguir escrivint la història, i que aquesta història sigui la història d'un bon futur per al nostre país i per als catalans i les catalanes.

Abans, quan he rebut la junta de govern de la Federació d'Ateneus de Catalunya, els comentava que era positiu fer celebracions com aquesta, perquè permeten que ens trobem molta gent lligada per uns objectius comuns. I els deia que això és bo, perquè sempre és positiu tenir algun motiu de celebració.

Moments com el d'avui ens permeten fer, diguem-ne, un parèntesi en el camí amb motiu del que ens enriqueix, el que estimem, com les tres entitats més que centenàries a les quals avui s'ha atorgat un diploma.

És important fer aquest reconeixement a les persones que fa cent i fa cent cinquanta anys van voler crear un ateneu a la seva ciutat, al seu poble, els fills i els néts de les quals avui formen part d'aquests ateneus, cosa que lliga també amb la constatació que els ateneus són una antiga tradició, però han aconseguit adaptar-se a la nova realitat, a la modernitat, han sabut implicar gent jove, i han sabut convertir-se en una història que passa de pares a fills i

néts, que són els qui fan créixer aquesta història. Ho hem vist amb els premis i els diplomes que hem lliurat, perquè la majoria dels qui heu pujat aquí sou joves, i això és important, perquè significa que hem aconseguit no solament fer arrelar els ateneus, sinó fer veure a la gent jove que hi tenen un futur, un futur col·lectiu, un futur per al seu país, per al seu poble, per a la seva ciutat. Per tant, amb els ateneus fem país. L'ateneu és una comunitat de persones, una comunitat de persones d'un poble, una ciutat, una comarca, un país. Per tant, crec que hem de seguir animant aquestes entitats, de la mateixa manera que vosaltres mateixos us heu de seguir animant per treballar pel vostre poble, per la vostra ciutat, pel vostre país, per Catalunya.

Catalunya és ànima social i ànima nacional. I no podem separar l'una de l'altra. Si anessin separades, no seria Catalunya. Crec que ho hem de tenir molt clar. Perquè tenint un país com el que tenim, petit, i essent una nació sense estat, de moment, som capaços d'acollir gent de tot arreu.

Us vull felicitar per moltes coses. Permeteu-me, però, que en digui tres. Una, per la capacitat de resistència que han tingut les vostres entitats. Totes tenen molts anys i han passat de tot. I avui són aquí, i són més fortes que fa cinquanta anys o que en fa vint, cosa que vol dir que aquesta capacitat de resistència és part del nostre ADN. Una altra, el compromís; el compromís amb la llengua, amb la cultura, amb la gent, amb la vostra vila i el vostre país. I, tercera, la cohesió. Un dels premis que hem donat ha estat per la cohesió social. Ho ha ressaltat la regidora Francina Alsina: 300.000 voluntaris. I coincidirem en afirmar que el fet que Barcelona hagi estat escollida la capital europea del voluntariat ens ha d'omplir de goig.

Ahir, molts de nosaltres vam fer de voluntaris a *La Marató* de TV3. Vint-i-un anys de marató. I en aquests anys tan durs econòmicament, la gent ha seguit fent la seva donació. I això emociona. I això és important que ho tinguem clar i que ho expliquem. La societat catalana és solidària. Aquest darrer mes en tenim molts exemples per posar, a més de la marató; fa quatre dies, el Gran Recapte; fa tres setmanes, el Congrés del tercer sector social, que va aplegar un miler d'entitats. Això és Catalunya. Catalunya és ànima social i ànima nacional. I no podem separar l'una de l'altra. Si anessin separades, no seria Catalunya. Crec que ho hem de tenir molt clar. Perquè tenint un país com el que tenim, petit, i essent una nació sense estat, de moment, som capaços d'acollir gent de tot arreu.

Els darrers deu anys han vingut un milió de persones de continents, races i cultures diferents. I no tenim cap problema de convivència. Aquesta és una història d'èxit. Com ho va ser fa molts anys, quan va venir gent d'arreu d'Espanya, gent, avui, arrelada. Els seus fills, els seus néts, són catalans. I tot això ha servit, a més, perquè la nostra llengua i la nostra cultura es mantinguin.

I això, a què i a qui és degut? Doncs a gent com vosaltres, a entitats com les vostres, perquè durant segles no hem tingut institucions per salvar els nostres mots, com deia el poeta, però sí entitats de la societat civil que ens han salvat. I, per tant, això ha de continuar, s'ha de mantenir i ha de créixer. Perquè si algun dia som el que volem ser, hem de tenir entitats fortes, amb compromís, perseverança i resistència, com les vostres.

Pregó de la festa major de Sant Antoni

Vila-seca (Tarragonès), 16 de gener de 2014

Em plau adreçar-vos unes paraules com a pregó de la festa major d'hivern que celebren amb motiu de la festa de sant Antoni Abad, que, juntament amb sant Esteve, és el vostre sant patró, i especialment quan som a l'inici d'un any intens i ben especial. L'alcalde ja ho ha indicat: un any que es commemora el Tricentenari, i que el poble de Catalunya vol decidir el seu futur, un any ple de llum i esperança en els nostres reptes pendents, individuals, familiars i col·lectius.

Tothom, homes o dones, joves o grans, normalment en acabar l'any i començar-ne un de nou, fa una mica de balanç, i a vegades el balanç no vol dir que hagi de fer grans discursos, significa que mires endins i revises el que ha passat i cap on vols anar, i aquest any 2014 aquests reptes personals, familiars i col·lectius són importants. Parlaré de la festa, de l'àmbit social i econòmic en què ens trobem, de futur i del moment transcendent que vivim. I quan em refereixo a reptes personals, individuals i col·lectius, parlo de petites i grans coses, parlo de les famílies que han passat anys molt difícils, que han tingut molts problemes laborals, personals, familiars, però que se n'han sortit. Parlo de les persones joves que han acabat els estudis i no troben feina, i esperen que el 2014 els doni aquella feina que esperen, parlo de l'avi o l'àvia o de la persona jubilada prematurament i que encara se sent amb moltes forces per seguir treballant, per poder donar alguna cosa del que ha après durant la seva vida. I, per tant, desitjo que al 2014 aquests reptes personals, individuals, familiars i col·lectius puguin ser una realitat per als vilatans d'aquesta magnífica població.

El procés sobiranista que hem encetat no pot tenir un final feliç si no va acompanyat de la recuperació econòmica i de la superació de la crisi. Tinc la confiança que durant el 2014 el poble català tindrà ocasió de fer realitat el seu desig i el seu somni de continuar essent, de viure, de conèixer i sobretot de decidir, i que ho farem a la nostra manera, a força de diàleg i de concòrdia, pacíficament i buscant la cohesió.

Quan venia cap aquí, hem entrat i he dit al meu marit: «Això és Vila-seca?» Vila-seca, jo la conec, però l'he coneguda sempre de dia, no de nit. Doncs bé, avui he vingut a la nit i he vist Vila-seca amb els llums, amb aquesta ciutat tan moderna, que sap i ha sabut recuperar tot el que tenia d'antic, començant pel mateix ajuntament, i que veus com ha canviat, i només fa vint anys d'aquest gran canvi, i jo crec que, d'això, vosaltres us n'heu de sentir orgullosos. I jo, com a presidenta del Parlament, també, perquè crec que és d'aquesta manera com hem

estat capaços de fer un país gran. I el país gran comença pels municipis, pels ajuntaments, per la gent dels municipis i dels ajuntaments. En aquest context en què tinc l'honor de ser la pregonera, vull agrair la invitació que em va fer el vostre alcalde, de compartir aquesta estona amb tots vosaltres en aquest inici de la festa, i l'hospitalitat i l'oportunitat que m'heu ofert per poder-vos fer arribar unes paraules d'encoratjament, de confiança i d'autoestima.

Us convido a participar activament en els actes programats per a aquesta festa major, que són la culminació d'una feina que mobilitza persones i entitats perquè per uns dies hi hagi el caliu, la gresca i la tradició que defineixen arreu les festes patronals. Fent la vostra festa major, recuperant tradicions, feu comunitat, feu vila i feu país, i alhora obriu Vila-seca a tothom que vulgui compartir un espai de festa i d'identitat. Per això vull expressar l'agraïment a les persones i les entitats que, amb la seva feina desinteressada, fan possible, un any més, la vostra festa major. Una festa que té el tret de sortida avui amb el pregó, i l'acte central de la qual ens recorda que la història d'aquest municipi té capítols escrits en matèria equestre: les curses de cavalls tenen una llarga tradició a la vostra vila, se celebren des de final del segle XIX, i fan que cada any uns quants milers de persones vinguin a Vila-seca com a experts o com a afeccionats. El Cós de Sant Antoni va ser declarat element festiu tradicional d'interès nacional pel govern de Catalunya i està inscrit al catàleg de patrimoni festiu de Catalunya. A més, s'han organitzat molts altres esdeveniments, per a grans i petits, concerts, balls, gegants, pallassos, teatre, competicions, ben bé una quarantena d'actes que faran gran la festa i que us en faran gaudir en l'àmbit familiar i comunitari, sabent-vos poble i part imprescindible d'un gran país, amb una identitat pròpia que s'expressa joiosament en la festa i el lleure, com també ho fa en el treball.

Com a presidenta del Parlament, també vull transmetre-us un missatge de normalitat democràtica, de serenor, i de confiança en el futur. Vivim moments complicats, tots ho sabem, i nosaltres, com a responsables polítics, hem de dir les coses clares, i les hem d'acompanyar de missatges de confiança en el futur. Vivim moments encara durs per a moltes persones i famílies catalanes, però també moments transcendents. Les institucions treballen perquè tots plegats puguem sortir aviat de la crisi, i en les millors condicions possibles. Han estat i són moments de sacrifici, però també de complicitats, i no podem renunciar a l'esperança.

Vull destacar, en aquest punt, el gran paper que han assumit les famílies els darrers temps, fins al punt d'esdevenir un autèntic matalàs que ha esmorteït els estralls de la crisi i ha preservat la cohesió social. Hi ha indicis que la recessió ja ha arribat al final i que comença, d'una manera molt prudent, la remuntada econòmica. Ara bé, aquests set anys, si les famílies han sobreviscut, ha estat gràcies a elles mateixes i a la seva solidaritat. Segur que coneixeu famílies que han viscut en carn pròpia problemes de feina, d'atur, de malalties, d'inseguretat, però la família s'ha posat al capdavant, i ha dit *som aquí per ajudar*, però no tan sols la família, sinó també la mateixa societat. En aquests tres anys que he estat presidenta del Parlament i que m'ha tocat viure moments molt complicats, he tingut l'oportunitat de parlar amb molta gent, de celebrar molts actes, de presidir moltes celebracions, aniversaris..., i sempre dono exemples en aquest sentit, missatges d'esperança.

D'altra banda, estem fent passes sòlides per poder exercir el dret de decidir. Som un poble madur, som un poble en marxa. Catalunya és un poble que es mobilitza i que fa, per

l'Onze de Setembre, un esclat de civisme i de convivència, som un poble que sap combinar afirmació nacional i reivindicació, i que no renuncia a horitzons de plenitud. El procés sobiranista que hem encetat no pot tenir un final feliç si no va acompanyat de la recuperació econòmica i de la superació de la crisi. Tinc la confiança que durant el 2014 el poble català tindrà ocasió de fer realitat el seu desig i el seu somni de continuar essent, de viure, de convida i sobretot de decidir, i que ho farem a la nostra manera, a força de diàleg i de concòrdia, pacíficament i buscant la cohesió.

Avui mateix, al Parlament, hem tingut el primer ple d'aquest any que encetem, un ple extraordinari en el qual hem aprovat una proposició de llei que demanava al Congrés dels Diputats, d'acord amb la Constitució espanyola, la delegació de la competència estatal sobre referèndums per tal que es pugui convocar una consulta sobre el nostre futur col·lectiu.

I aquesta nit aquí, a Vila-seca, i en aquesta conjuntura tan rellevant, vull insistir en la importància de viure la festa, de fer-nos-la ben nostra, de ser-ne protagonistes. La festa és important i és ben necessària encara que hi hagi dificultats i que moltes persones i famílies visquin de primera mà els estralls d'una crisi econòmica greu. La festa ens permet, per uns moments, oblidar les dificultats que vivim, i també constatar i difondre la vitalitat del nostre poble, i la defensa i el conreu de les nostres tradicions. El valor de la festa i de l'esperit festiu, unit a altres valors, com el treball ben fet, l'excel·lència, la sensibilitat, el talent, l'esforç o l'emprenedoria, es troba a la base d'una societat que vol progressar, i és imprescindible si volem millorar el nostre entorn.

Us encoratjo a fer pinya en el projecte col·lectiu que signifiquen Vila-seca i Catalunya, des del conreu de la identitat i des de la perseverança en la lleialtat, aquests valors tan positius i de futur. Us encoratjo a creure sempre en el futur de Vila-seca, del Camp de Tarragona i de Catalunya, i també a seguir-lo construint dia a dia. Nosaltres ho hem de seguir fent, la nostra responsabilitat política ens ho exigeix, encara que ho fem perquè sentim aquesta vocació de servei, però vosaltres, com a ciutadans i ciutadanes de Catalunya i com a vilatans de Vila-seca, també. El que pugui fer cadascun de nosaltres servirà per millorar i per seguir construint el nostre país. I des de la plena consciència dels moments de dificultat que vivim, aprofitant les oportunitats de cohesió que hi ha, i també amb l'ambició i l'autoestima de qui se sap un gran poble, continuem treballant.

Sou una gran vila, formeu part d'una gran comarca, tots plegats som un gran país, i segur que ens en sortirem. Com a presidenta, us vull expressar, per acabar, el meu millor desig per a Vila-seca i totes les vostres famílies, que els veïns i veïnes d'aquest municipi però també totes les persones que els han volgut acompanyar aquests dies, familiars, amics i gent que vindrà, sobretot per les curses de cavall, tingueu prosperitat i harmonia aquests pròxims mesos, i que l'any 2014 sigui per a tots vosaltres un any ple de llum i d'esperança.

Visca Vila-seca, visca Catalunya!

Recepció d'una delegació d'hereus i pubilles i de Foment de les Tradicions Catalanes

Palau del Parlament, 21 de maig de 2014

Em plau saludar-vos a tothom, els hereus, les pubilles, els hereuets, les pubilletes, els fadrins, les fadrines, els fadrinets, i donar-vos la benvinguda al Palau del Parlament.

Sabeu que és la primera vegada a la història d'aquesta cambra que hi ha una presidenta del Parlament. Això és molt important per a la normalitat democràtica, perquè el món està format per homes i dones, i per tant s'ha de conèixer l'opinió de tothom, hem de poder decidir tots, i la decisió d'un home i una dona pot ser molt millor que no la d'un sol home i la d'una sola dona.

De moment tampoc no hi ha hagut mai cap presidenta de la Generalitat. I el president Artur Mas és el que en fa 129. Què vol dir, això? Que el segle XIV es va designar el primer president de la Generalitat, i per això la Generalitat té una història de la qual vosaltres, en el paper que feu aquest any, de pubilles i hereus, heu de fer d'ambaixadors per tot Catalunya. Perquè el Foment de les Tradicions Catalanes, i saludo aquí el responsable —que ho fa molt bé a l'hora d'adaptar a la realitat actual una tradició de tanta història com és el pubillatge—, escull els nois i les noies que puguin demostrar un coneixement ampli de la història de Catalunya, de la nostra cultura, de la nostra llengua, per poder-los traslladar per tot Catalunya, perquè tothom conegui aquesta tradició que, d'una banda, és molt antiga i, d'una altra, volem que sigui molt moderna i que es mantingui.

Vull felicitar la pubilla i l'hereu pel que ens han llegit. Perquè es nota que està fet amb el cor, amb el coneixement i la voluntat de ser i de demostrar que som, i crec que això és molt important.

Ja fa tres Onzes de Setembre que Déu n'hi do! Ara, el pròxim serà tremend. Crec que és important, però, que valorem la convivència cívica, pacífica, reivindicativa. Els catalans som així.

La Maria ens parlava de la història. Jo us explicaré també una petita part de la nostra història, de la història del parlamentarisme. I podrem parlar de les assemblees de pau i treva, a les quals es va referir Pau Casals al 1971, a la Cort Comtal i a les corts catalanes, que es van reunir en diferents ciutats de Catalunya fins al 1714, de què celebrem el Tricentenari, i en què les nostres institucions van ser suprimides.

Però enguany també celebrem el centenari de la Mancomunitat, que no tenia poder polític. La Mancomunitat va ser una iniciativa molt important del president de la Dipu-

tació de Barcelona, que va ser president de la Mancomunitat, Enric Prat de la Riba, que va plantejar que, si s'unien les quatre diputacions catalanes, que eren els únics òrgans administratius que existien en aquell moment, podien fer moltes coses positives per al país.

I de fet, ara, quan parlem d'estructures d'estat, parlem d'algunes estructures d'estat que es van crear fa cent anys, com l'Institut d'Estudis Catalans, les normes ortogràfiques que devem a Pompeu Fabra o altres actuacions, tant d'infraestructures com socials i educatives. I tot això fa cent anys que es va fer, i continua viu i adequat a l'actualitat i forma part de la nostra història.

I vull lligar això amb el que deia l'hereu, que ha parlat de valors, de l'esforç, de la il·lusió, de la iniciativa, de la voluntat de ser i de fer; això a la vostra edat és molt important. Segur que a casa —i a l'escola— sentiu que constantment us diuen: «Heu d'estudiar, us heu de formar», «Heu de compartir» o «Tanqueu el llum, perquè no hem de gastar tant», i aquesta és l'educació que heu rebut, que portareu durant tota la vida a sobre i que recordareu molt. Quan sigueu més grans, serà com una petita motxilla, positiva, que dureu de tot el que heu après els primers vint anys de la vostra vida. I això no ho oblidareu mai. Per tant, aprofiteu aquests anys, aprofiteu els vostres pares i els vostres mestres, perquè fan el millor que poden per vosaltres, i ho fan perquè el dia de demà molts de vosaltres estigueu asseguts aquí, però ja com a diputats i diputades. Perquè algun de vosaltres es pot dedicar a la política, oi? Algú segur que té vocació política. Però, si no, voldreu participar en les decisions, ser ciutadans de primera, en el sentit de prendre decisions sobre el que s'ha de pensar i decidir.

Som en un any històricament molt important. I en aquesta casa vivim moments delicats, moments de tensió i moments molt positius. I encara en viurem més.

Abans heu fet referència a l'Onze de Setembre. Ja fa tres Onzes de Setembre que Déu n'hi do! Ara, el pròxim serà tremend. Crec que és important, però, que valorem la convivència cívica, pacífica, reivindicativa. Els catalans som així. Tenim seny, tenim rauxa quan toca, però som capaços de reunir-nos dos milions de persones a la Via Catalana i que no passi res, que tot sigui una festa reivindicativa, i n'hem d'estar orgullosos, perquè és una manera de ser que és de tots nosaltres, d'aquest poble, que ens l'ha ensenyada al llarg de la història, i que no podem perdre.

Intervenció en el marc del Dinar de la Cambra: «El Parlament, la societat i el país en uns temps decisiu»

Barcelona, 18 de juny de 2014

En primer lloc, vull agrair la invitació a intervenir en aquest Dinar de la Cambra, el testimoni que feu, i la consagració de la Cambra a les seves finalitats i a la societat catalana.

Tot i els entrebancs i les mancances, Catalunya resisteix i avança gràcies a la seva societat civil, gràcies a la riquesa del seu teixit associatiu, fundacional i corporatiu, sense que es pugui negligir, però, l'empremta globalment positiva de l'autogovern i de les nostres polítiques públiques sobre el país. Podríem afirmar que, si alguna conseqüència molt positiva haurà portat tenir un Estat absent, indolent i, en el pitjor dels casos, bèl·ligerant contra Catalunya i els seus interessos, és que ens hem hagut d'espavilar pel nostre cantó per «salvar els nostres mots» (com deia el poeta Salvador Espriu), per apuntalar la nostra economia i preservar la cohesió social. I val a dir que no ens ha anat tan malament, perquè ens ha exercitat en buscar respostes individuals per resoldre reptes de present i de futur, sense dependre exclusivament de les instàncies públiques.

Vaig prendre possessió com a presidenta del Parlament el 16 de desembre de 2010 (ara fa 3 anys i 6 mesos).

Hi ha una maledicció xinesa que consisteix a desitjar a l'enemic que li toquin viure temps interessants, potser perquè si et toca viure una època avorrida, un pot dedicar-se als seus afers, sense sobresalts ni interrupcions. I Déu n'hi do els «temps interessants» que ens han tocat viure. Ens les hem hagut d'heure amb una «tempesta perfecta», de gestió molt complicada, que arreu ha passat factura electoral als governants de torn, i que ha afectat seriosament l'economia i ha sacsejat la societat. Hem estat vivint una profunda crisi, amb els seus dobles efectes, en termes de perill i d'oportunitat, que hem de saber encarrilar.

Si alguna conseqüència molt positiva haurà portat tenir un Estat absent, indolent i, en el pitjor dels casos, bèl·ligerant contra Catalunya i els seus interessos, és que ens hem hagut d'espavilar pel nostre cantó per «salvar els nostres mots», per apuntalar la nostra economia i preservar la cohesió social.

Hi ha hagut tres fronts: la crisi global, que ha comportat un increment del nivell de pobresa i de la taxa d'atur —sobretot, juvenil—, ajustos i reajustos en un pressupost públic

insuficient, una classe mitjana empobrida, unes pimes molt maltractades, etc.; els agreujants locals, per unes finances públiques en una situació alarmant; i el procés del dret de decidir, on constatem que no hi ha —encara— aquella cultura democràtica a Espanya que entomi —a la manera britànica— la nostra reclamació pacífica, democràtica i festiva de poder decidir el nostre futur col·lectiu.

De fet, aquest quadrienni ve molt marcat per la Sentència del Tribunal Constitucional del 28 de juny de 2010, causant del moviment tectònic del catalanisme polític i cívic que ja es va comprovar en la manifestació multitudinària celebrada a Barcelona el dia 10 de juliol de 2010, sota el lema *Som una nació, nosaltres decidim*, i que ha convertit al sobiranisme tantes i tantes persones que advocàvem per l'encaix i l'entesa.

El Parlament de Catalunya és el termòmetre de la situació social i política. I hi ha hagut molta febre, una febre que va tenir el seu punt àlgid amb la convocatòria *Aturem el Parlament*, el dia 15 de juny de 2011. La societat del malestar i la indignació ambiental, que hi són, reclamen fets i actituds, molta pedagogia i transparència. Per damunt del soroll, hi ha d'haver bona música, que sigui creïble i que tingui qui la interpreti d'una manera solvent: més que mai, és el moment de l'aprofundiment democràtic, del retiment de comptes, de la recuperació de la confiança en les institucions democràtiques, obertes i accessibles...

No hi ha —encara— aquella cultura democràtica a Espanya que entomi —a la manera britànica— la nostra reclamació pacífica, democràtica i festiva de poder decidir el nostre futur col·lectiu.

Com està el Parlament avui, tenint presents les dues legislatures sota la meva presidència? Actualment, tenim set grups parlamentaris, alguns antagònics, i que en tot cas són expressió d'una societat polititzada, mobilitzada... I tant els efectes de la crisi, l'atur i la vulnerabilitat de moltes persones i famílies, com el procés històric sobre el dret a decidir, fan que també el Parlament visqui aquesta efervescència política i es tensioni.

A la IX legislatura (2011-12), s'hi van aprovar 21 lleis, s'hi van validar 5 decrets lleis, i s'hi van aprovar 126 mocions i 42 resolucions, entre les quals la del Pacte Fiscal i la del debat de política general d'octubre de 2012, que va incloure la proposta de celebrar una consulta sobre el futur de Catalunya *prioritàriament* dins la X legislatura.

Pel que fa a la X legislatura, iniciada a finals del 2012, la tensió política és més gran, perquè s'han fet passes cap al 9-N, i això es nota en el debat parlamentari, mentre continuem amb la crisi econòmica. En aquesta legislatura, ja s'hi han aprovat set lleis i s'hi han convalidat vuit decrets llei. Entre les resolucions aprovades, hi ha la de la Declaració de sobirania i de dret de decidir del poble de Catalunya, impugnada pel Govern de l'Estat i que ha estat objecte de Sentència del Tribunal Constitucional.

Entre els projectes legislatius, hi destacaria la llei de la transparència, el dret a la informació i al bon govern; la llei electoral i la llei de consultes populars no referendàries. Confio que, malgrat totes les turbulències del present, puguem enllestir la feina i aprovar —amb el màxim grau d'acord possible— aquesta legislació, tan rellevant. Hauria de quedar molt clar que els moments que vivim requereixen dosis especials de generositat, d'audàcia i de clarividència.

Aquest quadrienni ve molt marcat per la Sentència del Tribunal Constitucional del 28 de juny de 2010, causant del moviment tectònic del catalanisme polític i cívic que ja es va comprovar en la manifestació multitudinària celebrada a Barcelona el dia 10 de juliol de 2010, i que ha convertit al sobiranisme tantes i tantes persones que advocàvem per l'encaix i l'entesa.

Vivim un moment històric, decisiu, dominat pel Procés pel dret a decidir, fenomen polític molt rellevant, que mobilitza socialment, que vol construir. Es un fenomen cívic, no partidista; integrador, i no pas exclouent, que ha rebut l'impuls de moltes entitats. Podem esmentar aquí la reunió constitutiva del Pacte Nacional pel Dret de Decidir, el 26 de juny de 2013; i el *Manifest del Far*, del 8 de maig, publicat per les cambres catalanes, i que és una mostra esplèndida de l'activisme del món econòmic i empresarial i del seu pronunciament cívic.

Parlament, societat i país, en aquesta conjuntura històrica, han d'anar acordats. Més que mai, els arguments de caire social i econòmic, els discursos nacionals i la mateixa dinàmica parlamentària haurien d'estar centrats en el bé comú. Especialment ara, pel caràcter constituent de tot el que estem vivint, i independentment del resultat del 9-N, hem d'estar a l'altura de Catalunya, dels seus reptes i de les seves aspiracions.

Atesos els moments de transició social, política i nacional que vivim, amb l'emergència d'uns nous valors que vénen per quedar-s'hi, i que consoliden els aspectes col·laboratius, estem en disposició de fer el salt qualitatiu que Catalunya ens reclama, al Palau del Parlament, als consells d'administració de les empreses, als tallers, a les aules i a les llars?

Especialment ara, pel caràcter *constituent* de tot el que estem vivint, i independentment del resultat del 9-N, hem d'estar a l'altura de Catalunya, dels seus reptes i de les seves aspiracions.

En aquest punt, resulta rellevant parlar de les dones i la societat en el segle XXI, de com la meitat de la població i el nostre talent podem contribuir a un societat més moderna, més justa, més avançada, amb més qualitat de vida.

Les dones hem avançat sòlidament en molts àmbits de la vida social, pública i privada. Estem vivint els fruits d'un esforç pel canvi cultural i educatiu perquè la igualtat davant la llei sigui igualtat real, a la vida quotidiana, als despatxos i a les fàbriques, als laboratoris i a peu d'obra, etc.

He de posar damunt la taula, però, que l'àmbit empresarial és un dels àmbits amb menor presència femenina pel que fa a càrrecs i funcions directives (com a anècdota, vaig veure unes banderoles a l'acte dels 125è aniversari de la Cambra que ens il·lustraven que en el període 1886-1991 no havíeu tingut cap dona dirigent; i des del 1991, només trenta-dues).

A Europa, només el 3% de les companyies europees que cotitzen en borsa tenen una dona al capdavant. El 97% de les grans empreses de la UE estan dirigides per homes; i les dones hi són el 16,6% dels membres dels consells d'administració (a l'Estat espanyol, hi ha 14% de presència femenina, lluny del 29% finlandès i del 40% que reclamaria la paritat empresarial).

A Catalunya, segons dades del vostre Observatori Dona, Empresa i Economia, hi ha un 29% de firmes catalanes amb presència femenina als consells d'administració (la presència femenina es redueix al 13% de les companyies més grans). Als consells d'administració de les empreses públiques de la Generalitat, la quota d'ocupació femenina és del 22%. Només l'11% de les empreses catalanes a les quals afecta la Llei d'igualtat (les de més de 250 treballadors) tenen un 40% de dones en els seus consells d'administració. El 69% de les empreses no té cap dona a l'equip directiu.

Confio que també el món de les cambres i de l'economia productiva, que tantes mostres ha donat de sintonia i de proactivitat al servei del nostre país, estigui amatent en aquest canvi de paradigma que ens farà millors, també des del punt de vista de la competitivitat econòmica.

El país que volem ser és a les nostres mans, més que mai. No és temps de renúncies ni de febleses. Catalunya pot ser referent com a país avançat en termes de qualitat de vida, de cultura, de justícia social i de qualitat democràtica; pot esdevenir veritablement un model d'economia al servei de les persones, de nació pacífica i medidora, innovadora, militant per la sostenibilitat i per l'aprofitament del talent.

La magnitud dels desafiaments que tenim plantejats reclama molta generositat, lucidesa i col·laboració entre els que estem cridats a fer-hi front: les instàncies polítiques, representatives i de govern, però també, i sobretot, la societat civil i el conjunt de ciutadans i ciutadanes d'arreu del país.

Tenim definits els problemes, identificades les mancances, clarificats els nostres punts forts. El país que volem ser és a les nostres mans, més que mai. No és temps de renúncies ni de febleses. Catalunya pot ser referent com a país avançat en termes de qualitat de vida, de cultura, de justícia social i de qualitat democràtica; pot esdevenir veritablement un model d'economia al servei de les persones, de nació pacífica i medidora, innovadora, militant per la sostenibilitat i per l'aprofitament del talent.

Les cambres de comerç i, en general, els qui, dia rere dia, feu créixer l'economia productiva del país teniu molt per dir i fer per a assolir aquest horitzó nacional tan engrescador, i que vull pensar que tenim perfectament al nostre abast. Aquesta és la *Champions* que de debò val la pena guanyar. Hi estem ben enfocats!

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a Josep Carreras i Coll

Palau del Parlament, 9 de setembre de 2014

Novament, a les portes de l'Onze de Setembre, el Parlament de Catalunya ha volgut celebrar la nostra Diada nacional amb aquest acte solemne de lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, que enguany tenim el goig de lliurar al tenor Josep Carreras.

Tenim al davant una nova Diada, que viurem amb la normalitat cívica i festiva de sempre, una Diada que alhora és molt especial, per l'efemèride que es commemora i pel moment nacional que estem vivint il·lusionats. No és tant el 1714, sinó el 2014, el que ens convoca, i, tanmateix, el Tricentenari ens dóna motius addicionals i de gruix per a la reivindicació.

No estem obsessionats pel que érem ni per una història que va ser com fou, sinó pel que som i pel que volem ser i, sobretot, pel futur, que sí que podem construir amb les nostres mans i amb el nostre esforç. Avui podem destacar, més que mai, l'impuls col·lectiu que ha permès que Catalunya, malgrat totes les tempestes sofertes, i contra tot pronòstic, hagi tirat endavant i que ho hagi fet a tots els nivells, recuperant i exercint l'autogovern, promovent la cohesió social i la convivència, garantint el progrés social i econòmic i salvant la nostra identitat i la nostra llengua.

No és tant el 1714, sinó el 2014, el que ens convoca, i, tanmateix, el Tricentenari ens dóna motius addicionals i de gruix per a la reivindicació.

Més enllà de les anècdotes i dels titulars, allò veritablement remarcable i cabdal és que som un poble que vol ser i que vol decidir com vol ser, i tenim el dret i el deure de celebrar-ho, perquè no era gens fàcil assolir la fita, perquè prou sabem que altres pobles, malauradament, hi han fracassat.

I celebrem la nostra existència no pas recreant-nos en el derrotisme existencial ni en el plany victimista, sinó des d'una lúcida vivència del present, amb els seus claroscurs, però també amb totes les potencialitats que presenta, que són moltes i molt poderoses. No volem actuar com a víctimes del nostre passat, sinó com a legítims protagonistes del nostre futur.

A ningú no se li pot escapar la transcendència dels moments actuals, que ens interpel·len a cadascun de nosaltres, que ens reclamen més que mai que precisament en siguem protagonistes, coneixedors com som que, atès que el poble persisteix en tots i cadascun de nosaltres, «tot allò que hem fet i tot allò que hem desitjat és l'essència mateixa del poble indestructible», tal com deixà escrit Miquel Martí i Pol.

Més enllà de les anècdotes i dels titulars, allò veritablement remarcable i cabdal és que som un poble que vol ser i que vol decidir com vol ser, i tenim el dret i el deure de celebrar-ho.

Aquesta necessitat d'implicació cívica, compromesa i perseverant, que s'ha de traduir en l'aportació personal de cadascun de nosaltres per a l'èxit del projecte col·lectiu, esdevé bàsica perquè el nostre futur estigui ben fonamentat i sigui ben sòlid. Som un poble que s'ho ha treballat molt, i sovint en condicions adverses. No ho hem tingut gens fàcil. Haurà estat un dur aprenentatge al llarg de les generacions, però ens haurà servit per a construir, entre totes i tots, el nostre tarannà resilient, emprenedor i un punt individualista. El nostre no és un país ric en recursos naturals, però el nostre patrimoni com a poble és impagable i cal «mimar-lo» i potenciar-lo, perquè està ple de civisme i de vitalitat cívica.

Catalunya, que ha estat i és país de gresol i d'acollida, certament, des de la identitat que pretenem preservar i projectar enfora, pot i vol plantejar al món, d'una manera serena, un model propi de viure i conviure, absolutament integrador, que sempre ha optat per constituir un sol poble. I per a fer-ho necessitem ser autoexigents en la qualitat de la nostra democràcia, fins al punt del perfeccionisme. No ens val qualsevol Catalunya, no ens mobilitza una Catalunya mediocre, sense esma ni calatge moral. Volem, necessitem i ens mereixem una Catalunya forta, amb una bona governança, profundament cívica. En aquesta línia, no podem subscriure el relativisme moral ni el «tot s'hi val» en els àmbits públic i privat. Més que mai, són imprescindibles els referents cívics, pel missatge d'autoexigència, d'excel·lència, de perseverança i de compromís, i perquè sovint posen damunt la taula el talent com a eina no solament per a la promoció de les persones, sinó també al servei del progrés general i del bé comú.

No volem actuar com a víctimes del nostre passat, sinó com a legítims protagonistes del nostre futur.

Per això, en un entorn i en una celebració com aquests, convé donar el protagonisme a testimonis vitals tan rellevants com el d'en Josep Carreras, amb una trajectòria artística molt remarcable, i que, d'altra banda, fa una contribució molt destacable a la societat mitjançant la seva Fundació.

En tot cas, vull expressar l'agraïment als dos glossadors, el doctor Rozman i el periodista Xavier Bosch, per les seves aportacions a l'acte d'avui, que han servit per a marcar el perfil de la persona guardonada i de la seva obra, de la mateixa manera que vull, també, aprofitar per agrair aquí al Cor de Cambra del Conservatori del Liceu les seves interpretacions de cloenda, que seran el millor tancament que podrem fer en aquest acte.

Poc puc afegir al que ja ha estat dit sobre la vàlua artística de la persona premiada. En Josep Carreras forma part d'un grup d'artistes catalans de la primeríssima fila internacional que s'han guanyat per mèrits propis el favor dels entesos, del públic i de la crítica. En la persona d'en Josep Carreras s'ha conjugat un gran talent, ben treballat, amb molta disciplina i ofici, i sobretot amb molta vocació i estimació per allò que fa, amb un sentit d'humanitat. El Parlament de Catalunya vol premiar i honorar l'artista, però també la per-

sona, el ciutadà, la persona que ha sofert, que sap el sofriment aliè i que, per aquests dos bons motius, lluita per millorar la condició de vida de les persones que estan combatent la mateixa malaltia.

No ens val qualsevol Catalunya, no ens mobilitza una Catalunya mediocre, sense esma ni calatge moral. Volem, necessitem i ens mereixem una Catalunya forta, amb una bona governança, profundament cívica.

En Josep Carreras és un exemple molt clar que, si volem, estem en condicions de fer un retorn de tot el que la societat ens ha donat al llarg dels anys. És una altra manifestació d'aquell concepte que invocava monsenyor Desmond Tutu, Premi Internacional Catalunya, enguany, a Barcelona, quan parlava de l'*ubuntu* i deia: «No som res si no comptem amb un “nosaltres”.» Els valors de la comunitat en la qual vivim i creixem són reclam d'empatia, de solidaritat, de convivència, davant el qual no podem ser insensibles. Es tracta d'afavorir el caliu contra la intempèrie, els valors humans contra la fredor estadística.

Benvolgut Josep Carreras, tingues la certesa que amb el que has fet, el que fas i el que encara has de fer millores Catalunya i millores el món. En un dia com avui, en un entorn com aquest, convé destacar aquestes coses i destacar els nostres referents per a tenir clar quin és el nord al qual volem anar.

Sabem que el millor de nosaltres ho obtenim quan treballem junts, braç a braç, solidàriament. Per això, en aquest any i aquestes dates tan simbòliques, faig una crida a fer pinya per una Catalunya millor. Està al nostre horitzó nacional, però sobretot està al nostre abast.

Convé ressaltar, per a esvaïr dubtes als qui encara en tenen, que la consecució de fites més altes de llibertat nacional i de justícia social no és cap quimera ni pretén esdevenir cap motiu per a la confrontació, sinó que, contràriament, és una necessitat indefugible que reclama unitat, i que la materialització de consensos més amplis per a arribar-hi és una joiosa evidència que, dia rere dia, i tot i la gravetat de la crisi social i econòmica viscuda, podem constatar als carrers i a les places d'arreu del país.

En aquest any i aquestes dates tan simbòliques, faig una crida a fer pinya per una Catalunya millor. Està al nostre horitzó nacional, però sobretot està al nostre abast.

Permeteu-me que per això acabi les meves paraules amb l'expressió de la confiança en la fortalesa del poble català i amb una crida esperançada a l'afirmació del que som, i que ho faci recurrent a uns versos de la poetessa Joana Raspall, traspassada fa gairebé un any, quan acabàvem de tancar, a Sant Feliu de Llobregat, el seu any. I deia així: «Parla ben clar, que el mot és teu / i el pensament ningú no el mana. / Si creus la teva veritat, / llança-la al vent / i que s'arbori com la flama. / Parla ben clar, que el mot és teu!»

President, diputats i diputades, ciutadans i ciutadanes de Catalunya, parlem ben clar, que no solament el mot, sinó també l'espai i el futur, són nostres!

Discurs inaugural del curs acadèmic 2014-2015 de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya: «El nostre dret i la seva vitalitat en el Tricentenari del 1714»

Barcelona, 14 d'octubre de 2014

Em plau adreçar-vos aquest discurs inaugural del curs acadèmic 2014-2015 de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, atenent l'amable invitació del nostre president, l'amic Josep Guàrdia, i per la seva delegació.

Faré la meua intervenció en la meua triple condició de presidenta del Parlament, de jurista que, des del 2006, tinc l'honor de ser membre d'aquesta acadèmia, i de consellera de Justícia en el moment que es va presentar la reedició facsímil de les *Constitutions y altres drets de Cathalunya*, de 1704, volum de la col·lecció «Textos Jurídics Catalans» que s'ha reeditat ara.

Serà un discurs que vull abstraure, al màxim possible, de la discussió política partidista i de l'apassionament de la conjuntura actual, per tal d'enfocar-lo en la idea d'un consens dels juristes que ens ha de permetre avançar, i també en l'opció per la serenor que es mereix aquest auditori i aquesta sessió inaugural.

Podrem coincidir, amb Ramon M. Roca Sastre, que «el dret és la poesia de la vida». Per això també subscriurem que, tot defensant i conreant el dret català, defensem i conreem la nostra manera de viure, de sentir, de créixer. El nostre paisatge humà i el nostre entorn són tal com són, pel dret que al llarg dels anys ens hem anat donant.

En aquest punt, cal fer una referència, des de la gratitud, a la gran contribució feta pels juriconsults i pels operadors jurídics. Si se'm permet la referència espriuena, hem arribat fins aquí per l'aportació de tantes i tantes persones que han *salvat* el nostre dret, que l'han desenvolupat, que l'han fet ben viu, sovint en situacions dures, sovint sense el lideratge, el suport ni la complicitat d'institucions públiques. Ells són un altre bon motiu perquè no acceptem ni un caràcter residual ni una perspectiva agònica per al nostre dret. Ans al contrari, perquè treballem —al més unitàriament i harmònicament possible— per a la seva vitalitat, una vitalitat que es mereix i que ens mereixem. (Hem de posar en valor, ara i aquí, la munió de notaris, registradors, advocats, procuradors, catedràtics i magistrats —i les entitats que els representen— que, generació rere generació, han treballat precisament amb aquest caràcter unitari, com una única comunitat jurídica, en defensa de la pervivència del nostre dret.)

I convé ressaltar, una vegada i una altra, que l'àmbit jurídic és un àmbit molt sensible per a la nostra viabilitat com a poble, per a la pervivència i la vigoria de la nostra identitat col·

lectiva: el nostre dret, públic i privat, el podem posar tranquil·lament al nivell de la llengua pròpia, de la seva protecció, però, alhora, de la promoció del seu ús social.

En aquesta línia s'expressava el legislador català en el preàmbul de la Llei 13/1984, del 20 de març, sobre la Compilació del dret civil de Catalunya, quan deia: «El dret civil constitueix, juntament amb la llengua, una de les produccions culturals més importants del poble català, un dels principals exponents de la seva identitat com a poble i, per tant, un dels punts de referència essencials a l'hora d'identificar Catalunya com a producte d'un procés històric específic.»

S'ha pogut constatar, també, que els conceptes de nació, de llengua pròpia i distinta i de dret apareixen pràcticament de manera coetània. Tal com va dir, el 1971, el II Congrés Jurídic Català, presidit pel meu pare, el degà Ignasi de Gispert, en una ponència redactada pel professor Francisco Fernández de Villavicencio, primer president del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya i membre d'aquesta Acadèmia: «No es pot parlar pròpiament de Dret Català fins al naixement d'una consciència nacional catalana (o més pròpiament precatalana), després de la invasió musulmana.»

Un entorn com el de l'Acadèmia és especialment sensible al que estic exposant, i també a l'afirmació que les fites del dret són, alhora, fites del país. En aquest sentit, es pot defensar que la sort del nostre dret i de les seves fonts de producció està íntimament vinculada a les possibilitats que hem tingut de governar-nos i de decidir el nostre present i el nostre futur col·lectius.

Per això és tan important conèixer i difondre el nostre dret històric, sense que aquesta visió no alteri la nostra prioritat, que es projecta en el present i en el futur.

En aquest punt resulta molt pertinent una referència a la col·lecció «Textos Jurídics Catalans», als seus objectius i la seva realització. D'entrada, cal ressaltar la bona feina feta, amb molta qualitat, des del 1985. I això és mèrit de molts, però em permetreu que faci un esment especial a l'admirat acadèmic Josep M. Font i Rius, que va presidir els treballs de la col·lecció durant els primers vint-i-tres anys. Aquesta col·lecció, que naixia paral·lelament a les grans reformes legislatives de què havia fet mandat el nostre Parlament al Govern des del 1980, ha complert la funció que li atorgàvem: servir de font d'autoestima i d'esperó en la nostra activitat; i també, demostrar que podíem i podem legislar perquè tenim una història que ens avala.

¿Per què, quan acabem de celebrar el tercer centenari de la caiguda de Barcelona i del Principat, volem referir-nos a les *Constitutions y altres drets de Cathalunya*, del 1704, que ha estat reeditada, i que fou presentada per primer cop en un acte commemoratiu al febrer de 1995?

Cal tenir present que els catalans en general havien reconegut Felip IV (V de Castella) i que aquest monarca va accedir —sembla que alligonat per Lluís XIV de França— a convocar Corts a Barcelona (1701-1702). Encara que en aquestes Corts ja es va palesar inequívocament la incompatibilitat entre la monarquia absoluta de tipus francès i el pactisme tradicional català, el cert és que el rei Felip va accedir a la major part de les peticions dels catalans, i entre aquestes la publicació de la III Recopilació. Ha estat ressaltada la incomoditat que van suscitar en el pretendent borbònic les concessions fetes, de la mateixa manera que és ben sabut com va derivar la situació bèl·lica.

El desenvolupament del nostre dret reclama, si més no, una dimensió confederal i el respecte escrupolós de la seva identitat i vigència que aquesta dimensió demana.

La catàstrofe del 1714 (a efectes nostres, l'any de referència és el 1716, amb l'entrada en vigor del Decret de Nova Planta, com a reacció jurídica al desenllaç del conflicte) fou una catàstrofe sense palliatius.

El Decret de Nova Planta del 16 de gener de 1716, com indica el seu nom, fou essencialment una disposició que ara denominariem orgànica, tot i que es projectà no només sobre l'activitat judicial, sinó sobre tota la vida administrativa i política. Va organitzar, inspirant-se en el model de Castella, l'Audiència, els corregiments, els ajuntaments i altres oficis públics. És cert que al capítol 56 disposà que: «En todo lo demás que no está prevenido en los capítulos anteriores de este decreto, mando se observen las Constituciones que antes había en Cataluña; entendiéndose que son de nuevo establecidas por este decreto y que tienen la misma fuerza y vigor que lo individual mandado en él.»

Amb aquesta norma, que no s'aplicà a altres territoris austríacistes a la Guerra de Successió, els seus efectes negatius sobre el nostre dret només quedaren mínimament atenuats. Es va voler trencar amb la *iuris continuatio* dels nostres drets, que no s'aplicaven perquè eren els històrics de Catalunya sinó que rebien la seva força *ex novo* en mèrits de la disposició reial (al cap de dotze anys d'haver estat aprovats a les Corts). La situació s'ha repetit altres vegades al llarg del temps. I, òbviamment, restaven cegades les fonts de producció legislativa pròpies.

D'altra banda, el capítol 54 establia el cessament de les prohibicions d'estrangeria, la qual cosa comportà una gran presència a Catalunya de funcionaris que provenien d'altres territoris, amb les conseqüències que tots sabem, i que són especialment sagnants en l'àmbit de l'Administració de Justícia en matèria de llengua, en matèria de dret, del seu coneixement i de la seva utilització.

A partir d'aquell moment i tot al llarg dels segles XVIII i XIX i el primer terç del XX, el dret català es mantingué en la seva aplicació convencional i en l'àmbit d'allò que ara anomenem la jurisdicció preventiva, fonamentalment la praxi notarial.

Permeteu-me que, per una aproximació a la nostra història institucional i política, però sobretot per l'experiència política viscuda (especialment en la meua etapa al capdavant del Departament de Justícia), us proposi una conclusió provisional, que podria tenir diferents lectures: el desenvolupament del nostre dret reclama, si més no, una dimensió confederal i el respecte escrupolós de la seva identitat i vigència que aquesta dimensió demana. Terceres vies assajades ho tenien ben present (cal esmentar aquí l'intent fallit que suposà l'Estatut del 2006); terceres vies que es puguin intentar en el futur també ho han de tenir ben present, i també han de tenir present l'extrema dificultat de l'encaix de la singularitat catalana en unes estructures d'Estat i en una mentalitat de matriu castellana que sovint ens han estat hostils i que, en tot cas, s'allunyen molt de la nostra cultura del pacte i de la transacció.

Hem estat mestres del possibilisme, i també de la perseverança. Aquest és el sentit de les compilacions, al llarg dels segles. La del 1704 és precisament això: voluntat ferma de tenir el nostre dret propi i de desenvolupar-lo, tot preservant-lo d'imposicions uniformitzadores.

|| Hem estat *mestres* del possibilisme, i també de la perseverança.

Això ha anat sempre molt lligat a l'autogovern. Així, tenim l'esclat de civilitat, de sentit d'estat, d'institucionalitat que va representar la Mancomunitat, amb tot el seu afany constructiu i modernitzador. També podem posar en valor el salt qualitatiu que comportà l'autogovern de la Catalunya republicana i, sobretot, de la Catalunya autonòmica, des del 1980.

No ha estat un camí fàcil. Fins i tot ha calgut que el món jurídic reaccionés contra la temptació (re)centralitzadora, a cop de *manifestos en defensa del dret civil de Catalunya*: el primer, l'any 1991, era conseqüència del recurs del Govern espanyol d'una part considerable de la nostra Llei de filiació; i el segon, l'any 2003, en resposta als recursos contra la Llei de l'accessió i l'ocupació, contra la Llei dels drets reals de garantia i, sobretot, contra la Primera llei del Codi civil de Catalunya del 2002.

L'èxit d'aquests manifestos i la mobilització que van provocar responen a la percepció de la comunitat jurídica de l'existència d'un atac frontal al nostre dret i al seu legítim desenvolupament. La nostra dignitat i la nostra identitat com a poble amb dret propi, que eren qüestionades, ens resultaven innegociables. Units, vam vèncer. Units, sempre vencem.

I aquí cal ser contundent i posar en valor la unitat aconseguida. Més enllà de discussions formals, opcions polítiques i doctrinals, fonamentalment hem anat a l'una en l'essència: la defensa del dret català i del seu desenvolupament.

Però vull anar més enllà de la referència a la mobilització puntual aconseguida en moments més o menys crítics i ressaltar la importància de primer ordre que pren el fet que la comunitat jurídica acompanyi sempre els poders públics, i no pas en un sentit complaent i dòcil, sinó activament, quan calgui des de la discrepància, però sempre fent pinya per a construir entre tots un dret propi modern, viable i idoni.

| A Catalunya i al seu dret els convé —ens convé— un autogovern ple. Ens tocarà decidir com es pot materialitzar, si volem horitzons de benestar i de plenitud per al nostre país.

Aquest curs acadèmic que avui inaugurem es desenvoluparà en un clima social i polític marcat per l'anomenat *Procés* i tot el que se'n deriva.

En el nostre àmbit, l'assaig autonòmic ha estat parcialment positiu. No podem ignorar ni menysprear el llarg camí recorregut en les darreres tres dècades ni els seus fruits: des de la primera Llei 13/1984, del 20 de març, sobre la Compilació del dret civil de Catalunya, a les acaballes d'aquella fecunda primera legislatura del Parlament recuperat, passant per les diverses lleis especials promulgades, i amb el punt d'inflexió que va representar la Llei 29/2002, del 30 de desembre (la Llei primera del Codi civil de Catalunya, l'impulsor de la qual va ser el conseller Guàrdia, avui president de l'Acadèmia), llei amb la qual iniciàvem la confecció del Codi civil de Catalunya, i vinculàvem, amb tota la seva intencionalitat jurídica i política, Catalunya, codificació civil i modernitat.

En aquest moment vull fer referència a tots els consellers de Justícia i als seus equips de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, i a la continuïtat política i institucional que hem sabut crear al llarg dels anys, molt sovint traslladada al treball parlamentari.

Érem, som, serem. Aquest és el lema de la celebració del Tricentenari. Implica una continuïtat històrica, la continuïtat d'una identitat que resisteix, es desenvolupa i es projecta.

També vull fer referència a l'Observatori de Dret Privat de Catalunya, creat l'any 2001, i a la Comissió de Codificació de Catalunya, òrgan actual que estudia i impulsa moltes de les nostres lleis, i també a la secretaria tècnica.

Ara no hi ha cap dubte que, com a país, ens trobem en una cruïlla històrica, sobre la qual vull parlar de passada. Des d'una lectura desapassionada de la Història, que no ens en faci esclaus ni tampoc manipuladors més o menys voluntaris, ¿com es pot fonamentar la Catalunya del 2015 i dels propers anys? A Catalunya i al seu dret els convé —ens convé— un autogovern ple. Ens tocarà decidir com es pot materialitzar, si volem horitzons de benestar i de plenitud per al nostre país. I ens hauríem d'imposar que, en tot moment, el debat engegat sigui serè i cordial, amb les dosis de lucidesa que des del món acadèmic es poden aportar.

Érem, som, serem. Aquest és el lema de la celebració del Tricentenari. Implica una continuïtat històrica, la continuïtat d'una identitat que resisteix, es desenvolupa i es projecta. Transmet un missatge clar de perseverança, de tenacitat, de confiança. Som, sobretot, futur, però convé aprofundir en el nostre passat, amb les seves llums i les seves ombres, en els nostres fonaments nacionals, per a trobar les claus que expliquen el nostre present. Des del món del dret i de la justícia, tenim molt per fer i molt per dir, també des de l'Acadèmia. Es tracta, i recorro a la citació del notari Ramon M. Roca Sastre que feia a l'inici de la meva intervenció, de fer entre tots que aquell poema de vida que estem escrivint estigui a l'altura de les expectatives de Catalunya, del nostre país de la pau i treva, amarat de pactisme i de conciliació.

El 1214, el 1283, el 1495, el 1704, el 1960, el 1984 i, fins i tot, el 2006 queden lluny, i no només cronològicament. Més enllà de recrear-nos en el reconeixement i en l'evocació històrica, l'important és mirar endavant i proclamar, amb la gravetat i la fermesa que pertoqueu, que és un acte de justícia històrica continuar l'obra iniciada llavors, i fer-ho a força de normalitat democràtica.

Ens hi ajudarà valorar com va treballar la ponència de la Llei 13/1984, el propòsit unànim de la qual fou actuar «amb el màxim respecte als valors morals i socials catalans cristallitzats en els principis de moderació, benignitat i humanitat que han caracteritzat, amb un clar sentit ètic i progressiu, el dret català; principis que, d'altra banda, al llarg de la història d'aquest dret no han sofert una variació substancial». O tenir ben present com les bases, eminentment populars, sobre les quals es basteix el dret català són la llibertat, el costum, la tolerància i el respecte al pacte, tal com ha destacat, més d'una vegada, el conseller Agustí Bassols.

Nosaltres, dones i homes de lleis, persones que ens estimem el dret i creiem en el seu potencial, sabem que el dret no pot ser la porta que tanqui totes les nostres esperances, personals i collectives, que barri el pas a tants anhels sentits i compartits. El dret, al contrari, ha de permetre d'encarrilar els conflictes que se suscitin i, així, fonamentar la convivència i el progrés de les persones, de les famílies i de la nostra nació. Una nació que, d'acord amb el pensador bretó Ernest Renan, no respon —ni volem que respongui— a un criteri ètnic, sinó a una voluntat de viure junts, expressada en la vida quotidiana.

Es tracta de fer entre tots que aquell poema de vida que estem escrivint estigui a l'altura de les expectatives de Catalunya, del nostre país de la pau i treva, amarat de pactisme i de conciliació.

¿Qui dubta que aquest plebiscit diari en el qual s'expressa una pertinença nacional, la nostra pertinença nacional, es podrà guanyar sempre si fem del nostre dret, l'històric i el vigent, una realitat coneguda, valorada i estimada pels nostres conciutadans, i alhora útil per a respondre inquietuds, problemàtiques i expectatives personals i collectives?

I vaig una mica més enllà i invoco, per a acabar, el que el canonge i pensador humanista Carles Cardó afirmava, i que vaig tenir l'oportunitat de citar en la meua primera intervenció com a presidenta del Parlament, ara fa gairebé quatre anys: «Que Catalunya sigui per endavant reconeguda com una nació o que no ho sigui té poca importància. Essent intensament, ho serà més que afirmant-ho entusiastament.»

Siguem intensament. Fem que Catalunya sigui intensament. Donem-li i donem-nos, per això, un dret propi viu i vital, útil i dinàmic, com a element que ajudi a manifestar la nostra personalitat colectiva —la nostra singularitat— com a poble i ens projecti al món global. No abaixem mai l'autoexigència ni renunciem a aquest horitzó tan ambiciós i alhora tan al nostre abast!

Presentació del llibre

¿Existe el derecho a decidir?

Palau del Parlament, 3 de novembre de 2014

Siguin benvinguts al Parlament, amb motiu de la presentació del llibre *¿Existe el derecho a decidir? Preguntas y respuestas sobre el proceso abierto en Cataluña*. Realment, no podem tenir millor data per a aquesta presentació, a pocs dies del 9-N.

No solament aquest llibre, que també serà presentat per tot el territori espanyol —a Madrid, demà al País Basc, per tot arreu—, parla del dret a decidir, sinó que se'n parla molt en l'àmbit catedràtic, perquè es fa la lectura inaugural en una universitat o perquè una altra universitat considera oportú convocar alguns experts en ciència política o en dret constitucional. Certament, també se'n parla molt al carrer i en l'àmbit polític, però crec que és molt important que en parlin els experts. I aquesta d'avui és una presentació en què vuit experts ens han exposat els seus punts de vista sobre el dret de decidir i les conclusions a què van arribar treballant aquesta qüestió per separat.

Escotar les intervencions dels vuit juristes i també la de l'editor ha estat interessant. Voldria fer algun comentari sobre el que hem escoltat. Tots són juristes, i la majoria han parlat des del dret. Tots han volgut explicar-nos des del seu punt de vista què s'entén per dret de decidir. No entraré en el que penso que és el dret de decidir. Ara, no com a jurista, sinó com a diputada i com a presidenta del Parlament, i per tant com a política, el que diria és que el que hi ha darrere del dret de decidir, del qual ningú no en parlava fa cinc anys, no és una qüestió jurídica, sinó eminentment política. És un problema territorial d'una extrema gravetat que durant quatre anys l'Estat espanyol i el seu govern no han vist ni han volgut veure.

Ara sí que s'adonen que tenen un gran problema, però no saben com resoldre'l. Algun dels intervinents ha parlat de negociar. Això és el que hem fet sempre. Des del punt de vista polític, des de Catalunya sempre hem intentat negociar, posar-nos en la situació de l'altra part. S'ha parlat de l'encaix. Aquesta paraula, «encaix», fa més de vint anys que la duc gravada. Com les paraules «entesa» i «negociació». I continuaria defensant la negociació. Ara bé, l'encaix i l'entesa em costen una mica més, perquè després de l'experiència ens queda la sensació que no ens han volgut entendre. Quan dues parts han de negociar han de posar tot el que calgui per entendre's, i quan una part ho fa espera que l'altra també ho faci. I al cap dels anys ens adonem que ens hem entès quan els ha interessat, però no quan Catalunya ho ha necessitat.

I ara estem en una situació molt difícil, perquè aquesta sensació no ha sorgit d'un dia a l'altre, sinó que ve de molt lluny. Sempre hi posem una data clau: el 28 de juny de 2010,

quan vam rebre la sentència del Tribunal Constitucional. Però encara hem d'anar més enllà. Per què? Perquè ja el 2001 i el 2002, en aquesta casa, al Parlament de Catalunya, a la comissió primera, la d'affers institucionals, els grups parlamentaris parlaven de la necessitat d'una reforma profunda de l'Estatut, precisament perquè calia retrobar aquell encaix que la Constitució espanyola vam creure que ens donava. I en aquest sentit ja hi va haver un gran treball parlamentari i de govern abans de la comissió de l'estatut, on es va treballar moltíssim, fins a l'esgotament, fins que el ple va aprovar el nou estatut el 2005. I després encara vam arribar a acceptar les repassades, les «cepilladas» que en va dir el senyor Alfonso Guerra, que hi va fer la comissió constitucional del Congrés i el Senat. I, tot i així, ho vam acceptar, perquè consideràvem que el text final complia els tres objectius que volíem: la consideració de Catalunya com a nació, i per tant el respecte a la nostra identitat; la necessitat d'un nou pacte fiscal, d'un sistema de finançament diferent, que fos ja gairebé definitiu, i el blindatge de determinades competències.

Tot això, però, es va esberlar quan es va plantejar un recurs polític, i no jurídic, contra l'Estatut. I va ser un recurs polític perquè una part important dels articles contra els quals es va recórrer i que després van ser considerats inconstitucionals són als estatuts del País Valencià i d'Andalusia i no s'hi va recórrer. Ja teníem una quarta cambra, que no era la cambra de la neutralitat, sinó una cambra que no era independent.

El que hi ha darrere del dret de decidir, del qual ningú no en parlava fa cinc anys, no és una qüestió jurídica, sinó eminentment política. És un problema territorial d'una extrema gravetat que durant quatre anys l'Estat espanyol i el seu govern no han vist ni han volgut veure.

Què passa ara? Doncs que a poc a poc vam superar l'estadi en què la política i els polítics ens trobàvem en aquell moment de la reforma de l'estatut, un moment en què una part important de la ciutadania no entenia aquella reforma estatutària. Perquè ens vam trobar que la societat civil va començar a moure's, que la ciutadania va començar a defensar els seus drets d'una manera cívica, pacífica. I això és el que ha fet des del 2010 fins al 2014. I això ens ha empès; la política s'hi ha sentit alludida. I si volem lluitar contra la desafecció de la ciutadania respecte a la política, aquesta era una qüestió en què havíem de respondre, i hi hem respost políticament, perquè són les armes que tenim. Perquè davant del conflicte territorial de Catalunya amb l'estat espanyol el que s'ha de fer és parlar, negociar i dialogar; no discutir jurídicament, no traslladar el problema al Tribunal Constitucional.

I aquesta setmana ja no sé què veurem, perquè realment estem davant d'un procés de participació. Que s'utilitzin urnes? Que a més hi ha unes paperetes?... I ja sabem que la gent que no hi està d'acord segurament no anirà a votar. En definitiva, no importa el resultat de les votacions, sinó la participació, saber quanta gent sortirà diumenge a participar democràticament amb relació a aquesta voluntat de decidir el seu futur, encara que ja saben que el resultat no obliga a res. Per tant, del que es tracta és d'arribar i dir: «Volem votar, ens deixin o no ens deixin.»

I això, no ho resoldrà el Tribunal Constitucional, no ho resoldran els juristes, per molt bons que siguin. Abans es deia que on hi ha dos juristes hi ha quatre opinions. Doncs avui

hem tingut les de vuit experts, que són diverses, i la majoria no saben ben bé què és el dret de decidir, però tots defensen que alguna cosa s'ha de fer.

Hauríem d'anar a l'any 1978. Potser en aquell moment no hauríem d'haver estat tan convençuts que la situació de Catalunya se solucionaria, potser no hauríem d'haver votat la Constitució més del 90 per cent. Però ho vam fer perquè la consideràvem oberta i flexible, i ara resulta que els qui no la van votar consideren que no té cap problema, cap màcula, i que a més no cal reformar-la.

Així que, davant la necessitat de decidir el nostre futur col·lectiu, el Govern i el Parlament, han de buscar les eines per poder-ho fer. I aquestes eines, a Catalunya, són molt petites, tan petites com les de qualsevol altre àmbit de què vulguem parlar. Es parla de la unitat de mercat, del finançament, dels serveis socials... Els serveis socials són una matèria en què la Generalitat sempre havia tingut la competència exclusiva. Bé, doncs ara ja no la tenim. Cada divendres, el Consell de Ministres retalla l'autonomia. I això, a qui importa? Doncs pel que sembla només a nosaltres; sembla que les altres comunitats autònomes no tenen problemes si els retallen l'autonomia. Per tant, hauríem d'anar a l'any 1978. Potser en aquell moment no hauríem d'haver estat tan convençuts que la situació de Catalunya se solucionaria, potser no hauríem d'haver votat la Constitució més del 90 per cent. Però ho vam fer perquè la consideràvem oberta i flexible, i ara resulta que els qui no la van votar consideren que no té cap problema, cap màcula, i que a més no cal reformar-la.

Torno a donar les gràcies als professors que avui han estat amb nosaltres per donar-nos la seva opinió sobre el dret de decidir. Penso que va ser oportuna la invitació que els va fer el coordinador de l'obra perquè durant les vacances d'estiu escrivissin els capítols d'aquest llibre. I gràcies a tots vostès per ser avui aquí, per escoltar-nos i per defensar el nostre futur de la millor manera possible.

Acte d'electes a favor del 9-N

Palau del Parlament, 5 de novembre de 2014

Dono la benvinguda a totes les persones electes —locals, del Parlament de Catalunya, del Parlament Europeu, de les Corts Generals espanyoles— i a les que avui heu volgut assistir a aquesta autoconvocatòria per llegir el manifest i signar-lo.

Aquí hi ha representada una part important del pluralisme ideològic i social del nostre país, i som aquí per tirar endavant aquest procés, que va començar fa uns quants anys. Va començar ja l'any 2000, quan en aquest Parlament, a les comissions corresponents, es parlava i es deliberava sobre la necessitat de millorar l'autogovern. Se'n va parlar durant els dos anys en què aquest Parlament va elaborar un nou estatut, i se'n va parlar quan el 2010 una sentència del Tribunal Constitucional va laminar les poques esperances que aquell nou estatut havia donat al poble català.

Feia molt temps que no ens trobàvem en una situació com aquesta, en part d'incertesa, però també de moltíssima il·lusió, i per tant amb moltes ganes de tirar endavant i que el poble de Catalunya per fi se'l consideri major d'edat i pugui, el 9 de novembre, votar i decidir el seu futur col·lectiu.

Venim d'aquests moments recents, però també venim d'un passat i uns antecedents històrics que tots coneixem, però que és important que els escriguem i els diguem, i per aquest motiu són explicitats en el primer punt del manifest. Catalunya sempre ha demostrat la voluntat d'autogovernar-se, sempre ha demostrat la voluntat de tenir cada vegada més poder, no pel fet de tenir poder, sinó per seguir defensant la seva identitat i per poder tenir un país millor per als ciutadans i les ciutadanes. El nostre poble, el poble de Catalunya, té els seus drets històrics, la seva història, els seus antecedents, les seves institucions seculars. Aquesta casa, aquest Parlament de Catalunya, té el seu antecedent més llunyà el segle XI, amb les assemblees de pau i treva, i després amb la cort comtal, amb les més de setanta vegades que les Corts Generals de Catalunya es van reunir des del 1214 fins al 1705. És per això que la nostra identitat la reivindiquem també en part per la nostra història.

Avui som aquí per moltes raons. Una és la nostra història: la d'aquesta casa; la dels tres-cents anys de la desfeta del 1714, que enguany hem commemorat; la dels cent anys de la Mancomunitat, la del 1932 amb la Generalitat republicana...

Ara estem en un moment històric, en una cruïlla històrica i transcendental. Feia molt temps que no ens trobàvem en una situació com aquesta, en part d'incertesa, però tam-

bé de moltíssima illusió, i per tant amb moltes ganes de tirar endavant i que el poble de Catalunya per fi se'l consideri major d'edat i pugui, el 9 de novembre, votar i decidir el seu futur col·lectiu. Després ja vindran altres coses, però ara hem de treballar pel 9 de novembre. El 9 de novembre el poble de Catalunya s'ha de mobilitzar i ha de defensar el seu futur col·lectiu.

Presentació del llibre

Aportacions catalanes universals

Palau de la Generalitat, 18 de desembre de 2014

Em plau molt adreçar-los unes paraules en aquest acte, que representa la culminació d'un projecte molt ambiciós, extens i complex que ha implicat moltes persones —sota l'impuls de la Fundació Occitano Catalana—, i que té un objecte molt lloable i oportú en la cruïlla històrica en la qual ens trobem com a país, com a nació europea que vol ser i decidir com vol ser.

I permeteu-me que posi en valor la circumstància que es tracti d'una obra col·lectiva, però on el caràcter plural —del conjunt— no serveix per difuminar o dissoldre les aportacions individuals, sinó que les ressalta i projecta. Tal com passa amb qualsevol societat, amb qualsevol país. I en aquest punt, és molt important —podríem dir que decisiu— que s'hagi recorregut al micromecenatge, per l'efecte multiplicador que té concórrer, colze amb colze, per assolir una fita col·lectiva. Tal com es diu darrerament, no hi ha cap dubte que la unitat no suma, sinó que multiplica; i que, quan fem pinya, som imbatibles.

Som el país de la Pau i Treva, o dels Usatges, però també el país que està tirant endavant el Procés del Dret a Decidir, d'una manera modèlica, pel que té de civisme, de caràcter democràtic i pacífic.

Érem, som, serem. Aquest ha estat un lema molt encertat per commemorar el Tricentenari del 1714, pel que té de manifestació de continuïtat, de perseverança, d'afirmar-se tossudament vius! Tots hem fet i fem país. Hem perviscut, però, perquè no ens hem dedicat a sobreviure, conformant-nos amb la mediocritat; sinó que hem volgut fer un país de qualitat. Aquest és el capteniment desitjable, imprescindible en un Món global: Catalunya ha de ser tenaç en la promoció de la innovació, del conreu del talent de les dones i dels homes que formem part d'aquest petit gran país.

Què ha aportat fonamentalment Catalunya al Món? Com els altres pobles, ni més ni menys, fonamentalment hi ha aportat la seva identitat, la seva cultura, la seva llengua, la seva manera de veure i comprendre el Món. I hem de ser ben conscients i estar orgullosos de la singularitat catalana, amb els nostres defectes i les nostres virtuts; amb les nostres mancances i les nostres excel·lències.

En aquest punt, resulta molt sa un punt d'humilitat. Per això, entrant en les aportacions concretes a la Humanitat, tal com es fa al llibre que avui presentem, no hem de

celebrar-les com un bon motiu per a la ufana o per a la supèrbia. Hem de celebrar-les, en canvi, com un esperó a treballar per l'excel·lència en el treball i en el pensament, i a donar èmfasi a la plasmació del talent.

Us adreço aquestes paraules en la meva condició de presidenta del legislatiu català, però; i permeteu-me que reclami la vostra atenció en aquelles aportacions que hem fet en l'àmbit del parlamentarisme, que no han estat gens negligibles.

M'agrada afirmar que som el país de la Pau i Treva, i també ressaltar com l'insigne Pau Casals ho recordava a les Nacions Unides, al 1971, vinculant Catalunya amb democràcia i pau. I ho feia emotivament, amb la intensitat pròpia de qui sap perfectament què vol dir i què comporta el valor de la dignitat, del compromís i de la coherència...

Pel que fa al parlamentarisme, tenim el nostre *know-how* democràtic: també aquí Catalunya hi ha fet i hi fa la seva aportació a la Humanitat.

També tenim el nostre *ubuntu* català, fet de conciliació, de possibilisme, de voluntat pactista... Fet d'un civisme actiu i festiu, que es manifesta en la Diada de Sant Jordi i, sobretot, en la resposta massiva a crides, convocatòries i propostes de solidaritat.

Som el país de la Pau i Treva, o dels Usatges, però també el país que està tirant endavant el Procés del Dret a Decidir, d'una manera modèlica, pel que té de civisme, de caràcter democràtic i pacífic.

És rellevant aquesta reivindicació del civisme català, de la nostra manera de viure la ciutadania, perquè això contamina ben positivament el nostre actuar polític. Aquest civisme català, aquesta ciutadania catalana no són conceptes polítics o categories administratives, merament, sinó que tenen molta vinculació al fet identitari.

En aquest mateix palau, fa uns mesos vam tenir oportunitat de sentir com Desmond Tutu reclamava el concepte africà de l'*ubuntu*, d'aquell *jo amb vosaltres —sóc perquè som—* que permet encarrilar satisfactòriament la vida en comunitat i tots els reptes que puguin suscitar-s'hi. També tenim el nostre *ubuntu* català, fet de conciliació, de possibilisme, de voluntat pactista... Fet d'un civisme actiu i festiu, que es manifesta en la Diada de Sant Jordi i, sobretot, en la resposta massiva —fins i tot, sorprenent per a qui no conegui el tarannà català— a crides, convocatòries i propostes de solidaritat.

Catalunya no s'entén sense la seva gent; sense el tremp i la força d'una societat civil que, al llarg de la història, ha liderat el progrés material i espiritual del país. Per això hem perviscut, per això tenim la base sòlida per combatre els problemes del present i per construir un futur millor.

Vull reiterar, per acabar, l'agraïment a la Fundació Occitano Catalana i a totes les entitats i persones que han fet possible aquest projecte editorial que avui presentem solemnement, i congratular-me per una proposta que val la pena, pel que té de reclamació de l'autoestima imprescindible que hem de tenir com a poble; de testimoni del talent, de la creativitat i de l'enginy que s'han desenvolupat al nostre país al llarg dels segles; i d'esperó, a títol personal i col·lectiu, per no abaixar la guàrdia en el conreu exigent de l'excel·lència.

Audiència amb una delegació del Parlament de Baden-Württemberg

Palau del Parlament, 9 de febrer de 2015

President del Parlament de Baden-Württemberg, diputades, diputats, benvinguts al Palau del Parlament.

Aquest palau és, des de fa més de vuitanta anys, la seu de la institució que representa el poble de Catalunya, i que reflecteix, a més, la història del país que us acull. Construït fa tres segles amb finalitats militars, com a arsenal de la ciutadella que servia per controlar i reprimir Barcelona després de la derrota a la guerra de successió, aquest palau és ara el lloc de la paraula, de la democràcia, i l'indret on es manifesta la pluralitat social i política de Catalunya.

Senyor president, us felicito per la vostra recent elecció, el 4 de febrer, com a president del Parlament de Baden-Württemberg, i desitjo que el tram de legislatura que liderareu sigui productiu per a la vostra regió. Tant a vós com als altres membres de la delegació vull adreçar-vos unes paraules que ressalten la importància que donem al fet que hàgiu vingut a Catalunya.

Les relacions entre les nostres dues regions, Baden-Württemberg i Catalunya, són antigues, estan ben consolidades i tenen projecció. Hem estat, som i serem dos motors d'Europa, regions europees capdavanteres que poden i volen exercir el lideratge social, econòmic i cultural.

Heu vingut a un país, Catalunya, amb una vocació europea clara i ben arrelada i que es troba en una cruïlla històrica. Hem travessat una crisi econòmica greu i llarga, de la qual estem sortint molt lentament, amb efectes socials i polítics evidents, en un context de crisi profunda del model autonòmic espanyol i del pacte constitucional que va afavorir la transició democràtica fa gairebé quatre dècades.

El col·lapse del sistema actual, no solament des del punt de vista financer, sinó també per la voluntat del govern estatal de recentralitzar competències i per la seva insensibilitat davant el caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'estat, s'ha agreujat per la negativa al diàleg per part del govern espanyol. Tot plegat ha fet créixer la insatisfacció de gran part de la població, juntament amb la demanda del dret de decidir el nostre estatut polític com a nació.

Permeteu-me que en aquest punt em refereixi —tot homenatjant-lo— a un alemany il·lustre nascut a la capital de la vostra regió, el president Richard von Weizsäcker, mort recentment i que ha estat considerat un ciutadà de l'estat i del món, que va infondre al càrrec una dimensió moral que va transcendir la funció honorífica i representativa que tenia.

El 1995, fa vint anys, va rebre el setè premi Internacional Catalunya, juntament amb un altre personatge molt rellevant de la política i de l'ètica europees, el també president —en aquest cas, txec— Václav Havel. Al discurs de recepció del guardó, el president von Weizsäcker es referí al president Havel en els termes següents: «Ha entès prou bé la història per no permetre que el passat torni a convertir-se en programa del present. Mira cap al futur d'Europa, el desenvolupament espiritual del qual té les arrels a la Mediterrània i un present exuberant aquí, a Catalunya.»

Des de Catalunya, mantenim l'esperança i la militància per una Europa més propera als ciutadans, veritablement unida en la diversitat, una Europa que tingui valors forts i que sigui sensible a les necessitats de la ciutadania, sense comprometre mai ni la cohesió ni la convivència. Baden-Württemberg i Catalunya tenen moltes similituds, també en la condició de regions d'Europa que volem fortes i amb capacitat legislativa. Són similars per les seves dimensions, per la seva capacitat d'esdevenir motors econòmics, i sobretot per un estil i una manera de fer, el voler estar a l'avantguarda en innovació, en creativitat, en emprenedoria, el saber que ens hem de guanyar el futur sense esperar que ens el regalin.

El col·lapse del sistema actual, no solament des del punt de vista financer, sinó també per la voluntat del govern estatal de recentralitzar competències i per la seva insensibilitat davant el caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'estat, s'ha agreujat per la negativa al diàleg per part del govern espanyol. Tot plegat ha fet créixer la insatisfacció de gran part de la població, juntament amb la demanda del dret de decidir el nostre estatut polític com a nació.

Considero que estem en condicions de demanar i oferir complicitats per a la prosperitat dels nostres respectius territoris i la d'Europa. En tot cas, vegeu la nostra mà estesa a Baden-Württemberg, les seves institucions i la seva gent. Així com necessitem i volem aprendre del dinamisme, del rigor, de l'excel·lència de la vostra regió, també us oferim la realitat viva de Catalunya, de les seves institucions i de la seva gent per al que pugueu necessitar. La profusió i la fecunditat de les relacions bilaterals que hi ha hagut al llarg de les darreres dècades entre els nostres parlaments, els nostres governs, les nostres empreses i tots els altres àmbits socials ho avalen. Concretament, tres presidents del parlament de Baden-Württemberg han estat aquí els darrers anys; avui ens visita el quart.

Per això reitero la satisfacció de poder rebre-us i saludar-vos en aquest lloc tan simbòlic i us desitjo, en nom del Parlament, que tingueu una bona estada a Barcelona, la capital de Catalunya, i que hi pugueu copsar la nostra voluntat de viure i conviure en el marc d'una Europa que volem fer créixer sota paràmetres de justícia social, solidaritat i de pau.

Cloenda de la commemoració del 50è aniversari de l'edició d'*Els altres catalans*, de Francesc Candel

Palau del Parlament, 25 de febrer de 2015

Em plau començar les meves paraules de cloenda del 50è aniversari de l'edició del llibre *Els altres catalans*, de Francesc Candel, amb un agraïment als organitzadors per tots els actes que han programat arreu del territori per difondre i reivindicar l'obra més representativa d'aquest català il·lustre, que mereix ser homenatjat.

El senyor Baltà m'ha fet a mans una carta de Maria Candel, com ja va fer al primer acte celebrat al Palau de la Generalitat, que diu així —i em permeto llegir-la literalment: «De la mateixa forma que vaig fer a l'inici d'aquest any de commemoració del llibre *Els altres catalans*, vull afegir unes paraules en el moment de la cloenda. No és pas per justificar l'absència en aquest acte del meu germà Francesc, ja que tant ell com jo ens sentim implicats en tot allò que té a veure amb el nostre estimadíssim pare. Només som conseqüents davant la pèrdua, valorant així el fet del nostre propi protagonisme. Desitjo amb tot el meu cor donar les gràcies per totes les intervencions, des de la més insignificant a la més popular, d'investigadors i d'amics, de col·laboradors, d'associacions, és a dir, de tota la societat, que mai ha oblidat la importància d'un lluitador i d'un home de lletres com va ser i és el meu pare, Francesc Candel. Amb el meu *carinyo* i la meva amistat, Maria Candel.»

Ja que som a la cloenda, malgrat que el senyor Baltà ens ha dit que tenien alguna altra activitat programada, és positiu que aquest acte se celebri al Parlament, per molts motius, però especialment perquè és la casa de tots i perquè això contribueix a destacar la transversalitat de l'homenatge retut durant tot aquest any a la persona de Francesc Candel, i també la gratitud que tots els catalans d'origen i de pensament diversos hem de sentir per Francesc Candel, la seva biografia, la seva obra i també per la seva condició de senador constituent.

Abans comentaven que havia estat un mandat regidor de l'ajuntament de l'Hospitalet, també va ser senador i amb aquesta experiència en va tenir prou, va dir que l'experiència política ja l'havia coneguda i que, per tant, volia dedicar-se, com diu el seu biògraf, a escriure, que això ho pot fer tothom —ell deia això.

Francesc Candel era autodidacte, tenia una forta cultura popular i al llarg de la seva vida i de la seva trajectòria pública, tan destacable, va tocar sempre de peus a terra, trepitjant el carrer, sentint el bategar dels barris, sobretot allà on hi havia, en tota la seva cruesa, manifestacions d'injustícia, de misèria i d'abandó.

Va escriure més de cinquanta llibres, novel·les, assaig, va col·laborar a les revistes *Destino* i *Serra d'Or*, i al diari *Avui*. La vida i l'obra de Francesc Candel ens ajuden molt a fer memòria històrica d'un temps i d'un país, la Catalunya de la segona meitat del segle xx.

Ell va arribar a Catalunya el 1927, amb dos anys, i en aquella Catalunya de la meitat del segle xx, el nostre país va experimentar un fenomen prou rellevant: una immigració de grans dimensions en plena dictadura i sense garantia de drets civils, polítics ni socials. Francesc Candel va fer molt per explicar-la i també per integrar-la en un projecte col·lectiu que, tot i les estretones de les circumstàncies polítiques, estava en marxa.

El reconeixement li va arribar quan tenia trenta-dos anys, l'any 1957, amb la novel·la *Donde la ciudad cambia su nombre*. En aquesta novel·la va parlar dels seus veïns, dels seus amics, però va dir noms i cognoms i el que passava al barri i això li va costar quasi perdre les amistats. Ara bé, la publicació de més transcendència social i política va ser *Els altres catalans*. El seu missatge de llavors continua essent ben actual davant del fenomen de les noves migracions. Som i volem ser un sol país, en què no caben ni guetos ni cap mena de segregació per origen, llengua, identitat cultural o religiosa.

El llegat polític i cívic de Francesc Candel ens interpel·la en una línia de reconciliació i d'autoexigència.

Una vegada que li van fer un autoretrat i li van preguntar què faria ell, llavors, per la nova immigració —parlem de l'any 2006, un any abans de la seva mort—, deia: «Falta la novela que hable de la inmigración de ahora, del mundo que se nos ha venido encima. Yo no la pienso escribir, estoy harto de escribir de todo.» Vull dir que demostrava com era, *genio y figura*.

Francesc Candel, el català que ho va voler ser, tal com el va descriure un mitjà de comunicació l'any de la seva mort, el 2007, va descobrir a la societat catalana les condicions de vida dels immigrants dels anys seixanta i setanta i la seva voluntat d'integració, sense deixar de criticar els murcians que no volien integrar-se i els catalans que menyspreaven la immigració.

La clau era la integració, però també l'acollida. La seva trajectòria cívica i política està marcada, també, pel compromís amb els més desfavorits —ell parlava de *perdedors*. La figura de Francesc Candel destaca per la contribució a la configuració de l'ideari col·lectiu sobre la immigració. Va reivindicar les eines que havien de fer possible la integració de les persones immigrades a la societat i la cultura catalanes: l'escola, el territori, la denúncia del problema de l'habitatge, i va intentar que confluïssin dues societats que semblaven viure l'una d'esquena a l'altra.

Per acabar, permetin-me que els digui que el llegat polític i cívic de Francesc Candel, que és nítid, exigent i necessari en tot moment, però, sobretot, en la conjuntura nacional i social en què vivim, en la cruïlla històrica en què es troba Catalunya, ens interpel·la en una línia de reconciliació i d'autoexigència, i ens reforça en uns plantejaments que ens porten a vetllar perquè no es trenqui mai la cohesió, perquè ningú mai no es pugui sentir exclòs ni marginat. És un missatge clarament positiu, conscient dels reptes, conscient de les mancances i de les nostres debilitats, però també de les nostres grans oportunitats com

a poble, si som capaços de sumar esforços per tal de construir la pàtria de tothom amb justícia social, garantint la qualitat de vida, fent realitat la dignitat que ens mereixem i que necessitem les persones i els pobles.

És un missatge clarament positiu, conscient de les nostres grans oportunitats com a poble, si som capaços de sumar esforços per tal de construir la pàtria de tothom amb justícia social

Ara fa un any, quan es va fer el primer acte de celebració del cinquantè aniversari, en Josep Maria Solé i Sabaté va escriure un article sobre Candel, i jo me n'he quedat amb l'última part, on deia: «Seguim el pas de Paco Candel, la petja que ha deixat per sempre, la tradició del país, sumar i sumar qui vulgui, mestissatge i integració, sempre voler ser un sol poble. Els altres catalans d'ahir són catalans d'avui i sí, convençuts, amb ells caminar vers el nord, vers Europa, la democràcia, la igualtat i la independència». Entenc que això resumeix molt bé la personalitat de Candel, les ganes de ser català i que els catalans nascuts aquí volguessin entendre i assumir aquesta catalanitat.

Inauguració de la 10a edició del Catalunya Model de Nacions Unides (C'MUN 2015)

Palau del Parlament, 7 d'abril de 2015

Em plau adreçar-vos unes paraules de cloenda d'aquest acte d'inauguració del C'MUN 2015. El primer que vull fer és agrair a l'Associació de Nacions Unides a Espanya i a Catalunya i al seu president l'organització de la desena edició del Catalunya Model de Nacions Unides (C'MUN), que no solament us portarà, durant tres dies, a dialogar, escoltar, debatre i parlar com si forméssiu part dels diferents organismes de les Nacions Unides, i a defensar els valors de la convivència, la tolerància, el respecte i les diferències, valors que, per nosaltres, són molt importants; sinó també us donarà la possibilitat de traslladar la vostra veu a les Nacions Unides.

Crec que aquesta iniciativa que es va iniciar ara fa deu anys va ser i és molt bona, perquè vosaltres sou el futur, i els que ja no ho som, que som present o quasi passat, necessitem saber com penseu, parleu, escolteu i, sobretot, defenseu els valors de les llibertats i la democràcia.

Que cadascú tingui una història diferent ens apropa en comptes d'allunyar-nos, i això és molt important per al diàleg, per fer propostes, per portar la vostra veu a les Nacions Unides, i és en aquest sentit que vull donar les gràcies personalment a l'amic Eduard Sagarra perquè, dels deu anys del C'MUN, ell l'ha presidit durant vuit anys i, per tant, quan abans s'han comentat la molta feina realitzada i el fet que s'havia aconseguit que més de 3.500 estudiants haguessin vingut a Barcelona en aquests deu anys, en gran part ho devem a la seva actuació.

A l'inici d'aquest acte us he comentat que éreu al Palau del Parlament i que aquest tenia una història important que forma part de la història de Catalunya. Hi ha dues vessants d'aquesta història que us vull explicar, relacionades amb aquesta casa, amb el que signifiquen aquesta casa i la feina que fareu aquests tres dies.

L'edifici que alberga el Parlament no es va construir perquè fos un parlament, sinó una instal·lació militar: el palau té tres-cents anys d'història i ens hem de remuntar al 1714 i a la guerra de successió, que els catalans vam perdre. Aquest palau és seu parlamentària des del 1932, quan va ser-ho durant set anys. Després la dictadura franquista va suprimir la institució, el Parlament de Catalunya, i no va ser fins l'any 1980 que la cambra va reprendre l'activitat aquí mateix i fins avui.

L'altra vessant de la història de què vull parlar i que té molt a veure amb el que fareu aquests dies, és que el Parlament té els antecedents en les assemblees de pau i treva, institució creada al segle XI precisament per parlar de pau, per parlar de treva, perquè en aquella època contínuament hi havia guerres. Van decidir que el que havien de fer és parar de tant en tant per poder parlar i veure si es podien entendre.

En definitiva, l'únic que vol aquest poble és decidir el seu futur; l'únic que vol és que el deixin votar.

I, de fet, la nostra història ve d'aquest segle XI, i també de la cort comtal, constituïda al segle XII, i de les corts catalanes, com la que es va celebrar a Barcelona el 1283, on realment va néixer el dret constitucional català, un dret que parteix del pactisme, de la negociació, de la voluntat d'arribar a acords, de la resolució de conflictes i, per això, té molt a veure amb tot allò de què parlareu aquests dies.

Catalunya té una història molt llarga, com tots els pobles del món, però aquesta és la nostra, la que forma part de la nostra identitat com a poble. Tenim un territori, una llengua, una cultura, un dret propi i un conjunt de ciutadans que s'estimen el seu país i volen que el seu país sigui el millor del món. Per això aquests anys vivim un procés històric importantíssim, un procés que va néixer fa poc, quan després de quatre anys de treball en aquesta casa per reformar de dalt a baix la nostra norma fonamental, l'estatut d'autonomia, una sentència del Tribunal Constitucional va laminar les parts més importants del text estatutari aprovat pel poble de Catalunya. En aquell moment, el poble de Catalunya es va alçar. Ja no van ser els polítics, els parlamentaris o el govern d'aquell moment, sinó el poble de Catalunya el que va decidir manifestar que Catalunya era una nació i tenia el dret de decidir.

Parlo del 10 de juliol del 2010. Han passat cinc anys. Cada any, des del 2010, l'11 de setembre, dia de nostra festa nacional, celebrem una manifestació multitudinària, tan multitudinària que hi han pogut assistir un milió, un milió i mig de persones, fins dos milions. Es va arribar a fer una via catalana, des del nord de Catalunya fins al sud. I, finalment, el 9 de novembre passat, sense cap autorització, perquè no ens van deixar fer la consulta legal que volíem, vam fer un procés participatiu en el qual van prendre part dos milions i mig de persones. Els que abans discutien si a la manifestació de l'Onze de Setembre hi anaven un milió o quatre-centes mil persones o trenta mil, no van poder dir que no a la participació democràtica del poble de Catalunya del dia 9 de novembre. En definitiva, l'únic que vol aquest poble és decidir el seu futur; l'únic que vol és que el deixin votar.

Crec que en un moment com el que estem i en què parlem de llibertats i democràcia, aquest és un element fonamental, i que valia la pena que un dia com avui us poguéssiu explicar de manera ràpida què és i com es viu en aquest moment aquest procés històric a Catalunya.

I res més, desitjar-vos una bona estada, que treballeu força, que penseu en els valors que són realment necessaris per al món en què vivim i per al món del futur, i que igual que molts han dit que el món és vostre i que el futur és vostre, també és nostre i volem, els que no som tan joves, que el món del futur sigui millor que el d'avui.

«La independència és necessària per a la supervivència de Catalunya»

Vilaweb, «Faces of Independence», 10 de juny de 2015

Núria de Gispert (Barcelona, 1949) és la presidenta del Parlament de Catalunya. Va ser consellera de Justícia, d'Interior i de Governació de la Generalitat de Catalunya, entre els anys 1995 i 2003. També va ser ponent de la redacció de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006. És militant d'Unió Democràtica de Catalunya, partit en què ha ocupat diversos càrrecs.

—*Per què i per a què voleu la independència de Catalunya?*

—No he estat mai una persona independentista: m'he passat bona part de la vida política al servei de la Generalitat treballant per obtenir el màxim de competències i recursos per al nostre autogovern. I ho he fet en àmbits —com el de l'administració de Justícia— on malauradament ha resultat molt fàcil de constatar les grans limitacions del disseny autonòmic espanyol.

De la mateixa manera que per a tants altres catalans i catalanes, la sentència del Tribunal Constitucional espanyol del 2010 va representar tot un punt d'inflexió en la meua aproximació a l'estatut jurídic i polític de Catalunya. Alguns altres fets m'han reforçat la creença que el pacte constitucional espanyol, que ja va néixer limitat, està tan tocat que resultaria estèril qualsevol actuació per a refer-lo des de dins, en la línia d'una reforma constitucional que garantís, ara sí, el tan buscat —i sempre negat— encaix de Catalunya en una Espanya que fos respectuosa amb la seva plurinacionalitat.

No he estat mai una persona independentista: m'he passat bona part de la vida política al servei de la Generalitat treballant per obtenir el màxim de competències i recursos per al nostre autogovern.

Constato que, a hores d'ara, la independència pot ser un bon instrument per al progrés de Catalunya, per treure-la de l'estancament polític, social i econòmic en què és immersa, tot i els seus innegables potencials.

El fet que tantes persones, i de tan diversa ideologia, vagin confluint en aquesta mena de plantejaments demostra que el clam per la independència no és cap caprici ni cap moda, sinó que és l'expressió d'una convicció estesa que la independència és necessària per a la viabilitat, la projecció i, fins i tot, la supervivència de Catalunya. S'estén la convicció que les terceres vies no funcionen, perquè no representen guanyar temps, sinó, al contrari, perdre'n, i de ben precíus. O no ho va ser la reforma de l'Estatut del 2006, una tercera via?

El clam per la independència és l'expressió d'una convicció estesa que la independència és necessària per a la viabilitat, la projecció i, fins i tot, la supervivència de Catalunya.

Percebo que, parlant de tu a tu amb Espanya, encara podríem comprovar si hi ha cap possibilitat de compartir trajecte (mitjançant fórmules com la de l'estat lliure associat, que seria una actualització del model confederal que sempre ha defensat el meu partit), o si, per contra, hem de relacionar-nos-hi des d'una independència total, com també ho fan Irlanda, Dinamarca o Estònia, en el si de la Unió Europea.

Hem de rebutjar la tesi que assimila la nostra independència a l'ostracisme o al replegament.

—*Què pot aportar una Catalunya independent al món?*

—Una Catalunya independent pot aportar al món el millor del seu talent, en la mesura que serà una Catalunya en plenitud, amb uns serveis públics ben finançats i amb unes polítiques públiques que tinguin un disseny i una implementació més acurats, i també una nació mobilitzada i en condicions de fer una transformació profunda —de polítiques i de valors— des dels seus fonaments constitucionals. No endebades es tracta d'una nació mediterrània, de dimensions mitjanes, viable i emprenedora, amb una identitat cultural forta i resilient, plenament integrada en les polítiques europees i mundials.

Per això hem de rebutjar la tesi que assimila la nostra independència a l'ostracisme o al replegament: no hi haurà noves fronteres que ens aïllaran, sinó nous horitzons que ens faran enlairar i contribuir al benestar general, perquè serem una nació capdavantera i solidària amb les eines de tot estat per a incidir en el debat global. En aquest punt, m'agrada creure que podrem irradiar civisme, pau i benestar en un món creixentment confús.

Paraules amb motiu del darrer ple de la X legislatura

Palau del Parlament, 24 de juliol de 2015

Crec que ara sí que no hi ha cap dubte que acabem la desena legislatura. Personalment, representa també el punt final de la meua vida política, pública, després de quaranta-quatre anys de servei a l'administració pública catalana i les nostres màximes institucions. Des dels vint-i-dos anys, amb què vaig iniciar la vida laboral, fins avui, que en tinc seixanta-sis, he treballat pel servei públic, per la comunitat i pel país. I sempre ho he fet amb il·lusió, orgull, satisfacció i amb un gran sentiment de pertinença. Em considero una privilegiada per haver tingut aquestes oportunitats, que he pogut culminar presidint el Parlament de Catalunya.

Un predecessor en aquest càrrec em va dir, fa uns anys, abans de ser presidenta, que exercir aquesta presidència era un premi per a qui ha dedicat gran part de la seva vida al servei de la política, entesa com a servei a la comunitat. I és ben cert: per mi ha estat un premi, que valoro i agraeixo infinitament. En canvi, un altre amic que va suggerir que aquest premi era un retir daurat no va estar tan encertat. Aquests gairebé cinc anys han estat exigents, frenètics, moguts, complicats. Res a veure amb un retir, i menys daurat.

Les dues darreres legislatures han estat breus però intenses, en feina i debats. M'han semblat molt llargues. Tant o més llargues que una legislatura més típica i previsible. Hem viscut una etapa complexa, complicada des del punt de vista econòmic, social, institucional i polític. Ha estat l'etapa més convulsa pel que fa al país i tots aquests àmbits en els trenta-cinc anys transcorreguts des de les primeres eleccions. La crisi econòmica i les seves conseqüències socials i el fet nacional han estat el centre del debat. La novena legislatura, el desembre del 2010, es va encetar enmig d'una crisi econòmica que va tenallar famílies, persones, empreses, entitats, al bell mig d'unes polítiques obligades de contenció i restricció. També el Parlament va assumir i patir aquesta crisi. Aquest Parlament va fer una política d'austeritat, de contenció, de canvi d'imatge, i ho va fer sense soroll. Va apostar per l'austeritat en moments difícils. Aquesta crisi econòmica global no tenia respostes locals, i ens ha costat molt arribar fins avui, moment en què s'albira molt discretament un canvi de tendència.

La novena legislatura també es va iniciar amb un canvi de relacions amb l'estat espanyol com a conseqüència de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut del 2006.

Aquests cinc anys, del 2010 al 2015, han estat convulsos en aquests aspectes, per les conseqüències que han tingut en els ciutadans de Catalunya. Per això, vist des del meu prisma, han estat dues legislatures breus però intenses i complexes. Amb debats difícils, amb confrontacions dures, i en algun moment fins i tot desagradables. Malgrat el soroll i

el caire de dramatisme i catastrofisme d'alguna sessió de control, crec que entre totes i tots han fet una bona feina, perquè totes les iniciatives s'han treballat en benefici del país; des de plantejaments diferents, sovint oposats, però pensant en el país i la ciutadania.

No és moment de fixar-nos fronteres dibuixades per les nostres limitacions i les nostres renúncies, sinó d'albirar horitzons de plenitud, conscients de l'enorme potencial del nostre poble.

Tanmateix, en un moment de comiat no recordaré allò negatiu. Sempre he estat positiva i propositiva, i la balança dels pros i contres se'm presenta positiva. Per tant, permetin-me que enceti un capítol d'agraïments.

Vull agrair als funcionaris de l'administració parlamentària, des dels uixers fins a la secretària general i el lletrat major, la seva feina. Vull que quedi constància del seu gran nivell, de la seva consagració professional i de la seva vinculació amb la institució, que hem pogut copsar en tota la seva dimensió quan hem viscut moments especialment difícils. Menció especial es mereixen les persones del gabinet de presidència, funcionaris i eventuais, i en Pep Escudé i l'Eduard Triay.

També vull agrair als membres de la mesa la boníssima relació que hem sabut tenir. I les nostres cordials desavinences. Un agraïment especial als dos vicepresidents, l'Anna Simó i en Lluís Corominas, puntals en la meua funció com a presidenta, com també ho va ser l'Higini Clotas a la novena legislatura. Així mateix, dono les gràcies a en David Compayon, en Pere Calbó, en Josep Rull i en Pere Navarro, quatre persones que, juntament amb el vicepresident segon, han estat els nostres cavallers, de l'Anna Simó i meus.

Vull també agrair al que fins ahir va ser el meu partit, i al meu grup parlamentari, la confiança en haver-me proposat com a presidenta del Parlament. I també el molt bon ambient creat entre els diputats i les diputades d'ençà el 2003, any que vaig començar la meua trajectòria parlamentària.

I, així mateix, agrair a tots vostès, companys diputats, la feina feta i la cordialitat que hem sabut crear en el treball parlamentari. Certament, hi ha hagut molt de soroll i episodis poc encertats, dels quals ningú no pot sentir-se orgullós. Però també hi ha hagut bona música; una música que, a més, perdurarà, i que s'ha fet amb un sentit constructiu pel bé del país, al qual tenim el privilegi de representar.

Per acabar, vull agrair al president del meu país el seu coratge, la seva honestat, la seva perseverança, la seva exquisida correcció institucional i, sobretot, la seva ferma voluntat que Catalunya, el nostre país, pugui assolir quotes de sobirania plena. Des de la meua talaia privilegiada, he tingut el goig de poder constatar aquestes enormes virtuts del president, que vull i necessito posar en valor en aquest comiat parlamentari.

Des de fa cinc anys, president, quan ens hem trobat, sovint, tenim unes paraules molt concretes que les hem anat repetint sovint: «Ni un pas enrere.» Gràcies, president.

He tingut l'honor de ser la primera dona presidenta del Parlament de Catalunya. He procurat, des d'aquesta presidència, donar més visibilitat a les dones normalitzant-ne la presència. Encara queda molta feina per fer, i en tots els àmbits, perquè el nostre talent sigui reconegut i fomentat en benefici nostre i del conjunt de la societat.

Senyores diputades i senyors diputats, amigues i amics, a totes i tots vostès els vull expressar el desig que en el futur, allà on siguin, tinguin sort i encert en les seves responsabilitats. I als qui siguin escollits com a representants del poble de Catalunya en l'onzena legislatura els demano que consolidin la centralitat política del Parlament, institució que no es pot aturar mai; que fomentin sempre la participació i un sentit profund de ciutadania; que explorin sempre vies de diàleg, de pacte i de concòrdia; que reivindiquin i practiquin la política fonamentada en l'amistat cívica; que treballin sense descans ni treva per un futur millor per a Catalunya, aquell «futur lluminós i possible» que deia el poeta i que tenim a l'abast, i que ho facin pensant en les generacions que ens han precedit i, sobretot, en les que vindran.

Vivim un moment històric cabdal. I és moment de fer pinya, més que mai. Més que mai, ens calen dosis renovades de determinació, de generositat, de compromís per poder avançar col·lectivament. No és moment de fixar-nos fronteres dibuixades per les nostres limitacions i les nostres renúncies, sinó d'albirar horitzons de plenitud, conscients de l'enorme potencial del nostre poble.

Els convido a tots vostès i el conjunt del país, en aquesta cruïlla històrica en la qual ens trobem, a ser lúcids, generosos i ambiciosos, a escoltar les veus del vent per l'alta mar d'espigues, a mantenir-se fidels per sempre al servei d'aquest poble.

Presentació de la XXXVI Travessa Matagalls-Montserrat

Palau del Parlament, 3 de setembre de 2015

Arribem al final d'aquest acte de presentació de la travessa Matagalls-Montserrat, un acte senzill, però amb continguts identitaris molt forts, i que ens recorda cada any un compromís amb el país. I vull començar per aquí. Quan el senyor Albareda deia que teníem un país trist i fosc i que ara comença a ser un país amb illusió i llum, pensava en el món excursionista català, que ha estat capaç durant molts anys de mantenir la nostra identitat en moments difícils. Perquè la defensa del territori, de les muntanyes del Montseny i de Montserrat i dels nostres trets essencials té una base sòlida en l'excursionisme. I la travessa Matagalls-Montserrat té un simbolisme especial, marcat pel compromís personal, per les entitats, i en aquest cas, sobretot, pel Club Excursionista de Gràcia, que l'any 1972 es va fer càrrec d'organitzar-la i de preocupar-se del seu èxit anual.

Permetin-me també que insisteixi en el que repetim cada any: que no és una travessa competitiva, aspecte molt important, perquè permet que cadascú la pugui fer a la seva manera.

Vull també remarcar el sentiment de pertinença, que cal que mantinguem, que tenim cap a totes dues muntanyes: la muntanya santa, Montserrat, i la muntanya, jo diria, de la família, el Montseny.

Aquests cinc anys que he pogut participar en aquest acte han estat importantíssims i molt satisfactoris per a mi. Fa cinc anys, el juliol, va començar el que hem anomenat el «procés de transició nacional». Aquell 10 de juliol vam fer una gran manifestació a Barcelona, una d'aquestes grans manifestacions en què ens hem aplegat més d'un milió de persones. Ho vam fer d'una manera cívica, però amb un crit de protesta, de protesta contra la indignitat, de protesta perquè ens havien humiliat. Feia quatre anys que teníem un estatut que enteníem que podia ser la solució als desitjos i les il·lusions del poble de Catalunya, i una sentència del Tribunal Constitucional va laminar el poc que n'havia quedat després de passar pel Congrés de Diputats espanyol, i després que el referendés el poble de Catalunya. Aquella manifestació, doncs, va ser una manifestació de protesta, per exigir dignitat per a Catalunya i per als catalans.

A partir d'aquell moment, aquests cinc anys han passat molt ràpidament. Han passat moltes coses. Com diem sempre, a Catalunya no tenim ni grans estructures ni grans infraestructures, ni una gran maquinària d'estat, perquè durant molts anys no hem tingut institucions. Tenim, però, dues coses molt importants: la illusió i la gent. I això ho hem vist i viscut tots, aquell Onze de Setembre del 2012, i després el 2013, i el 2014, i espero que també ho veiem aquest 2015. No s'ha vist mai al món que més d'un milió i mig de persones

surtin al carrer, famílies senceres, avis, pares, fills, néts, amics, i que tothom estigui content i feliç i al mateix temps reivindiqui un país diferent, el país que tots volem tenir en el futur. Això ens ha d'omplir de joia i satisfacció.

Aquell 10 de juliol vam fer una gran manifestació a Barcelona, una d'aquestes grans manifestacions en què ens hem aplegat més d'un milió de persones. Ho vam fer d'una manera cívica, però amb un crit de protesta, de protesta contra la indignitat, de protesta perquè ens havien humiliat.

Això ha passat aquests darrers tres anys, mentre creixia aquest procés de transició nacional. Aquest parlament ha treballat el dret de decidir. Una delegació d'aquest parlament va anar al Congrés de Diputats per demanar la convocatòria d'un referèndum. Vam anar a dialogar. Se'ns va negar. Llavors vam fer la llei de consultes, per poder fer una consulta ciutadana, encara que no tingués valor jurídic, però sí polític. Tampoc ens la van deixar fer. Com la història de David i Goliat, però, David es va treure un roc de la faixa i va fer un procés participatiu en què vam poder votar. I encara que no tingués cap valor oficial, va servir per comptar la gent, va servir perquè més de dos milions de persones, aquell dia, contra tots els obstacles que ens van posar, anéssim a votar. Aquell dia, el 9 de novembre, ens va servir per provar-ho, va ser com l'aperitiu. Perquè encara hem de fer el que realment és el plat fort: el 27 de setembre, que el podrem fer legalment per mitjà d'unes eleccions convocades el 3 d'agost. Unes eleccions, però, que ningú no s'enganyi, que no són normals. L'aparença és d'eleccions normals, però en realitat són les eleccions en què el poble de Catalunya podrà dir «sí» o «no» a un nou país.

I això surt de les mateixes arrels nostres, dels nostres sentiments de pertinença, d'una història que comença fa un millenni, una història amb la Cort Comtal, amb les Corts... Som un país, per tant, amb una història de pacte, de negociació, que sempre ha volgut dialogar. Quan l'altra banda de la taula, però, no vol dialogar i et posa un mur de formigó, el diàleg no és possible. I quan surten veus que diuen que s'han d'utilitzar altres vies i s'han de fer unes altres coses, cal dir que ja ho hem fet durant trenta-cinc anys.

Aquest 27 de setembre podrem dir «sí» o «no» a un nou estat, a aquest poble lluminós, amb un horitzó clar i unes possibilitats de futur que tenim a les mans.

A més, durant aquests trenta-cinc anys hem cregut, molts, en la possibilitat d'entendre'ns amb l'Estat espanyol, fins que al final t'adones que aquest no és un estat favorable a Catalunya, sinó un estat hostil. I, per tant, hem de buscar una solució, no podem esperar més. Així, doncs, aquest 27 de setembre podrem dir «sí» o «no» a un nou estat, a aquest poble lluminós, amb un horitzó clar i unes possibilitats de futur que tenim a les mans.

Perquè el nostre poble és un poble treballador, emprenedor, que s'arrisca, que vol benestar per als seus ciutadans i és solidari, i ho volem seguir sent, però decidint nosaltres. Volem que el 27 de setembre el poble de Catalunya digui què vol per al seu país. Som prou grans, som majors d'edat per poder decidir el nostre futur.

Altres tenen grans estructures, grans maquinàries, i les utilitzen, moltes vegades no gaire bé. Nosaltres tenim la gent i la il·lusió, i amb això podem guanyar.

Per tant, així com la primera vegada que vaig presidir aquest acte de presentació de la travessa ara fa cinc anys els vaig explicar la història d'aquest palau, avui he volgut acabar amb la història que ara mateix tenim a les nostres mans; una història molt important que l'hem treballada entre tots, que l'hem feta amb la gent de Catalunya, amb la societat catalana.

Què tenim? Il·lusió i gent. Altres tenen grans estructures, grans maquinàries, i les utilitzen, moltes vegades no gaire bé. Nosaltres tenim la gent i la il·lusió, i amb això podem guanyar.

Moltes gràcies, i felicitats per la trenta-sisena edició de la Matagalls-Montserrat. Que sigui un èxit. I, com dèiem, al cap de pocs dies d'aquesta travessa en tindrem una altra de molt important.

Glossa de la Diada Nacional de Catalunya

Valls (Alt Camp), 6 de setembre de 2015

Em plau molt adreçar-los aquestes paraules com a glossa de la Diada Nacional de Catalunya, atenent la invitació que em va fer arribar la Delegació del Govern de la Generalitat a Tarragona (i que agraeixo), perquè m'han de permetre insistir en un missatge d'esperança, de civisme i de catalanitat conseqüent que entenc que resulta molt convenient en la cruïlla històrica que estem vivint i que volem protagonitzar els catalans (i òbviament també les dones i els homes del Camp de Tarragona).

Al febrer de 2011, poc després de ser nomenada presidenta del Parlament de Catalunya, vaig tenir el goig i l'honor d'assistir a la festes decennals de la Candela, aquí mateix, a Valls, a la capital de l'Alt Camp, i vaig tenir una nova oportunitat de constatar la força de les tradicions, certament, però també la vitalitat d'un país, que no es construeix des dels despatxos d'una capital llunyana, sinó des de baix, a peu de carrer, a les nostres ciutats, viles i pobles.

Llavors (al 2011) començàvem la IX legislatura, que havia de ser molt breu, tensa, cabdal, per l'abast dels reptes plantejats, molt marcats per la greu crisi econòmica i social que hem sofert (i que llavors era especialment sagnant), una crisi que ha impactat tan negativament en moltes persones i famílies d'arreu del país, i també pel col·lapse de la fórmula autonòmica, amb l'ofec del nostre autogovern, un col·lapse que ha fet urgent la necessitat d'explorar, definir i transitar vies de sortida de l'atzucac nacional, unes vies dificultades extraordinàriament per l'actitud gens dialogant de l'Estat.

Com prou saben, al 2012 érem convocats a noves eleccions al Parlament de Catalunya i, com a conseqüència, encetàvem una legislatura marcada pel Dret a Decidir, certament, però també per l'inici d'una certa recuperació econòmica.

Els meus cinc anys de presidència del Parlament han estat cinc anys intensos, molt intensos, durs, apassionants, històrics. Hem de ser ben conscients d'això; hem de tenir la certesa que hem fet història, que l'hem escrita: des de la meua talaia privilegiada, he pogut constatar i viure aquesta fita col·lectiva, que és de totes i tots. Mai el Parlament de Catalunya havia estat tan observat, tan seguit, tan present, perquè en les darreres dècades el poble de Catalunya no havia tingut el grau de mobilització que ha exhibit del 2010 ençà... Tot sembla indicar que seguirem d'aquesta manera, l'endemà del 27 de setembre...

Permetin-me que em refereixi a l'11 de setembre: al del 1714, al del 2015, als altres Onzes de Setembre. Que en faci la meua interpretació, que la comparteixi, que hi pugui aportar alguna dada nova a altres discursos que s'han anat fent sobre el tema. L'any passat, amb motiu del Tricentenari, els fets del 1714 van ser protagonistes.

Necessitem estar sòlidament arrelats en la catalanitat i el civisme, que ens fa forts, que ens obre al Món. I tenir ambició, i saber que no hi ha marxa enrere en la nostra determinació d'avançar cap a la plena sobirania.

Molts han destacat l'esperit de l'endemà de la desfeta: com hem encarat els Dotzes de Setembre, com hem fet front a totes les adversitats, hostilitats i mancances que el nostre poble, que és un poble sofert, lúcid i resilient, ha viscut; com hem resistit, com ens hem revoltat, com hem reaccionat; fins a quin punt un poble que ha demostrat a bastament que sap fer caure espigues d'or, de vegades ha enviat un missatge clar i contundent que cal dir prou i segar cadenes; com les seguim; i com tenim intenció de segar-les, per assolir la plenitud, per progressar com a país, encara que haguem de recórrer a fer un cop damunt la taula, i dient *Prou!* totes les vegades que calgui per dir sí al futur.

Tot això és positiu, tot això resulta convenient de tenir ben present en moments tan complexos i oberts com els actuals, amb tantes incerteses, però també amb tantes oportunitats.

Però el missatge central de l'Onze de Setembre és un missatge de dignitat, de voluntat de ser, de voluntat de viure i de convida, essent un sol poble, format per dones i homes lliures.

És saber el que som, el que hem estat, el que necessitem seguir sent: el país de la Pau i Treva, el de les seves Corts antigues, les seves Constitucions, el seu pactisme. Amb les seves mancances i els seus errors històrics. Amb els nostres encerts, dels quals sentir-nos orgullosos. El país que aprecia el diàleg, que aposta per la convivència, que acull i integra les persones novvingudes, que aposta pel talent...

Tal com va afirmar l'illustre vallenc Carles Cardó, en unes paraules que vaig utilitzar per tancar el meu discurs de presa de possessió com a presidenta del Parlament, al desembre de 2010: «Que Catalunya sigui per endavant reconeguda com a nació o que no ho sigui, té poca importància. Essent intensament, ho serà més que afirmant-ho entusiastament.»

Molta gent hem treballat per l'encaix, cercant vies per integrar Catalunya i la catalanitat en un Estat amic, respectuós i còmplice. Hem constatat, malauradament, que no hi ha res a fer.

Per això, necessitem estar sòlidament arrelats en la catalanitat i el civisme, que ens fa forts, que ens obre al Món. I tenir ambició, i saber que no hi ha marxa enrere en la nostra determinació d'avançar cap a la plena sobirania.

I permetin-me que els apunti una circumstància: l'any vinent serà el del Tricentenari del Decret de Nova Planta, del 1716, que va ser la plasmació jurídica de la derrota del 1714. Contra això hem hagut de viure. Malgrat això hem hagut de progressar. De diverses maneres, amb diverses intensitats, amb sort diferent, al llarg de tres segles. Molta gent hem treballat per l'encaix, cercant vies per integrar Catalunya i la catalanitat en un Estat amic, respectuós i còmplice. Hem constatat, malauradament, que no hi ha res a fer. Per això, el poble vol passar pàgina: d'aquí tres setmanes les urnes determinaran en quina mesura i

com; en tot cas, estem en una pantalla nova, on calen noves polítiques, perquè emergeixen noves ambicions, es presenten nous horitzons... El poble decidirà, sobiranament, democràticament, pacíficament. Res no serà igual: certificarem la superació de la Catalunya autonòmica. Confio que, al 2016, estarem establint les bases de quelcom nou i positiu, com a revers del que va representar el Decret de Nova Planta, imposat per la força de les armes i amb un caràcter derogatori de l'especificitat institucional, nacional i política de Catalunya.

El poble decidirà, sobiranament, democràticament, pacíficament. Res no serà igual: certificarem la superació de la Catalunya autonòmica. Confio que, al 2016, estarem establint les bases de quelcom nou i positiu, com a revers del que va representar el Decret de Nova Planta.

Tinguem ben present el que escrivia, en circumstàncies duríssimes, el tarragoní Antoni Rovira i Virgili, qui fou president del Parlament de Catalunya entre els anys 1940 i 1949: «Els homes poden caure. Les terres poden ésser envaïdes. Les institucions polítiques poden canviar. Però quan veiem aplegat el nostre poble i comprovem que és un poble amb unitat i amb personalitat —és a dir, una nació— comprenem que és indestructible, i que la seva voluntat persistent el durà al triomf definitiu».

Ho farem bé, perquè hem après dels nostres 11-S: dels sagnants, dels agres, dels reivindicatius...

Ens trobem en la ciutat castellera per excel·lència, en terres castelleres. Fa uns dies circulava un missatge per les xarxes socials que em va frapar i em va alegrar molt, pel que té de projecció exterior de la nostra identitat: a l'agenda escolar d'un centre educatiu dels Estats Units d'Amèrica il·lustraven el concepte de solidaritat amb una fotografia d'un castell aixecat, preciós.

Per això, vull proposar-los que, en el disseny del nostre demà col·lectiu, hi siguem molt generosos, deixem de banda els individualismes i els egoismes i pensem i treballem per un *nosaltres* que ens doni aixopluc, caliu i benestar, i que ens faci créixer! Tenim a les nostres mans la possibilitat de dissenyar i fer un país millor, sota el signe de la fraternitat, de la solidaritat!

I aquí rau un altre dels missatges que ens mouen a l'esperança que voldria transmetre: ens en sortirem. Ho farem bé, perquè hem après dels nostres 11-S: dels sagnants, dels agres, dels reivindicatius... Els hi hem donat la volta! Ens demostrarem i demostrarem al Món que no som —ni serem mai— un poble ensopit, derrotat, rendit, sinó que som i serem un poble que vol avançar i avançarà, just i solidari, lliure i culte. I tot el que farem, ho farem en clau de civisme, de llibertat i de futur.

Que tingueu una bona Diada! Visca Catalunya!

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a la Fundació Institut Guttmann i a les vuit diputades de la I legislatura del Parlament de Catalunya

Palau del Parlament, 9 de setembre de 2015

Els adreço aquestes paraules un any més i, personalment, per darrera vegada. Són unes paraules amb motiu de la celebració de la Diada Nacional de Catalunya, que és la nostra festa cívica de reivindicació i d'afirmació de la catalanitat plural, de la diversitat d'un país que ha optat per la cohesió i per la convivència i que vol tenir, i els té, horitzons de llibertat i de plenitud.

Hem après dels nostres onzes de setembre i els hem donat la volta. Hem operat una gran mutació: no hi ha sensació de derrota, sinó un clam d'esperança i de futur, i sempre en clau de civisme i en clau de llibertat.

Sovint he fet esment, al llarg d'aquests darrers cinc anys, de la bonica paradoxa que comporta el Palau del Parlament, al bell mig del parc de la Ciutadella. El que va començar sent l'arsenal de tota una infraestructura militar, creada i mantinguda per controlar i reprimir la capital de Catalunya, ha estat des del 1932, i amb el llarg parèntesi conegut, la seu de la democràcia i de la paraula, on hi ha representada la població catalana.

En igual sentit, hem de parar atenció al fet de com en les cinc diades que hem commemorat en les dues darreres legislatures, en les quals he tingut la responsabilitat i l'honor immens de presidir aquesta cambra, hem evolucionat, hem progressat i hem canviat.

Hem après dels nostres onzes de setembre i els hem donat la volta. Hem operat una gran mutació: no hi ha sensació de derrota, sinó un clam d'esperança i de futur, i sempre en clau de civisme i en clau de llibertat. La Diada ha esdevingut la manifestació festiva d'un «nosaltres», que ara més que mai és proactiu, precisament, en la recerca d'un futur lluminós i possible per a Catalunya i per als catalans.

Deixem enrere el record compungit o nostàlgic del que vam ser o la invocació recurrent als moments de caiguda i de persecució. No volem, ni ens convé, recrear-nos en l'esperit d'aquells que han estat derrotats i que no han tingut més remei que dedicar-se a resistir i a sobreviure, ni tampoc en la idealització del que podíem haver estat. El to és ben bé un altre, el que reflectien, per exemple, els versos següents de la Maria Perpinyà, dona com-

promesa amb la política i la cultura el 1932: «Endavant, Catalunya, que els camins són oberts / i els lligams són a terra per sempre. /[...] Tant de temps que visqueres, Catalunya, en l'oblit, /[...] Ara parles i et sent tot el món / i et contemplen de lluny triomfant i serena.»

Som un poble amb identitat i capaç de fer coses notòries. Volem ser un poble lliure, format per dones i homes lliures. És al nostre abast ser una nació emprenedora i avançada, que cregui en la creativitat i que sigui la suma de persones i d'institucions amb talent i obertes a la innovació. Volem ser un país de qualitat i obert a la ciència, a la cultura, al coneixement i compromès amb la plena realització de les persones. Per això ens convé tant posar en valor les bones pràctiques que sortosament hi ha en el si de la nostra societat i que la fan progressar materialment i espiritualment; i, sobretot, les trajectòries vitals i associatives que no només ajuden a dignificar i enriquir el nostre entorn, sinó que són i actuen com a referents per a tots nosaltres, en el nostre camí diari.

També és important saber reconèixer i difondre com hi ha hagut generacions de catalans i catalanes que ens han preparat el camí i que es van esmerçar i, fins i tot, es van sacrificar per llegar-nos els fonaments del que som i del que tenim avui.

Som un poble amb identitat i capaç de fer coses notòries. Volem ser un poble lliure, format per dones i homes lliures.

Per això, novament vinculem a la nostra diada nacional el lliurament de les medalles d'or del Parlament de Catalunya, distinció amb la qual volem honorar l'excel·lència cívica de persones i d'entitats que deixen petjada en la nostra societat i que transmeten uns valors positius que cal fomentar.

Enguany hem distingit les vuit dones diputades de la primera legislatura del Parlament de Catalunya: Rosa Barenys, Maria Dolors Calvet, Teresa Eulàlia Calzada, Concepció Ferrer, Helena Ferrer, Marta Mata —traspassada l'any 2006—, Trinitat Neras i Assumpció Sallés. Avui ressaltem i agraïm el testimoni polític de les primeres diputades de la història del parlamentarisme català, la seva implicació política en aquells anys inicials de la recuperació de la democràcia i de l'autogovern. No era fàcil, l'any 1980, però elles hi eren, perquè elles ja havien estat abans en la vida pública, a peu de carrer, en la lluita per la recuperació de les llibertats i de l'autogovern.

Avui amb aquests guardons fem un acte de justícia, volgudament marcat per un to afirmatiu i reivindicatiu pel que fa a la incidència de les dones en el món parlamentari i, en general, en la política, en la línia d'ajudar a consolidar la causa, ben justa, de la paritat dels homes i de les dones en la política i en la vida pública a Catalunya.

El Parlament de Catalunya del 2015, afortunadament, és molt més paritari que aquell Parlament constituït el 1980, on la presència de les dones era testimonial, anecdòtica. Al ritme del país el Parlament de Catalunya ha avançat en l'equiparació dels homes i de les dones. En el moment de dissolució de la desena legislatura hi havia cinquanta-vuit diputades que representaven un 43 per cent del total de diputats. Encara ens falta camí, com deies, Trini, ens falta camí per recórrer, però amb dones com vosaltres i les que hi ha aquí, segur que arribarem.

En aquest punt, vull fer un incís per referir-me a la primera lletrada d'aquest Parlament i del conjunt de l'Estat, que ho va ser des del 1981 i que, des del 1999, ha estat secretària general del Parlament, l'Imma Folchi, i agrair-li la feina tan ben feta al capdavant de l'Administració parlamentària i el suport tan fonamental que ha significat per a la Presidència del Parlament.

També aquí convé recordar sempre que els assoliments d'ara són tributaris dels esforços esmerçats per generacions d'homes i de dones, com les de les nostres vuit diputades guardonades; que la normalitat d'avui és fruit de l'inconformisme d'ahir, del caràcter pioner de persones que van dir prou a una situació que consideraven injusta i que van ser prou fortes per oposar-s'hi, per donar la cara i per actuar en conseqüència. En el cas dels drets polítics de les dones, mai no podrem agrair prou el paper de les sufragistes, molt incompreses i atacades en el seu temps.

Des de la certesa que no som un poble ensopit, derrotat ni pusil·lànim, vull proclamar que no podem ser ara esclaus del desànim, sinó aliats de l'esperança. Més que mai hem d'estar decidits a decidir, decidits a ser.

D'altra banda, hem atorgat la Medalla d'Honor, perquè també volem honorar-la, a una entitat molt remarcable, de referència: la Fundació Institut Guttmann, entitat privada d'iniciativa social sense ànim de lucre que ha esdevingut un magnífic exemple dels fruits enormement positius que té la cooperació publicoprivada.

Des de la seva constitució, la Fundació Institut Guttmann ha impulsat, d'una manera ben reeixida i reconeguda, la rehabilitació integral de les persones afectades per una lesió medullar, per un dany cerebral adquirit o per una altra discapacitat d'origen neurològic, tot desenvolupant la recerca i la docència en aquest àmbit de la neurociència i ajudant-los a assolir una reinserció social satisfactòria, el ple reconeixement dels seus drets i una efectiva equiparació d'oportunitats.

¿Com podríem deixar de ressaltar i distingir aquests «50 anys ajudant a començar noves vides», tal com tan encertadament heu definit en l'objectiu que us ha menat en aquest mig segle d'existència com a entitat? Mai no destacaríem prou la importància de vetllar, també, per l'excel·lència en la solidaritat. Un país que valgui la pena necessita estar ben organitzat institucionalment, necessita ser competitiu, però necessita també tenir vies en les quals discorrin, fluidament i eficaçment, els gestos solidaris, l'ajut fratern.

Podem congratular-nos, en aquest punt, de la força del voluntariat, de la implantació de grans esdeveniments solidaris, i també de la presència, tan positiva, d'un tercer sector social que a Catalunya té unes dimensions i una projecció gens negligibles. També en aquest punt hi ha molt de talent al servei del progrés material, de la salut i del benestar i molta voluntat d'acollida, que espero i que desitjo que podrem i sabrem manifestar per a rebre persones refugiades en una mostra més del caràcter solidari que sempre ha caracteritzat el poble català i les seves institucions.

Moltes felicitats a l'Institut Guttmann, al seu president, al director, al Patronat i molt especialment als treballadors i a les treballadores, que són, segur, amb la seva vocació i en

la seva professió, els que en el discurs de l'amic Antoni Subirà s'ha dit que eren l'ànima. En un institut com aquest, l'ànima de les persones que hi treballen és el més important per a les persones que n'han de ser usuàries i que estan malaltes.

Per tant, moltes gràcies, i, en nom del Parlament de Catalunya, estic orgullosa d'haver contribuït a l'atorgament de la Medalla d'Or.

I torno a la Diada, i vaig acabant. Des de la certesa que no som un poble ensopit, derrotat ni pusillànim, vull proclamar que no podem ser ara esclaus del desànim, sinó aliats de l'esperança. Més que mai hem d'estar decidits a decidir, decidits a ser. També és un missatge que ha de ressonar clar i català arreu del país, i que cal que manifestem amb la dignitat de qui té tanta història i de qui té tant de futur.

Confio que el 2016 ja estarem establint les bases de quelcom nou, a l'altura del que demani un poble que ha decidit passar pàgina, que reclama el seu dret a ser, el seu dret a decidir què vol ser i, fins i tot, el seu dret a equivocar-se quan decideixi què vol ser.

Tinguem ben present el que escrivia, en circumstàncies duríssimes, Antoni Rovira i Virgili, que fou president del Parlament de Catalunya entre els anys 1940 i 1949: «Els homes poden caure. Les terres poden ser envaïdes. Les institucions polítiques poden canviar. Però quan veiem aplegat el nostre poble i comprovem que és un poble amb unitat i amb personalitat —és a dir, una nació— comprenem que és indestructible i que la seva voluntat persistent el durà al triomf definitiu.»

Més que mai hem de tenir les idees clares: el 2016 farà tres segles del Decret de Nova Planta, que fou la plasmació jurídica de la derrota militar del 1714, contra la qual hem hagut de viure i malgrat la qual hem pogut progressar. Confio que el 2016 ja estarem establint les bases de quelcom nou, a l'altura del que demani un poble que ha decidit passar pàgina, que reclama el seu dret a ser, el seu dret a decidir què vol ser i, fins i tot, el seu dret a equivocar-se quan decideixi què vol ser.

Confio que el 2016 podrem acostar-nos a horitzons de llibertat, treballant per un estatut jurídic i constitucional que doti Catalunya i la seva gent d'eines adequades per a progressar, que ens permeti ser homes i dones en peu d'igualtat, plenament lliures i volgudament solidaris.

La recepta ens la prescrivía la poetessa centenària Joana Raspall, quan ens interpellava en els termes següents: «Parla ben clar, que el mot és teu / i el pensament ningú no el mana.» Parlem i actuem clarament, decididament, honestament, cívicament, sense capficar-nos en límits ni en fronteres, tenint ben presents, al contrari, els horitzons de plenitud cap als quals podem i volem caminar, sense defalliment, amb la força dels ideals quan el seny ens mena a actuar, a arriscar, a projectar-nos, a viure. Tots hi som cridats, tots hi som convidats, cohesionadament, els que ja hem recorregut molt de camí vital i també els qui tot just l'inicien.

Precisament, pensant en els més joves, són avinents les paraules que Emèlia Codorniu, que fou una activista política, militant d'Unió Democràtica a la Segona República, va pronunciar el 1991: «No us adormiu, vigileu sempre. Vosaltres esteu en l'edat d'anar endavant, de fer rutil·lar el país, de segar cadenes. Segueu-les.»

Que tingueu una bona Diada! Visca Catalunya!

«Junts per les institucions», de Núria de Gispert, Joan Rigol i Ernest Benach

El Periódico, 23 de setembre de 2015

Catalunya viu temps de canvis, com moltes societats i molts països del món. Però el nostre canvi es produeix en una situació absolutament excepcional, i a casa nostra té una doble lectura. D'una banda, la necessitat d'un Estat propi que aculli la nació i que la doti de les estructures adients per construir una societat millor, més justa, més lliure, més cohesionada i que en cap cas no renunciï al benestar col·lectiu. I, d'una altra, la indefugible i necessària regeneració democràtica que qualsevol societat que pretén progressar reclama, i que permeti eradicar de la vida pública i privada les pràctiques de corrupció, en totes les seves manifestacions.

Les formes de fer política han canviat radicalment en els darrers anys, i encara canviaran més, i ho faran d'una manera intensa, profunda i veloç. Conceptes com la transparència, l'honestedat, la participació i la implicació ciutadana en la cosa pública, l'eficàcia i l'eficiència de les institucions, ens obliguen a cercar i construir nous equilibris que donin sentit a l'estructura institucional de la Catalunya del futur més immediat i que la facin no solament viable, sinó també més adient al que reclamem i necessitem com a poble.

Catalunya té una història mil·lenària i una tradició parlamentària gairebé tan antiga com la mateixa nació. Els orígens del nostre parlamentarisme, que cal cercar en les assemblees de pau i treva —és a dir, en la construcció de la pau i d'espais de convivència—, diuen molt de les bases sobre les quals hem sustentat la democràcia durant les èpoques en què hem pogut fer-ho. En aquest sentit, la pau, el diàleg i els valors intrínsecs de la nostra manera de ser i de fer —com ara la solidaritat, l'esforç, la cultura del treball, la capacitat d'innovar i mirar el món com el nostre espai natural de relació— també han de ser la base d'aquestes institucions de futur que hem de saber construir.

Per sort, no partim de zero, sinó que tenim un bagatge ple de dificultats i entrebancs que ens han fet créixer i ser més forts, i ple també d'experiències i de coneixements que ens poden servir per encertar el camí que estem disposats a emprendre. No ens cal inventar-ho tot i, alhora, estem en condicions de fer foc nou, de superar inèrcies i servituds culturals i organitzatives i d'introduir reformes avançades. Tenim, en definitiva, uns fonaments molt sòlids que de segur que ens permetran plantejar una arquitectura institucional que corregeixi defectes que, al llarg dels anys, hàgim pogut incorporar i que, alhora, ens permeti innovar en els aspectes que la societat ens exigeix. Això sí, sense perdre en cap moment la perspectiva que les institucions són una de les parts fonamentals de la nació. És cert que, en essència, la nació és la seva gent, i és bàsic que estigui mobilitzada tal com va demostrar,

novament, i d'una manera multitudinària, festiva i cívica, la proppassada Diada, quan centenars de milers de ciutadans de tota condició i procedència vam omplir la Meridiana per fer la *Via Lliure* a la República Catalana. Però també és veritat que la nació s'organitza a partir de les institucions, i per això és fonamental que, en aquesta perspectiva de futur que tenim al davant mateix de les nostres vides, siguem capaços d'interpretar-ho correctament i dotar les institucions del valor i de la capacitat d'actuar que han de tenir. Al cap i a la fi, les institucions són una de les representacions més significatives i que identifiquen millor un país.

Sabem perfectament que ara mateix Catalunya no es pot quedar en l'escenari on s'ha vist forçada a jugar en els darrers 40 anys, sinó que necessita fer una passa endavant, necessita progressar cap a uns horitzons de plenitud que l'actual marc constitucional i estatutari li neguen reiteradament.

Amb un nou Estat, caldrà repensar les institucions sense perdre el lligam històric que tenen. I amb la regeneració democràtica hem d'aconseguir fer institucions lligades a la nostra tradició de diàleg, pau i vocació de servei, però també amb tots els valors i realitats que el segle XXI ens reclama. Podem fer-ho, i sabrem fer-ho bé.

El fet que els tres darrers presidents de la Cambra catalana participem en la candidatura Junts pel Sí té, sobretot, un valor simbòlic, perquè entenem que reforça l'excepcionalitat del moment i el caràcter transversal de l'opció independentista, que ha crescut amb l'impuls de les entitats sobiranistes i del poble mobilitzat. Precisament perquè hem presidit la principal institució del país en uns moments molt determinats, sabem perfectament que ara mateix Catalunya no es pot quedar en l'escenari on s'ha vist forçada a jugar en els darrers 40 anys, sinó que necessita fer una passa endavant, necessita progressar cap a uns horitzons de plenitud que l'actual marc constitucional i estatutari li neguen reiteradament. I hi volem posar el nostre granet de sorra, amb tota la humilitat, amb tota la modèstia, però també amb tot el valor de la feina que hem intentat fer pel bé de Catalunya des del nostre Parlament.

PARLAMENT DE CATALUNYA